1886 HUSZADIK ÉVFOLYAM. 256. SZÁM. BUDAPEST, SZERDA, SZEPTEMBER 15.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . . 5 frt.
Egy fél évre . . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög, Spanyolországokba, Svájcz-, Romania és Szerbiába, valamint amaz országokba melyek a posta-szerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS.

KIADO-HIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE
VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főképviselőségünk: Stern Móritz hirdetési irodája I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I., Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I., Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict. Agence Havas (place de la Bourse).

A kolera.

Ma már hiába ámitanók magunkat tovább: kétségtelenné van téve a szomoru valóság, hogy a kolera, mely ez előtt két évvel Marseilleben ütötte fel fejét, hová Tonkingból érkező franczia hajók importálták s mely onnan eljutott az olasz kikötővárosokba, azok utján Triesztbe és Fiuméba is, immár az ország fővárosába is megérkezett.

A mint az első gyanus esetek felmerültek, igyekeztünk magunkra erőszakolni a hitet, hogy itt a kolerának még nem azokkal az eseteivel állunk szemben, melyek komoly aggodalmakra szolgáltatnak okot. Hiszen igy ősz felé gyümölcsérés idején minden évben fordultak elő nálunk esetek, melyeknek tünetei sokban egyeznek a kolera tüneteivel s igen gyakran halállal is végződnek. Az ujabbkori orvosi terminologia nevezte csak el az ez időtájban régente is rendesen minden évben előforduló kóreseteket kolerinnek, kolera-nostrasnak, igy akarván névszerint is megjelölni a valódi, ázsiai kolerával való rokonságukat, melytől azonban abban a lényeges pontban különböznek, hogy kevésbbé fertőzők, nem ragályosak s még ha feltünőbb arányban lépnek is fel, jellegük még is csak szórványos és nem járványszerü. Hinni akartuk, hogy ezuttal is ily, többnyire emésztési zavarokból származó kolerin és kolera-nostras eseteivel van dolgunk.

De ma már minden kétséget kizárólag konstatálva van, hogy az a kolera, mely Budapesten két nap óta szedi áldozatait, nem más, mint a valóságos ázsiai kolera, ugyanaz, amelyet ennek az emberöltőnek már két izben, a hatvanas és a hetvenes években kellett átszenvednie.

Elég szomoru. Marseille környékén, a hol a kolera már két éve pusztit, az erélyes egészségügyi intézkedéseknek mindez ideig sikerült a járvány területét annyira izolálni, hogy Párisba, e milliókra menő lakosságu világvárosba a kolera be nem férkőzhetett, holott tudnivaló, hogy Francziaország legnagyobb kikötővárosa és a főváros közt hasonlithatatlanul nagyobb, élénkebb a közlekedés, mint Budapest és Fiume között. Triesztben is előbb tört ki a kolera, mint Fiuméban s pusztitóbb arányokban is lépett föl, de nem hallottuk, hogy Bécsbe már eljutott volna, holott e két város is sokkal élénkebb érintkezésben áll egymással, mint mi a magyar kikötővárossal.

Jellemző, nagyon jellemző közegészségügyi egész adminisztrácziónkra, de Budapest közigazgatására is, hogy a mit Francziaország, a mit Ausztria a veszély sokkal nagyobb foka mellett megtehetett: a járvány lokalizálása épen mi nekünk nem sikerült.

És ha még ugy lépett volna föl a járvány, mint Európában első jelentkezése idején, hogy kitört egy területen s aztán in continuo folytatta utját mindenfelé, nem hagyva ki sehol egy falut, sehol egy emberlakta talpalattnyi földet! Ily vehemens föllépésével szemben egy még teljesen ismeretlen ragálynak még lehet mentsége a hatóságoknak arra, hogy megállitani nem tudták.

Ma azonban, s ez az egyedüli vigasztaló, nagyon jól ismerjük a ragály természetét, ismerjük azokat a föltételeket, melyek nélkül nincs talaja, ismerjük a közegészségi intézkedéseket, melyek által a járvány az emberlakta helyektől távol tartható, ismerjük azokat az életrendi szabályokat, melyek megtartásával az egyes ember is megóvhatja magát ellene.

S még is arra a sajnálni való tapasztalatra kell virradnunk, hogy a kolera Fiuméből egy hatalmas ugrással egyszerre csak Budapesten terem. Tehát Fiumétől egészen idáig sehol nem találta meg a neki kedvező föltételeket: a szennyet, a piszkot, a zsufolt, egészségtelen földalatti lakásokat, a bűzhödt csatornákat, a megromlott ivóvizet s a többi nyomoruságokat. Itt Budapesten aztán megtalálta!

Ha az ország nem tanusitott volna erejét is meghaladó áldozatkészséget Budapest fölvirágoztatása s a czivilizáltabb városok sorába emelése iránt; ha a politikai és gazdasági viszonyok nem alakultak volna oly kedvezőkké, hogy a nyugati nagy városok szinvonalára emeljék; ha Budapest még ma is az a nagy falu lenne, a mi volt azelőtt, vagy átalakulásának, fejlődésének most volna a legkezdetén: nem volna szabad szemrehányást tennünk az igy elhanyagolt főváros elöljáróságának azért, hogy a veszedelmet elkerülni nem tudta.

Nem tehetnénk szemrehányást az esetben sem, ha a közvélemény organumai, első sorban a sajtó, csak egy pillanatra is elmulasztotta volna oda hatni, hogy Budapest közegészségügyi mizériáin is segitve legyen s ne maradjon gyönyörü fekvése, emelkedő palotái mellett is a világ csufjának, mely egészen normális viszonyok közt is arról nevezetes, hogy az európai nagyvárosok rangsorozatában mindjárt az elsők között áll — a halandóság nagy arányai tekintetében.

De a sajtó ezt a kötelességét soha nem mulasztotta el. Sürgette a csatornázást, a jó ivóvizet, az olcsó és egészséges táplálkozás föltételeit, a lakásügy rendezését, a köztisztasági intézkedéseket, utczák, terek befásitását, a város környékének kerti mivelés alá vételét, erdők telepitését a szégyenletesen kopár hegyeken: szóval, sürgetett mindent, a mit a főváros közegészségi viszonyainak javitására alkalmasnak vélhetett, intett, korholt, izgatott, jóakaratu tanácsokat adott s minden ez irányban megkisérlett törekvést lelkiismeretesen s legjobb tehetsége szerint támogatott.

Most tehát van joga vádlóképen lépnie föl s felelősségre vonni a közvélemény előtt a főváros intéző köreit egy oly bajért, melyet elkerülni nem volt lehetetlen, s melyet elkerülni a módok kezökbe adattak.

Mondják meg, hogy egészségügyi tekintetben hová tették azt a két évtizedet, mely rendelkezésükre állt s mi volt oka annak a huzás-halasztásnak, melyet, hogy csak a legfőbbet emlitsük, pl. a főváros lakosságának tiszta ivóvizzel ellátása körül annyi évek óta tapasztalunk? Mi az oka annak a renitencziának, melyet a főváros bizonyos köreiben még azokkal az intézkedésekkel szemben is tanusitanak, melyeket a kormány a közegészségi viszonyok javitása czéljából megvalósitani óhajtana?

Reméljük, hogy a baj hirtelen megjelenése föl fogja riasztani vétkes közönyükből a főváros urait is s erélyüknek sikerülni fog a járvány veszedelmét a lehetőleg minimumra redukálni s elterjedését megakadályozni. Erős akarat, helyén való szigoru és gyors intézkedések mellett nem lehetetlen az. Gondolják meg, hogy a halandóság Magyarországon s itt a fővárosban rendes viszonyok közt is ijesztőleg nagy arányu, elannyira, hogy ha még idején nem javitunk rajta, a kipusztuló félben levő nemzetek sorába jutunk. Minden más nemzet nagyobb arányokban szaporodik körülöttünk s nézzék csak meg, hogy bizonyos évek sora mulva micsoda prognosztikónt állit már az ilyen szaporodási tempó mellett is számunkra a statisztika. Hátha még minden évtizedben egy-egy pusztitó járvány is hozzájárul, hogy megtizedelje Magyarországnak azt a maroknyi lakosságát!

Budapest, szeptember 14.

Valóságos indiánus tovnwebohn az, mely az összes lajthántuli sajtó hasábjaiból zajong a magyar kormány és magyar nemzet ellen. Taaffe gróf offiziózusai, csehek, osztrák liberálisok, ultranémetek, valamennyien mennydörögnek a magyarok vad telhetetlensége ellen, mert ismét az osztrákok rovására akarják megcsinálni a gazdasági kiegyezést és a jámbor lajthántuli szomszédok megsarczolásával szerezni uj jövedelmi forrásokat a magyar államkincstárnak. Egyszóval veszettül fujják a régi kedves nótát: Keine Mehrbelastung. Honnét ez a csodálatos egyértelmüség ama pártok között, melyek egymással elkeseredett harczban állanak, vagy minő rendkivüli, soha fel nem tételezett bátorság szállhatott bele a Tisza-kormányba, hogy követelései hasonló vádakra érdemesitették? Hát az osztrák pártok bosszuló khorusában nem is kell szabatos összhangzást keresnünk. Elég egyértelmüek abban a vak önzésben, hogy a mi kárunkat kivánják, de egymásra is dühöngnek, csak ugy, mint valaha, mindegyik töredék azzal vádolja a másikat, hogy merő pártszenvedélyből az osztrák érdekeket odaáldozza a magyar kapzsiságnak. Tisza urnak eszébe sem jutott bátor követeléseket emelni, engedékenyebb volt még, mint ezelőtt, de oly jól vetette meg a kiegyezés ágyát, hogy alig érheti el az engedékenységnek ama határát, hol ujabb követelésekkel el ne kellene számolnia. Ugy áll voltakép a dolog, hogy Ausztriában minden pártfrakcziónak és nemzetiségi tábornak külön követelései vannak Magyarország irányában, más falat kell a lengyeleknek, más a cseheknek és ismét más a németeknek és a különböző osztalékok felett pörösködnek, egymást engedékenységgel vádolják Magyarország irányában, holott mindegyik rész valósággal felebb licitálja a másik követelését irántunk.

Nekünk igy az osztrák pártok marakodó versengéséből semmi hasznunk, csak abba a kellemes helyzetbe juthatunk, hogy nem is egy, hanem egész tuczat kiegyezést kelljen mindegyik osztrák párttal megkötnünk. Tisza ur kiegyezési politikája máris teljes csufot vallott. Ezuttal egészen az engedékenységgel próbálta meg, szóba sem hozta Magyarország jogos érdekeit, csakhogy fennakadás nélkül, teljes kényelemmel evezhessen át a kiegyezési kérdések szirtei között. Es ime, kitünik, hogy a mindenáron való engedékenység több galibát teremt, nehezebb bonyodalmakkal fenyeget, mintha erélyesen követelő álláspontra helyezkedett. Persze Tisza urnak vezér-elve csak az, hogy saját személyes állását válság ne környékezze, ezt pedig csak örökös engedékenységgel tudja biztositani.

Jelenleg a petroleumkérdés ölt erősen kérdéses alakot, mondhatni, oly hatalmas lobbot vetett, hogy a kiegyezés egész épületére pusztitó tüzvészszé válhatik. Tudvalevő dolog, hogy az osztrák reichsrath a petroleumra megállapitott vámtételt, melylyel a magyar kormány már annyi generózus méltánylatot tanusitott az osztrák kivánalmak iránt, keveslette és hosszabb viták után magasabb tételt tett helyébe. Most a magyar kormány a nyers petroleum behozatalára nézve elfogadta azt az álláspontot, melyet a reichsratban a német ellenzék képviselt, de hogy a magyar kincstár érdekei nagy károsodást ne szenvedjenek, fel kivánja emeltetni a petroleumfogyasztás adóját és kompenzáczióképen engedményeket kiván az osztrákoktól a textilaruk vámtételénél. Vajjon a magyar kormány ezeket a kivánságokat tekinti az alku végleges álláspontjának, vagy nem-e ez is csak egy stáczió nevezetes xenofoni visszavonulásaiban, melyeket minden kiegyezési campagneban bemutat, azt még csak meglátjuk. A Tisza-kormány erélyében és következetességében semmi esetre nem hiszünk. Hogy milyen hatást ért el uj pontozataival, azt a tulról áthangzó vad zsivaj eléggé elárulja. Őszintén megvallva, az osztrák sajtó őrült kiáltozását a «Mehrbelastung» miatt, melyet a magyar kormány petroleum-mécsének szerény pislakolása előidézett, kissé komikusnak találjuk. Az egész jelenet emlékeztet az olyan eszeveszett allarmra, minő legutóbb is a mária-radnai templomban szomoru katasztrófa okozója volt, mikor egyetlen láng ellobbanására vad tüzlárma riasztja meg a közönséget és gyilkos tolongásban tapossák el egymást az emberek.

A képviselőház szeptember hó 18-án szombaton d. e. 11 órakor ülést tart.

Az országgyülési függetlenségi és 48-as párt szept. 18-án d. u. 6 órakor értekezletet tart.

Magyarország közegészségügyi állapota az 1883-ik évben.

Tisza Kálmán belügyminiszter az országgyülés mindkét házához beterjesztette az 1883. évi közegészségügyi állapotról szóló belügyminiszteri jelentését, melynek általános részéből közöljük a következőket:

A mi a népmozgalmi viszonyokat illeti: erre nézve kedvező eredmény gyanánt jelezhetem, hogy a népszaporodás a jelzett évben is jelentékeny, a mennyiben a születések száma 179,347-tel multa felül a halálozások számát. Minthogy pedig a lakosság szaporodása 1882-ben 111,662-őt tett ki, ennélfogva 1883. évben a népszaporodás többlete, szemben a megelőzött évivel, 67,685-tel kedvezőbbnek mutatkozik.

Ehhez járul, hogy mig 1882-ben halálozási többlet 14 törvényhatóság területén észleltetett, addig 1883-ban halálozási többletet már csak 6 törvényhatóság mutat fel, melyek a következők: Csikmegye; azonkivül Győr, Pécs, Pozsony, Selmecz és Bélabánya, Temesvár városok. Ezen 6 törvényhatóság területén a halálozások száma mindössze 980-nal multa felül a születések számát, a mely körülményt az emlitett törvényhatóságok területén fölmerült s kiterjedtebb mérvben uralgott heveny-fertőző, járványos kórok idézték elő. A mi a fontosabb halálokokat illeti; e tekintetben számos s rendszerint nagyobb pusztitással járni szokott kór, az 1883. évben, az előző évhez viszonyitva hevességben való csökkenést mutat s igy kisebb halálozást idézett elő.

A javulás e részben igen jelentékeny, ugy hogy 1883-ban 18,138-czal kevesebben haltak meg egyes fontosabb kórokban, mint az előző esztendőben. A mi ellenben azt illeti, hogy 1883-ban aggkórban többen haltak meg, mint 1882-ben, az a természet rendjének tudható be, a melyre a közegészségügyi intézkedések lényeges kihatással alig birhatnak.

A halottvizsgálat teljesitése körül az 1883-ik évben szintén haladás tapasztalható, daczára az e részben számos törvényhatóság területén mind e mai napig leküzdhetlen nehézségeknek, melyek leginkább abban állanak, hogy az orvossal el nem látott községekben a halottkémlés teljesitésére alkalmas egyének nem igen találtatnak. Halottkémlés teljesittetett 1883-ban 341,078 hullán, mig 1882-ben a megvizsgált hullák száma 289,696-ot tett s igy az 1883-ik évben 51,382 hullával több lett halottkém által megvizsgálva. Ha ezen arány néhány éven keresztül állandóan megmarad, a mire az e részben tett hatósági intézkedések folytán alapos kilátás van, ugy aránylag rövid idő mulva az országban a rendes halottvizsgálat maradandólag meghonosul. A kórházi betegápolási forgalom szintén fokozatosan nagyobb lendületet mutat azon évben. Az ápolási napok száma

---

AZ ÁLOMLÁTÓ.

1

— REGENY. —

Irta: HUGH CONWAY.

ELSŐ RÉSZ.

Elbeszéli Philip Brand, med. Dr.

I.

Azzal szeretném kezdeni — ha merném — ezt az elbeszélést, hogy elővéve orvosi naplómat, kiszakitanék belőle az utóbbi husz évből valamely hónapot s egyszerüen ugy adnám, mint rendes foglalkozásom tüzetes kimutatását. Ez az egyhangu kivonat megmutatná az olvasónak, hogy milyen a sorsa egy orvosnak — hozzá merem tenni: szerencsés orvosnak — ha Londonnak valamelyik szegény és sürü népességü tizedében végzi orvosi gyakorlatát.

Unalmas lenne bár ez a kezdet, mégis enyhitené talán némileg azt a tamáskodást, a melylyel ez az elbeszélés valószinüleg találkozni fog; mert az a száraz napló világosan mutatná, hogy mily kevés tér jut a képzelődésnek és regényességnek oly nehéz munkában, a milyen az enyém, vagy a szegénységnek és szenvedésnek oly rideg valóságában, a milyenben az én orvosi gyakorlatom mozog.

Mindenesetre kitünnék belőle, hogy mily kevessé találhattam én időt és módot arra, hogy szárnyra ereszszem képzelődésemet, annál kevésbbé pedig, hogy regény- vagy melodráma-irásra adjam magamat.

Mert tény, hogy mikor az ember reggeli kilencz órától esteli kilencz óráig fáradozott, a pihenés nagyon is becses neki, kivált ha, mint az orvos, ki van téve annak, hogy ezt is minden pillanatban félbeszakithatják.

Hanem azért, daczára annak a borus képnek, melyet mindennapos robotomról festettem, ezt az elbeszélést egy vakáczióval kezdem.

Az 1864. év őszén nagy elégültséggel forditottam hátat London utczáinak, kórházainak és pácziensseinek s foglaltam el helyemet az északi vasut futárvonatának egyik kocsijában. A kerekek első fordulása kéjes rezgést futtatott végig elcsigázott valómon. A szabadság érzetének öröme töltött el.

Végre hát csakugyan elhagyhattam Londont! Lakásomon nem mondtam meg, hogy hova megyek, s igy három áldott hétig korlátlan ura leszek magamnak s mehetek a merre tetszik. Három hét bizony nem sok az ötvenkettőből, de többet nem szakithattam magamnak; mert orvosi gyakorlatom, ha nem is volt olyan jövedelmező, mint kivánhattam volna, már akkor is meglehetősen nagy volt s napról-napra nagyobbodott.

Tizenkét hónapi fáradságos munkára tekintve vissza, éreztem, hogy nincs a három-egy királyságban ember, a ki tisztább lelkiismerettel mehetne vakácziózni, mint én. Kiváló elégültséggel dőltem hát hátra az ülés párnájára s már előre éldelegtem rövid pihenőm gyönyörein.

Sokféle módja van a vakáczióznak és sokféle hely van, a hol a szabadságidőt alkalmasan eltölthetni. De a ki igazán és teljesen akarja élvezni szabadságát, annak a számára csak egyetlen arany-szabály van, a melyet követnie kell, s a mely abból áll, hogy egyszerüen csak ugy tegyen, a mint kedve tartja, menjen a hova tetszik, nyergelje meg kedvencz nádparipáját, legyen az bár füvészet, bogarászat, geológia, conchológia, vadászat, halászat, vagy akármi. Ha ezt teszi az ember, boldognak fogja magát érezni, s a szünidő leteltével megaczélozva fog visszatérhetni az élet harczaiba.

Ismertem egy könyvelőt a cityben, a ki nagy kedvelője volt az irodalomnak s évenkin kijáró kétheti szabadságidejét változatlanul ott töltötte a *Britisch Museum* legdohosabb kötetei közt, és azt állitotta, hogy egészségének sokkal többet használt ezzel, mintha az egész idő alatt a legüdébb tengeri levegőt szivta volna. És én azt mondom, hogy igaza volt állitásával.

Az én kedvencz szünidei foglalkozásom mindig a festészet volt. Bármilyen szegényesek is talán a rajzaim, mégis, ha a tékámban lapozgatok, élénk emlékeit idézik vissza sok kedves, festői tájnak, boldog napnak és kellemes czimborának. Nem lehet feladatom, hogy ónom és ecsetem termékeit dicsérjem, de nekem kedvesek, mert éveim legszebb szakait juttatják eszembe.

Az imént emlitett évben északi Walesbe mentem és Beltws-y-Coedben ütöttem fel főhadiszállásomat. A Királytölgyben laktam, e jól ismert kis fogadóban, mely sok müvész szivének kedves emléke, s melyben évek hosszu sora óta számos hirneves ember fordult meg. Itt ismerkedtem meg azzal az emberrel, ki az itt elbeszélendő különös eseményeknek hőse volt.

Bettwsba érkeztem első napján annyira át voltam hatva szabadságom érzetétől, s annyira eltelve a természeti szépségek élvezetének mohó vágyával, hogy olyan messzire barangoltam el és olyan sokáig szemlélődtem szerteszét, hogy mire a Királytölgybe visszaértem, már öreg este volt s az ebéd ideje már rég elmult — ugy hogy, mikor magam is asztalhoz ültem, egyedül voltam az ebédlőben.

Pár pillanattal utóbb egy fiatal ember lépett be s ennivalót rendelt. A pinczér, kétségkivül tudván valamit arról a természetes pajtásságról, mely a festészet hivei közt fennáll, az én asztalomra tette a teritékét.

A fiatal ember leült, nyájas mosolylyal és bólintással köszöntött, s öt perczczel utóbb már egészen bele voltunk melegedve a társalgásba.

Az első pillanatban, a mint szemem a fiatal emberre esett, észrevettem, hogy milyen rendkivül szép ember.

Charles Carriston — mert, mint utóbb megtudtam, igy hivták — huszonkét-huszonhárom éves lehetett. Magas, de vékony termetü férfi volt, feltünően elegáns és tetszetős magaviselettel. Nemcsak gentlemannek, de előkelőnek is látszott.

Arcza halvány volt, vonásai szabályosak és arányosak. Homloka kiváló elmebeli tulajdonokra vallott s a szemöldöke fölött olyan domborodást mutatott, melyet — ha jól tudom — a frenológusok a képzelőtehetség jelének tekintenek.

Arczának egész kifejezése szomoru volt s finom szépségét szelid, fekete, ábrándos szempár tette még feltünőbbé.

Csak azt kell még hozzátennem, hogy ruházatáról itélve, festőnek gondoltam, olyannak, kinek életpályája a müvészet. Társalgásunk közben meg is mondtam ezt neki.

— Elmosolyodott.

— Csak mükedvelő vagyok, mondá. — Henye ember, semmi más. . . . És ön?

— Én, fájdalom, orvos vagyok.

— Akkor hát nem kell egymás előtt röstellnünk a festésben való gyarlóságainkat.

Vidáman beszélgettünk tovább, mialatt testi szükségleteinknek eleget tettük. Azután következett a dohányfüstre való kellemes vágyakozás, mely jó lakoma után természetes járuléka a rendszeres emésztésnek.

— Ne mennénk ki szivarozni? mondá Carriston. — Gyönyörü este van.

Kimentünk s leültünk a fapadok egyikére. Az est, mint uj ismerősöm mondá, csakugyan gyönyörü volt. A hold és a csillagok kápráztatóan tündököltek, s a közellevő patak zugása lágyan morajlott fülünkbe.

Nem messze tőlünk három-négy vidám fiatal müvész beszélgetett. Pompás jókedvben voltak; egyikök ma adott el egy festményt egy touristának. Hallgattuk a csevegésöket, mignem, nyilván mert szomjasak lettek, visszatértek a fogadóba.

(Folytatása következik.)

KARENIN ANNA.

OROSZ REGÉNY.

52

Irta: Gróf TOLSTOI LEO.

Az ügyvéd szürke szemei iparkodtak komolyak maradni; de Karenin észrevette, hogy nemcsak az öröm a jövedelmező per felett, hanem lelkesedés, diadal és olyas valami honol azokban, mint ama fény, melyet felesége szemeiben vett észre.

— Exczellencziád közbenjárásomat kivánja az elválás kieszközlésében?

— Helyesen, de talán visszaélek idejével, mert egyelőre csak tanácskozni jöttem; bizonyos határok közt óhajtok maradni és lemondanék a válásról, ha nem volna megegyezhető bizonyos formaságokkal, melyeket nem akarok figyelmen kivül hagyni.

— Oh, teljes szabadságában marad, viszonzá az ügyvéd.

A kis ember, hogy meg ne sértse kliensét, arczának rosszul palástolt vidámságával Karenin lábaira szegezé tekintetét.

— A válási törvény anyagi részét ismerem ugyan, de szeretném annak különös egyes rendelkezéseit az alakiság tekintetében ösmerni.

— Szóval ön szeretné tudni, miként lehet törvényesen elválni? mondá az ügyvéd és egy helybenhagyó fejmozdulat után Karenin részéről, folytatá, időközönként futó pillantást vetve kliensére, kinek az izgatottság veres foltokat csalt ki arczára.

— A válás törvényeink szerint, — a következő három esetben lehetséges. . . . Ki várakozik? kiáltá segédje láttára, ki belépett az ajtón. Hozzá ment, és nehány szót mondván neki, vissza jött. . . . A következő három esetben: természeti hiba a házastársak egyikénél, — elhagyás öt éven keresztül, — és végre a házasságtörés. (Ezt a szót különös elégültséggel hangsulyozta.) Ez az anyagi része. De minthogy engem szerencséltetett azzal, hogy tanácsomat kikérje és ohajtja annak alaki oldalát ismerni, tehát térjünk erre. Ugy hiszem természeti hibáról és elhagyásról a felek közt jelen esetben szó sincs. . . . .

— Karenin igenlőleg bólintott fejével.

— Fennmarad tehát a házasságtörés. Ez esetben szükséges, hogy vagy egyike a házasfeleknek elösmerje bünösségét a másikkal szemben, vagy a tetten rajta kapassék. Ez utóbbi eset, elismerem, a gyakorlatban ritkán furdul elő.

Az ügyvéd elhallgatott, és oly tekintettel nézett ügyfelére, mint a puskamüves, ki vevőjének két különféle pisztoly használatát magyarázza szabad választást engedvén részére. Minthogy Karenin nem felelt, az ügyvéd igy folytatta:

— A legegyszerübb és legészszerübb szerintem a házasságtörést hallgatag elösmerni. Nem mernék mindenkivel igy beszélni, de fölteszem, hogy mi értjük egymást.

Karenin annyira meg volt zavarva, hogy az ügyvéd utóbbi okoskodását meg nem értette, és csodálkozás tükröződött arczán; a törvény embere azonnal segitségére jött.

— Eelteszem, hogy a házasfelek nem képesek egymással élni; ha tehát a válásba mindketten beleegyeznek, ez esetben annak keresztül vitele legegyszerübb és legkönynyebb.

Karenin most megértette, de vallási érzelmei tiltakoztak ezen mód ellen.

— Jelenleg ezen mód nem jöhet szóba, mondá, más bizonyitékokkal, például levelezéssel nem lehet a házasságtörést közvetve bizonyitani? ily bizonyiték birtokomban van.

Az ügyvéd szánalommal és megvetéssel párosult felkiáltást fojtott vissza összeszoritott ajkai közé. Ne méltóztassék elfelejteni, hogy ezen ügyek a szentszék hatáskörébe tartoznak. Már pedig a mi főpapjaink nagyon is bemélyednek a részletekbe, és bizonyitékul tanukat kivánnak Ha engem részesit azon szerencsében, hogy ügyét rám bizza, akkor méltóztassék a czélhoz vezető rendszabályok választását is rám bizni. A ki a végét akarja, akarnia kell az eszközöket is.

Karenin halálsápadt lett, felkelt, mig az ügyvéd ismét az ajtóhoz ment, hogy az ujból jelentkező segédnek feleletet adjon.

— Mondja meg neki, hogy nem vagyunk korcsmában, kiáltá és mielőtt helyére tért volna, utjában elkapva egy repdeső molyt, szomoruan mormolá: «egész butoromat tönkre teszik.»

— Méltóztassék tehát megmondani. . . .

— Majd meg irom, mire nézve állapodtam meg; és miután a kapott értesités után tudom, hogy az elválás lehetséges, le leszek kötelezve, ha tudtomra adja feltételeit.

— Minden lehetséges, ha nekem teljes szabad cselekvési teret enged, mondá az ügyvéd, kikerülve az utolsó kérdést. — Mikor számolhatok reá, hogy közli velem a tényállást? kérdé, kikisérve felét ragyogó szemekkel.

— Egy hét mulva. Ön lesz oly szives tudatni velem, elfogadja-e az ügyet, és mily feltételek alatt.

— Okvetlenül.

Az ügyvéd tiszteletteljesen köszönt, és egyedül maradva, öröme kitört; annyira meg volt elégedve, hogy elve ellenére mélyen meghajtotta magát egy belépő kereskedőnő előtt, de söt megfeledtkezett a molyokról is, eltökélvén magát butorait a jövő télen olyan bársonynyal áthuzatni, a milyent egyik kollegájánál látott.

VI. FEJEZET.

Azon fényes győzelem, melyet Karenin az augusztus 17-iki ülésben aratott, kellemetlen következményeket vont maga után. Az idegen nemzetiségek helyzetének tanulmányozására kiküldött bizottság oly pontossággal müködött, mely Karenint meglepte, a harmadik hó végével már jelentést tett müködéséről. A nemzetiségek helyzetének vizsgálata politikai, közigazgatási, gazdasági, ethnografiai, anyagi és vallási szempontból történt. Minden kérdésre bámulatosan szerkesztett felelet érkezett, mely semmi kétségre sem szolgáltathatott alkalmat, mert e feleletek nem voltak a gyarló emberi elme, hanem a tapasztalatokon alapuló burokrácziának szüleményei. E feleletek hivatalos adatokon alapultak, melyek a kormányzóktól és érsekektől eredtek, a kik ismét adataikat a kerületi főnököktől, illetve esperesektől, ezek pedig a községi elöljáróságtól, illetve a falusi lelkészektől kapták, hogy lehessen tehát ezek pontossága felett kétkedni? Ily kérdésekre például: Miért rossz a termés? — Miért szegülnek ellene némely helyiségek lakói a vallás gyakorlatának? — a hivatalos gépezett bámulatos pontossággal és Karenin véleményének megfelelőleg válaszolt, holott ugyanezen kérdésekre századok alatt sem találták meg a feleletet.

De Stremof, elevenére találva, oly taktikát gondolt ki, melyre ellenfele nem számitott, magával ragadván a bizottság több tagját, rögtön Karenin mellett foglalt állást és nem elégedvén meg azon rendszabályokkal, melyeket Karenin melegen ajánlott, ugyanezen értelemben másokat hozott javaslatba, de melyek Alexis Alexandrovits intenczióit messze tulhaladták.

A végletekre hajtva, e rendszabályok oly oktalanoknak tüntek fel, hogy a kormányzóságok, a közvélemény, a befolyásos hölgyek, a hirlapok felszólaltak ellene és elégedetlenségük egész zuhanyát zuditották a bizottság teremtőjére: Kareninre.

(Folytatása következik.)

kitett ugyanis 1882-ben 3.036,606-ot, 1883-ban pedig e szám már 3.091,577-re emelkedett, vagyis az e részbeni többlet 54,971, jeléül annak, hogy a lakosság a kórház gyógysegélyét s ápolását mindinkább nagyobb bizalommal veszi igénybe s ez által betegségéből hamarább fölgyógyulván, a társadalomnak rövidebb idő alatt ismét munkaképes tagjává válik. A mi a gyógyszerészet fejlődését illeti, az 1883-ik év ez irányban is az előmenetelről tesz tanuságot. Az 1882-ik évben ugyanis, a mig csak 26 gyógyszertár lett engedélyezve, addig 1883-ban az e részben kiadott engedélyek száma 33, vagyis 7-tel több volt; kézi gyógyszertár 1882-ben 22, 1883-ban 23 s igy 1-gyel több engedélyeztetett. Az 1883-ik évben az ország területén már összesen 962 gyógyszertár állván fenn, ezen arány szerint már 290.$_{3}$ kilométerre és 14,711 lélekre esik egy-egy gyógyszertár, mig 1882-ben még 301 kilométerre és 14,800 lélekre jutott egy-egy gyógyszertár. Az 1876. évi XIV. t.-cz. egy sarkalatos része, a körorvosi intézmény, szintén kielégitő haladást tüntet fel, még pedig fokozatosan évről évre; s e pontot illetőleg azon helyzetben vagyok, hogy ezen nagy fontosságu s az egész hazai közegészségügyre mély hatással biró intézménynek az 1885. év végéig való állását ezennel tisztelettel jelezhetem. Intézkedtem ugyanis az iránt, hogy a törvényhatóságok ugy a közegészségi körök számáról, valamint arról, hogy a területükön létező körök közül hány van orvossal betöltve s hány nincsen? hozzám félévenkint jelentést terjeszszenek fel oly czélból, hogy ezen intézmény állásáról folyton tájékozva lehessek.

Az e részben beérkezett s az 1877. évtől egész 1885. év végéig terjedő időszakra vonatkozó jelentésekből az intézmény fokonkénti haladó emelkedése tünik ki.

Igy 1877 óta, 8 év lefolyása alatt, a közegészségi körök száma 256-tal, az orvossal betöltött körök száma pedig 383-mal szaporodott; mig ellenben az orvossal be nem töltött körök száma 127-tel csökkent. Szükségesnek tartom azonban megjegyezni, hogy a körök száma változásnak van alávetve, a mennyiben a köröket és ezek számát a törvényhatóságok a földrajzi és egyéb viszonyok alapján, néha a fönnforgó szükséghez képest, megváltoztatják. Az üresedésben levő közegészségi körökben a körorvosok teendőit legnagyobb részt a járásorvosok teljesitik s igy azokban a lakosság aránylag mégis rövid idő alatt rendszerint orvosi segélyhez juthat. Hogy még mindig számos kör található, a mely orvossal betöltve nincsen: annak oka részint az orvosok elégtelensége, részint az, hogy a terhes feladatokkal s e mellett csekély jövedelmekkel egybekötött körorvosi állásokra gyakran ugyszólva állandó pályázati hirdetés mellett sem akad vállalkozó. Léteznek ugyanis jelentékeny számban oly községek és községcsoportok, a melyek vagyontalanságuknál s jövedelmi hiányuknál fogva egyáltalán nincsenek ama helyzetben, hogy a körorvos fizetésének felemelésével járó kiadást megbirni képesek lennének. Az e részben fönnforgó bajok azonban évről évre kevesbednek s remélhetőleg megérkezik amaz időpont, a midőn minden körnek meglesz a maga rendes orvosa.

A hatóságok működése körül szintén fokozottabb mérvü ügybuzgóság, szélesebb cselekvési kör, szigorubb felügyelet és ellenőrzés tapasztalható az 1883-ik évben, jeléül annak, hogy a hatóságok a közegészségügyi intézmények megjavitásának, előremenetelének nagy fontosságát mindinkább jobban átérzik, s azoknak a nemzeti életre való jelentékeny kihatásáról meg vannak győződve. Az egészségre ártalmas tápszerek és italok, valamint az egészségre veszélyes egyéb tárgyak körül hatósági szemle az egész országban az 1883. évben 84,560 esetben történt. E szám az előbbi évben 69,487-et tett ki. Ezen szemlék száma tehát 1883-ban 15,073-mal többet tesz ki. Engedély adatott a csecsemők szoptatására 1883. évben 4,121 esetben. Az 1882. évben kiadatott ily engedélyek száma 3,730: vagyis 1883-ban az engedélyek többlete tehát 391. A 7 éven aloli gyermekek gyógykezeltetésének elmulasztása miatt 1883-ban 7,253 esetben történt elmarasztalás, a mi az 1882. évbeli elmarasztalások számával: 6,532-vel egybehasonlittatván, az elmarasztalások száma 1883-ban 721-gyel több.

Az emlitett koru gyermekek gyógykezeltetésének elmulasztása még mindig gyakran tapasztalható ugyan, a mi abban leli okát, hogy vagy a gyermekek születésük után rövid idő mulva, a nélkül, hogy a szülők a betegséget csak gyanithatták volna is, elhaltak, vagy hogy téli időszakban az utak járhatlansága miatt az orvos elég gyorsan elhivható nem volt. Ennélfogva az e részbeni elmarasztalások közül is a hatóságok még mindig gyakran felmentő határozatot hoznak, különösen oly esetekben, a hol a szülők vagy gyámok nagy szegénysége miatt a birságolás nem is eszközölhető. Hogy azonban az állapotok mindemellett e tekintetben is javulnak, az a fenti adatokból eléggé kitünik.

A mi a hazai gyógyfürdők látogatottságát illeti, e tekintetben szintén jelentékeny emelkedés mutatkozik. Igy a fürdővendégek száma kitett 1883-ban 48,495-öt, mig 1882-ben csak 36071-et, vagyis a hazai fürdőket 1883-ban 12,424 személylyel több látogatta, mint az előző évben. A kéjnők nyilvántartása s azoknak egészségrendőri viszonyai feletti legszigorubb felügyelet gyakorlása körül a hatóságok szintén erélyes buzgalmat fejtettek ki, ugy hogy ezen intézkedések, valamint az e részben ugyanezen év folyamán kibocsótott körrendelet folytán a bujakór terjedésének lehető gát vettetett. Ezen körrendeletben figyelmessé tétetik a közönség, hogy számosan azok közül, a kik a lakossággal érintkezésben vannak, továbbá a kikre a gyermekek felügyelete s a háztartás fontosabb része bizatik, a kik továbbá vendéglőkben szolgálatokat teljesitenek, a pinczérek, ugyszintén a sütők, fodrászok, borbélyok, szakácsnők, inasok stb. gyakran bujakórban szenvednek s betegségük által a családok közegészségügyét veszélyeztetik. Egyuttal felhivatnak az orvosok is, vagy mások, a kik iránt a közönség bizalommal viseltetik, hogy ezen ügy rendkivüli fontosságára s a keletkezhető veszélyek nagyságára, melyek leginkább a családokat sujtanák, azokat kellőképen figyelmeztessék s világositsák fel a családfőt, hogy saját érdekében és családjai, munkásai s mindennemü üzlete személyzetének egészségi állapotát éber figyelemmel kisérje s mihelyt tapasztalja vagy gyanitja, hogy azok a nevezett bajban szenvednek, egyrészt az azokkal való érintkezéstől óvakodjék, másrészt pedig az illetőknek gyógykezelés alá vétele iránt intézkedjék. Azok pedig, a kikről nyilván tudva van, hogy bujakórban szenvednek, de gyógykezelésükről vagy nem gondoskodnak, vagy arról gondoskodni módjukban nem áll: az 1876. évi XIV. t.-cz. 89. §-a értelmében hatósági intézkedés folytán kényszergyógykezelés alá veendők. Az ez év folyamában felmerült járványokra nézve van szerencsém tisztelettel megjegyezni, hogy azok ez évben is, nagyobb számmal, kiterjedéssel és áthatóbb hevességgel léptek fel, uralkodó járványok pedig voltak: a roncsoló-toroklob, himlő, kanyaró, vörheny, vérhas, hökhurut, hagymáz, fültömirigylob. E járványok közül az 1883. évben a roncsoló-toroklob az előző évinél már egy törvényhatósággal kevesebb, vagyis csak 36 törvényhatóság területén uralgott; intenzivitása azonban — sajnos — ezen évben sem maradt mögötte az előbbeni évinek; ellenére annak, hogy a megkivántató óv- és gyógyintézkedések elrendeltettek s azok foganatositása lehetőleg ellenőriztetett. A kanyaró ugy kiterjedés, mint hevességre nézve csekélyebb mérvben lépett fel 1883-ban, mint az előző évben. Az előbbiben ugyanis 33, mig az utóbbi évben 42 törvényhatóság területén észleltetett. Mindezen járványokkal szemben a hatóságok orvosi segélyről, a szükséges gyógyszerek megszerzéséről, fertőtlenitő anyagok kéznél tartásáról kellően gondoskodnak, ennélfogva a járványok folytán észlelt halálozás egészben véve tetemesen kevesebb is, mint az előző évben, mert mig 1882-ben a járványok folytán észlelt összes halálozás száma 15,992-őt tett ki, addig ez a szám 1883-ban csak 10,748 volt, vagyis 5244-el kevesebb. Midőn ezeket a t. képviselőház tudomására juttatni szerencsém lenne: egyszersmind felemlitem, hogy intézkedtem az iránt, miszerint azon helyzetbe juthassak, hogy az 1884. évi közegészségi viszonyokról szóló jelentést még ez év folyamában a t. ház elé terjeszthessem.

VIDÉK.

* **Sátoralja-Ujhely**, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Zemplénmegye közönsége a mai közgyülésén közmüvelődési czélra egyhangulag megszavazta az 1% pótadót.

* **A székelyhidi** választókerület orsz. képviselője, Kiss Albert e hó 12-én délután tartotta beszámolóját Székelyhidon, hol a kerület választói igen nagy számmal jöttek össze és lelkes óvácziókban részesitették Kiss Albertet.

* **A nagyváradi** görögkeleti egyházkerület vasárnap tartott választógyülésében a lemondott Bika Simon esperes helyébe szavazattöbbséggel Pacala Tamás zsákai lelkészt választották meg.

FORRADALOM BULGÁRIÁBAN.

A *bolgár nemzetgyülés* tegnap nyilt meg s a mult éjjeli táviratok már a legközelebbi feloszlásáról szólnak. Válaszfelirat a regensség megnyitó manifesztumára, üdvözlő sürgöny a czárhoz, Sándor fejedelem magánbirtokának megvásárlása, ez az egész teendő s aztán a nemzetgyülés csütörtökön vagy pénteken hazamehet, szabadon hagyva a tért Oroszország számára. Fejedelem-választásról szó sincs már. A nagy-szobránje-nek négy hét mulva kell összeülnie; de addig sok minden történhetik még. Oroszország, mint a Novoje Vremja irja csak akkor fogja megengedni a nagy nemzetgyülésnek a szabad fejedelem-választást, ha az ország közigazgatását addig vezetendő kormány meg fogja érdemelni Oroszország bizalmát és rokonszenvét. Ez — ugymond — *conditio sine qua non* s e föltételnek a nem teljesitése mulhatatlanul fölvetné azt a kérdést, vajjon Oroszország tovább halaszsza-e még erélyes rendszabályait. Mint egy mai táviratunk jelenti, várják, hogy a nagyhatalmak el fogják ismerni a regensséget. Hir szerint egyes diplomácziai ügyvivők már kaptak utasitást kormányaiktól, hogy tudassák a külügyminiszterrel az elismerést.

Bismarck herczegnek a bolgár kérdésben való magatartására, mint jelentik, érdekes világot fog vetni a legközelebb megjelenendő *olasz zöldkönyv*, mely nem kevesebb, mint 200 iratot fog tartalmazni s Olaszországnak azt a törekvését fogja feltüntetni, hogy a berlini szerződés egyoldalu megsértése s a nemzeti önállóság elvével ellenkező katonai intervenczió ne történjék. A *bécsi* olasz nagykövetnek egy egész sor sürgönye is lesz a zöldkönyvben, melyek az osztrák-magyar politikának a bolgár válság első napjaiban való bizonytalanságát fogják feltüntetni. Eleinte Bécsben nagy nyugtalanságot keltett Bismarck herczegnek Oroszország iránt való magatartása. Giersnak a kanczellárral való találkozása után egy pillanatra megakadtak a tárgyalások és az egyes kabinetek közt való közlések, s a helyzet rendkivüli nehéz voltától áthatott *Kálnoky*, hogy a bizonytalanságnak véget vessen, egyenes felhivást intézett Berlinbe, hogy *Németország jelentse ki őszintén, helyesli-e vagy rosszalja Oroszországnak a Balkánkérdésben való magatartását.* Erre Bismarck kijelentette, hogy *Sándor herczegnek a leköszönése az egyetlen eszköz arra, hogy Oroszország részéről a fegyveres intervenczió és egy európai konflagrácziónak a kitörése megakadályoztassék.* És Kálnoky gróf hallgatott.

*

Szófia, szept. 9.

— Az *Egyetértés* egy másik külön tudósitójától. —

Azt a félelmet, melylyel itt a fejedelem elutazását várták, nem igazolták az események. Attól tartottak, hogy a hadsereg a fejedelem lemondását és elutazását meg fogja gátolni, hogy a regensség kinevezése ellen protestálni fog és a kinevezett regenseket nem fogja olyanakul elismerni. Mindebből semmi sem következett be; a regensség proklamálása a legnagyobb rendben történt meg.

Csendes rezignáczióval állták tegnap a nagy csoportok az óriás falragaszokat, a fejedelem proklamáczióját, körül, melyben az népétől bucsut vesz és a regenseket nevezi ki. Elérzékenyült, remegő hangon olvasták fel az irástudók polgártársaiknak szeretett fejedelmük utolsó bucsuszavát és politikai végrendeletét. A proklamáczió rendre és nyugalomra intő szavai és azok a megnyugtató, békéltető szavak, melyeket a fejedelem bucsuja alkalmával az előkelőbbeknek mondott, nagy hatást gyakoroltak a népre és főkép e szavaknak köszönhető, hogy e kényes ügy oly példás rendben bonyolittatott le.

A vidéken a lemondás hire csak tegnap reggel terjedt el, mert a fejedelem proklamáczióját csak a tegnapelőtti éj folyamán táviratozták meg a prefekteknek. Mindenütt kinos feltünést keltett a lesujtó hir, de a miniszteriumhoz érkezett távirati jelentés szerint sehol se zavarták meg a rendet.

A tisztikarban is mind nyugodtabb lesz a hangulat. Fájdalmuknak kifejezést adandó, nagyobbára gyászfátyollal boritották ugyan a fejedelem jelvényeivel diszitett épanletjeiket, de a hangulat mindinkább nyugodttá válik, a tisztek megbarátkoznak, belenyugodnak a megváltoztathatlanba, annálinkább, mert a fejedelem valamennyinek becsületszavát vette, hogy a regensséget támogatni fogjuk.

Nikolajev őrnagy, a hadügyminiszter vállalta magára, hogy a fejedelem lemondását és elutazását a vidéki helyőrségekkel tudatja. De sokoldalu elfoglaltsága és a természetes izgalom közepette megfeledkezett a dologról és elutazott a fejedelem kiséretében Lompalánkára, a nélkül, hogy az idevágó intézkedéseket megtette volna. A tegnapi nap folyamán távirat táviratot ért, melyekben a fejedelemség majd minden helyőrsége kérdezősködött a szófiai eseményekről.

Mutkorov az egyedüli, ki a regensség tagjai közül a fővárosban maradt, pótolta a mulasztást és minden helyőrségparancsnoknak megtáviratozta a proklamáczió szószerinti szövegét.

A szobranje holnapután gyül egybe. Kétségtelen, hogy nagyon élénk viták fejlődnek ki, ha az utolsó pár hét eseményei kerülnek szóra, különösen azért, mert a liberális párt két vezére, Karavelov és Radoszlavov, daczára, hogy most együtt vezetik a kormányt, nem jó szemmel néznek egymásra. Radoszlavov hivei azt vetik Karavelovnak a szemére, hogy tudott a szept. 21-iki pucsról, és e véleményüket a szobranjeban sem fogják elhallgatni.

A Czankovisták, daczára, hogy machináczióik által sikerült a fejedelmet az országból kiüzniök, egy ideig nagyon csendesek lesznek. Hisz az utóbbi napok eseményei is megmutatták, hogy követőik száma nagyon csekély és hirdetett népszerüségük hazugságon alapszik. Ezeken kivül az az általános közvélemény uralkodik az egész országban, hogy az államcsinyt orosz pénzért követték el. Ezek szerint nagyon valószinü, hogy Klement, Czankov és társaik szépen a háttérbe huzódnak és a bölcs hallgatást tartják legtanácsosabbnak.

A szobranjéban még két igen fontos kérdés vár megoldásra. Először a teljesen üres állampénztár gondjai nehezülnek vállaira. Ez irányban tervben van, hogy a szobranje egy 25 millió frankos kölcsönt vesz fel. Mig egyes pénzemberekkel e kölcsön megkötésére tárgyalások voltak folyamatban, beálltak az ismert politikai események, miknek első sorban az lett a következményük, hogy most nem akad vállalkozó, aki a kölcsön megkötésére hajlandó lenne, mert a fejedelem hitele természetesen megsemmisült. Most az orosz kormányt akarják arra felkérni, hogy e kölcsönért vállaljon kezességet és Oroszország itteni képviselője ugy nyilatkozott, hogy kormánya hajlandó a kezességet elvállalni. A mostani kormány tehát reméli, hogy ilyképen segiteni fog az annyira érezhető pénzhiányon. A második kérdés, melyet a szobranjének elintéznie kell, Sándor fejedelem pénzügyi viszonyainak rendezése. A fejedelem, mint ezt tudják, az itteni nemzeti banknak 1½ millió frankkal adósa. Ez adósság kiegyenlitésére a fejedelem el akarja adni valamennyi, Bulgáriában levő magánbirtokát, mely neki, mint ez kimutatható, 3 milliójába került. A kormány tehát a szobranjének azt az inditványt fogja tenni, hogy e birtokok az állam költségén, a 3 milliónyi vételárért vétessenek meg, mely inditvány, az országban jelenleg uralkodó hangulat mellett, alig fog ellentállásra találni.

A porniki táborból ma vonultak be ide azok a csapatok, melyek a lázadó Strumszki-ezredet a fegyverek letételére kényszeritették. Enekelve és zeneszó mellett vonultak be a városba, azután a fejedelem palotája mellett hangos «hurrah!» — kiáltásokkal elhaladva, kaszárnyaikba mentek. Holnapután, Sándor napján Mutkurov diszszemlét tart az összes, itt állomásozó csapatok felett. Attól tartanak, hogy ez alkalommal oroszellenes manifesztácziók fognak történni. (*l.*)

*

A bolgár ügyre vonatkozó táviratunkat távirati rovatunkban közöljük.

„EGYETÉRTÉS”

Szeptember hó 16-ikától kezdve uj előfizetést nyitunk.

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	hat hóra	10 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	egész évre . . .	20 frt
három hóra . .	5 frt — kr.		

Lapunk *mindennap*, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

T. előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az «Ország-Világ» czimü, legdiszesebb képes hetilapot 10 frt helyett 8 frtért, félévre 4 frtért, negyedévre 2 frtért kapják.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az esetre, ha t. előfizetőink az előfizetési határidő lejárta előtt lakást változtatnak, az uj czim mellett a régit is kérjük velünk pontosan tudatni, mi által minden zavar vagy félreértés sokkal könnyebben elkerülhető.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés” kiadó-hivatalába (kecskeméti-utcza 6. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés” kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— szept. 14.

— *Személyi hirek.* *A királynak* a gácsországi hadgyakorlatokról visszatértében Krakóban nagy ovácziót készitenek.— *Károly Lajos* főherczeg ma Lembergbe érkezik. — *Fabinyi* Theofil igazságügyminiszter ma reggel visszaérkezett a fővárosba. — *Belházy* Emil főerdőtanácsos, a ki a földmivelési miniszterium megbizásából az árvamegyei kincstári erdőségeket szemlélte meg, Budapestre érkezett. — *Ormai* József dr. koritniczai fürdőorvos a külföldi hidegviz-gyógyintézetek tanulmányozására indult. — *Bylandt-Rheidt* közös hadügyminiszter a király elé Premyslbe utazott. — *Sterneck* báró altengernagy Bécsbe visszatért s átvette a közös hadügyminiszterium tengerészeti osztályának vezetését. — *Sturdza* román miniszter Lubienben tegnapelőtt meglátogatta Kálnoky grófot, a külügyminisztert, a ki a látogatást nemsokara viszonozta. — *Cambridge* herczege tegnapelőtt meglátogatta *Kálnoky* grófot, a külügyminisztert, s egy óra hoszszat időzött nála. — *Apponyi* Albert gróf orsz. képviselő Jászberényben s *Károlyi* Sándor gróf orsz. képviselő Eszterházán e hó 19-én beszámoló beszédet mondanak. — *Tisza* Kálmán miniszterelnök, a ki tegnap rövid időre Gesztre utazot,t csütörtökön visszatér Budapestre. — *Kuranda* Emilt, az Adria tengerészeti hajózási társaság vezérigazgatója Fiuméba braziliai ideiglenes alkonzullá neveztetett ki. — *Ottó* főherczeg és Mária Jozefa herczegnő menyegző-ünnepélye már meg van állapitva. Az ünnepélyek okt. 1—3-án tartatnak. — *Dessovich* belgrádi osztrák-magyar katonai attachét Milán király magán kihallgatáson fogadta. Dessovich e hó 16-án Belgrádban lesz. — *Graef* Ede lovassági tábornok és honvédfőparancsnoksági adlatus e hó 12-én délután Szegedre érkezett s ott csapatszemlét tartott. Szegedről Szabadkára utazott. — *József* főherczeg a napokban Kétegyházán át Kisjenőre megy, hol nehány napig tartózkodni fog. — *Edelsheim-Gyulay* Lipót báró Aradra érkezett, hol nehány napot tölt. Onnan pedig zarándi birtokára utazik. — *Klapka* tábornoknak Sándor bolgár fejedelemmel folytatott beszélgetéséről a N. Badische Landes Zeitung azt irta volt, hogy a fejedelem Klapkával nem is beszélgetett. Klapka tábornok maga megczáfolja a N. B. L. Z. állitásait.

— **A pápa s a magyar növendékpapok.** Mint a Magy. Állam Rómából értesül, nagy meglepetés s nem várt kitüntetés érte minap a római magyar-német kollégium magyar növendékeit. A szent atya ugyanis maga megküldötte mindegyiknek a püspöki karhoz intézett encziklikának egy-egy példányát Mazzella bibornok által. A példányok igen csinos kiállitásuak, papiriv nagyságu üzet alakjában, a papir kemény, finom, s a nyomás igen szép.

— *Simor és a jubileumi enczíklika.* A herczeg-primás legujabb főpásztori körlevele közli az ismert pápai encziklikát és s azt e szavakkal vezeti be:

Örömünkben, hogy a királyság fővárosa a 145 éves török uralom alól fölszabadult, részt akart venni a szent atya is, ki dicső emlékü elődeinek nyomdokain, nem egyszer adta szeretetének és gondoskodásának tanujeleit nemzetünk és hazánk iránt. Amaz örömteljes eseménynek kétszázados emlékét akarván ünnepelni, hozzánk, Magyarország püspökeihez, körlevelet méltóztatott intézni, mely telve van atyai s legkegyelmesebb érzelmekkel, legüdvösebb tanokkal s intelmekkel s a melyet magyar nyelven a hivek tudomására is kell hozni.

— *Erdély és a kelet-afrikai német gyarmatok.* Egy kissé furcsa elgondolni, hogyan kerülnek ezek egy kalap alá, s valóban csakis a német leleményességnek sikerülhetett fölfedezni, hogy mind a kettő *német gyarmat.* Berlinben ugyanis tegnap tartották meg a Colonialtag közgyülését, a melyen nem csak részt vett, hanem egyik elnökül is megválasztatott a *nagyszebeni* hirhedt dr. *Wolff.* Ez az ur, midőn megköszönte az őt ért kitüntetést, azt nagy tetszés közt ugy tüntette föl, mint a legrégibb *német gyarmatosok,* az erdélyi szászok iránti rokonszenv nyilvánitását. A legrégibb német gyarmatos expektorráczióin kivül, kinek arczátlanságánál vagy bornistságánál nagyvbbra csakugyan a legrégibb emberek sem emlékeznek, a tanácskozás fő tárgyát a *kelet-afrikai* gőzhajózási összeköttetés állami szubvenczionálása képezte.

— **Papi jubileum.** Zemplénmegye felső vidékén, közel Lengyelország határához, *Pichnye* községe, mint lapunknak irják, ritka egyházi ünnepnek volt szinhelye. Timkó János ottani gör.-kath. lelkész 53 évi áldozársága után Viravetz József esperes és Gojdics Mihály pcsolinai plébános segédlete mellett, tartotta augusztus 20-án aranymiséjét. Az oltártól Bihary Emil fiatal lelkész intézett a 80 éves jubilánshoz szép és megható beszédet. Az ünnepélyen a szomszédfalvaknak csaknem összes intelligencziája megjelent. Nyoszolyóleányok: Durcsinszky Ida és Gojdics Emma kisasszonyok gyönyörü virágkoszorut nyujtottak át az ünnepelt aggastyánnak.

— **Laplatai olasz-franczia háboru.** A laplatai olasz és franczia ujságirók közt, mint Buenos-Ayresből irják háboru ütött ki, melyre a «Patria Italiana» olasz hirlap adott okot a francziákat gyáváknak nevezvén, kik «Dijon alatt megszöktek a hazáért, holott az olaszok oroszlánként verekedtek.» Az «Indépendant» czimü franczia lap aztán nem maradt adós a válaszszal, melyre az olasz ujságnak nem volt atoutja a tintatartóban. Elküldte hát segédeit, követelve az Indépendant czikkének visszavonását, vagy fegyveres elégtételt. A franczia lap szerkesztője határozottan megtagadván a czikk visszavonását, pisztolypárbajra került a dolog, mely azonban nem mehetett végbe, mert a kitüzött helyen és időben az olasz lap szerkesztője csak egy tanuval és fegyver nélkül jelent meg. Harmadnap azonban megvivtak kardra, mely alkalommal mindkét fél megsebesült, mire a tanuk kijelentették, hogy a becsület helyre van állitva. De ezzel a laplatai olasz-franczia háborunak nem szakadt vége. Más hirlapirók keltek ujabb kard-párbajra, melyben a franczia könnyü, az olasz pedig sulyos sebet kapott.

— *Budapest és Bécs.* Hogy a bécsi nyárspolgárok egy része milyen nyájas érzelmeket táplál irányunkban, az kitünt a margaretheni választók egyesületének tegnap tartott gyülésén. Dr. Lueger városi és birodalmi gyülési képviselő beszédet tartott, melyben többek közt a bécsi deputácziónak a budai jubileumi ünnepeken való részvételéről is nyilatkozott. A képviselő ur, ki az ugynevezett demokraták egyik orákuluma, ezeket mondá: «Megvetettem a cseheket, mikor a kiállitásra Pestre vándoroltak, a magyaroknak hizelegtek s megfeledkeztek az elnyomott tótokról. Meg kell vetnem Bécs város küldötteit is, kik a magyarok kegyét vadászták s elfeledték, hogy Budát németek hóditották vissza s az csak német gyöngeség folytán ment ismét veszendőbe. Ezekkel az emberekkel szemben máskép érezni nem lehet.» Ez elég müncheniesen van mondva.

— **Szélhámos gróf.** A párisi rendőrség a mult napokban bizonyos Kinsky grófot tartóztatott le, kinek elég változatos multja van. Valódi neve Julius César s 1850-ben, Német-Lengyelországban, Laskovoban született. Bejárta Nyugoteurópát; Ausztria, Poroszország, Belgium volt időnkénti tartózkodásának helye s 1878-ban került először Francziaországba, hol Kleist gróf nevet használt; aztán pedig Párisban a Villiers avenuen Kinsky gróf név alatt telepedett meg. Fényes lakást bérelt, melyet hitelre butoroztatott be, kocsit tartott, számos cselédet, még több titkárt fogadott, a kiket azonban nem fizetett, kéteshirü nőkkel jött ismeretségbe, kiknek fényképeit elkérte s aztán mint gazdag férjhez menni vágyó hölhölgyeket hozta forgalomba a Figaro hire szerint leginkább német katonatisztek közt, kiktől csinos előlegeket kapott, melyeket természetesen elpocsékolt, a nélkül, hogy adósságai fizetésére valaha gondolt volna. Aztán a franczia hirlapokkal lépett összeköttetésbe, melyeknek jó pénzért fontos politikai közleményeket igért. Mikor pénzforrásai kiszáradtak, elköltötte szolgái letétpénzét s ezen rajta cesztett. Egyik cselédje jelentést tett ellene a rendőrségnél, minek következtében letartóztatták Mulattato, hogy letartóztatása előtt pár nappal épen ő emelt panaszt a rendőrségnél egy szegény ördög ellen, ki régebben titkára volt. Julius César nem csupán szállitóit, házasságközvetitő ügynökeit és cselédeit csalta meg, hanem zavarba hozott egy tisztességes családot is, ki vele ugyanazon házban lakott. Az illető család feje, kitől a szélhámos összesen egy, különben teljesen önálló lakást bérelt, most tiltakozik az ellen, mintha neki valaha a legcsekélyebb összeköttetése lett volna a letartóztatottal.

— *A radnai szerencsétlenség.* Az aradi magyar lapok külön tudósitót küldöttek a szerencsétlenség szinhelyére a ki részletesen irja le a katasztrófa lefolyását s a helyszini viszonyokat.

E leirás szerint a radnai templom magaslaton fekszik, hová kétszer megtört lépcsőzeten jutni. A templom előtt mintegy 4—5 méter széles terrasz terül el ugy, hogy a főajtó előtt szélesebb terület a zárda folyosójáról kivezető ajtó előtt alig 2 méternyi széles. Ez volt a katasztrófa szinhelye. Mikor ugyanis a mise épen urfelmutatás után tartatott, a kommunio előtti oráczió alatt a templom hajójának baloldalán lévő Szent-Anna oltár egyik gyertyatartóját feldöntötték. Ezek a gyertyatartók primitiv készitmények. Vasból vannak; három lábon állnak, majd egy ágban mennek fel 1.50 méter magasságig. Itt három tányér emelkedik ugy, hogy az alsó átmérője 50 cmeter, a másodiké kisebb, a harmadiké még kisebb. E tányérok szélein hegyes szegekre tüzve gyertyák vannak. Ha minden gyertya ég, egy kupban végződő lángkoronát kapunk. A feldőlt gyertyatartó egy kis leány ruháját meggyujtá. «Feuer!» kiálták hátrább. «Es brennt» adta tovább a visszakiáltást a rémült sváb asszonyok tömege, mivel hogy a szept. 12-iki bucsu a németajku vidékek bucsuja, mig szept. 8-án jönnek a magyarok. A mi erre következett, percz müve volt. A kántor — egy eleki kántor — félbehagyta az orgonálást és menekült; a lelkész sietett a szent testet és vért magához venni és elhagyta az oltárt, hogy befolyásával és erélyével segitsen a háborgó tengerhez hasonlóan hullámzó tömegben. Csakhogy mindez lehetetlen volt. A templom hajójából egy lépcső vezet a szanktuáriumba, mit ajtóval ellátott vasrostély körit. Ezen a lépcsőn, ezen az ajtón megbotlott tömeg közt irtóztató dulakodás fejlődött ki. Sokan a földre terültek s az önfenntartás ösztönétől vezetett, minden emberi érzést levetkezett tömeg vadul száguldott a sekrestye felé. Ennek ajtóját bezuzták. Szerencsés volt, a ki erre menekülhetett. A folyosón át kijutott a zárda tágas udvarára; fel a zárda emeletére. Sokkal rosszabbul jártak azok, kik a főajtó felé igyekeztek menekülni. Hasztalan állt egy páter a főoltár lépcsőjére, egy másik hiába ment a szószékre, kiáltva, hogy kiki maradjon a helyén, a félénk sváb nép törte magát kifelé. Mint a gvárdián ép ugy Kosztolányi szolgabiró azt állitja, hogy a magyar bucsusok hajtottak az intésre s nyugton maradtak, a németekkel nem lehetett birni. Az időközben a kórusra visszafutott kántor is hasztalan kiáltozott ugy ki a templom előtti térre, mint be a templomba: az őrületes khaoszban gomolygó embertömeget többé feltartóztatni nem lehetett. Vesztébe rohant mindenki. Amberger provincziális szerint, a templomban legalább ötezeren voltak. Ezekhez a lépcsőkön felfelé jövők tömege járult, ugy, hogy az özönvizi vagy gomorhai vergődéshez hasonló jelenetben mintegy hétezren játsztak szánalmas szerepet. A templomból kifelé tódulók lefelé nyomták a felfelé igyekezőket s az alig 2 méternyi terraszról százával potyogtak le az asszonyok a mintegy két méternyi mélybe, honnét az alábbi lépcsőzeten tovább gurultak. A francziskánus atyák szerint a templomban egy halálleset se történt; a szerencsétlenül jártakat mind kivül érte el végzetök. A templom főajtójában gázoltak agyon egy kis leányt s a ségai tanitó nejét, a többiek a terraszon s a lépcsőkön tiportattak agyon. Sokan azért sebesültek meg, mert övéik kegyetlenül vonszolták őket ki magokkal. Olyan kép lehetett ez, mely megfagyasztja a vért az erekben. A zárda két főférfia az atyákkal több ember életét mentette meg, belökvén őket a folyosóra és a sekrestyébe, de hat-nyolcz ember lélekjelenléte a prezencziát elvesztett hétezerrel szemben csak csöpp a tenger tükréhez. Hogy mennyi az áldozat, azt nem lehet eldönteni. Tény az, hogy az áldozatok száma rettenetes; sokkal nagyobb, mint a milyenről a hatóság tud. Halott ugyan csak 4 maradt a helyszinén, de a svábok és radnaiak látták, hogy bucsusok két férfi-holttestet vittek el kocsijokon. Mások több lovrini asszony holttestét látták kocsikon elvinni, mielőtt a hatóság intézkedhetett volna. *Legalább 12—15 halottnak kell lenni.* Sebesülteket, kik kezükön, lábaikon sérültek s ugy, a hogy elvánszoroghattak, számba se vehették. A templom környékén volt a 10—12 ezernyi bucsus sereg kocsi-tábora; felpakolták a sebesülteket s elhajtattak velök. Lehet, *hogy száznál többen szenvedtek sérülést,* de erről hiteles adatot kapni nem lehet. Nyolcz órakor már nem volt Radnán kétszáz idegen bucsus sem. Mint ellenségtől kergetett nép, futott szét az ájtatoskodni jött sereg; a piacznak negyedóra alatt vége volt s a radnai bucsuvásár siralmasan vevők nélkül maradt. Menekült, a ki menekülhetett. Radnaiak közül nem sérült meg senki: az első mise idején, mikor fél 6-kor a katasztrófa történt, odavaló nem volt a zárda környékén. A hatóságok megtettek minden lehetőt; a szolgabiróság és a csendőrség kora reggeltől nehéz feladatot végzett: visszatartani a rendkivül izgatott, kiváncsi népet. A zárda atyái humánus kötelességüknek önfeláldozással feleltek meg; emberfelettire nem voltak képesek. A szolgabiróság a provincziálissal egyetemben gondoskodik a halottak eltemetéséről. Azokat hétfőn fogják eltakaritani. Hat órakor már fel volt állitva a templom hajójában a diszes nagy katafalk; hétfőn reggel fényes rekviemet tartanak az elhunytak lelki üdveért. A temető sirhalmait teljesen összetiporta a kiváncsi tömeg, mely — mielőtt elzárni lehetett volna a sirkertet — feltartóztathatlanul betódult, hogy a gyászos eset áldozatait láthassa. Pár óra mulva elzárták a csendőrök a temetőt. A halottakat a temetői holottas házba szállitották. Az itt látottakat igy irja le az *Alföld* tudósitója: Megdöbbentő látvány! A padon négy halott fekszik; három csak pusztán a padon, a negyedik koporsóban, fehér szemfödő alatt. A koporsó mellett annak födele «Hesz Barbara» felirással. A sorban jobbról az első egy 12—13 éves kis leány, ártatlan arczán a kimondhatlan szenvedés kifejezésével. Az eltorzult vonások épek; a szerencsétlen arcza nem sebesült; mellét gázolták össze, az orvosi halottszemle konstatálta, hogy szive lett kitiporva. Mellette egymás oldalán feküsznek a ségai tanitó anyósa és neje: Szilágyi Jánosné és Zászló Jánosné. Emez vékony, kis, tojásdad arczu asszonyka; fel van kötve az arcza, képe ép, de álla össze van zuzva, melle egészen behorpasztva. Az anyós arcza egészen vörösesbarna fakó szinü a vérömlenytől. Fején kapta a halálos tiprásokat, de melle is halálos zuzásokkal van tele. A koporsóban levő Hesz Barbara teste van legroncsoltabb állapotban. Száz meg száz embernek kellett e szegény nőkön keresztül száguldozni, a legvadabb dulakodásban a kétségbeesés erejétől sulyossá tett léptekkel tapodva rajtok, hogy a legiszonyubb halált szenvedjék. A temetővel átellenben egy házban ápolják Vertán János aradi kömüves nejét. Ez egyike a sulyosan sérülteknek, kik közül csak kettőről tud a hatóság. Férje a délutáni vonattal jött ki hozzá s haldokolva találta. Sokáig önkivületben volt: eret is vágtak rajta, de a nő gyenge; azt hiszik, a reggelt meg nem éri. *Csukay* főszolgabirónak a szerencsétlenségről szóló jelentése igy hangzik: 2810/886. Nagyságos kir. tanácsos alispán ur! Mai napon 2810. sz. a táviratom kapcsán a mai radnai bucsu alkalmával történt szerencsétlenség részletezése tárgyában személyesen eszközölt puhatolások eredményéhez képest következőket jelentem: A zárda templomában már reggel 6 órakor a hivek nagy tömegben jelentek meg, kik egyik oltártól a másikhoz zarándokolván, e közben a Szt.-Anna mellékoltár jobb sarkán létezett karos gyertyatartó meglökvén, eldőlt, és az abban égett gyertyák lángjától egyik nő öltözéke meggyuladt, de legott eloltatott, — egyéb tüz pedig nem volt. A templomban volt hivek azon része között azonban, mely az egyház hátsó részében foglalt helyet, a karos gyertyatartó felborulása és a felcsapott láng láttára e kiáltás hangzott fel: «Ég a templom!» Mire csupán a vészhangra megrémült, azonban a való kitudásával nem törődő kétségbeesett hivek menekülni óhajtandók, részben a mellékkijáratokhoz, legnagyobb részben azonban a főkijárathoz, a templom ajtajához rohantak, és innen a lázas tolongás daczára is szerencsésen kimenekülhettek volna, ha a katasztrófát előidézett egy szerencsétlen véletlen nem történik. Ugyanis az oknélküli közrémülés és kirohanás pillanatában a hivők némelyike kisebb csoportban akkor érkezett meg a templom ajtajához, az egyházba bemenendő, kik azonban a viharként kirohanó embertömeget szemben találván, és annak sodra elől már nem menekülhetvén, közülök többeket a rohanó emberár elsodort és agyongázolt. Az elgázoltak közül következők haltak meg: 1. Szilágyi Jánosné aradi lakos. 2. Zászló Jánosné szül. Szilágyi Francziska aradi lakos (a ségai tanitó anyósa és neje). 3. Hesz Borbála 14 éves verseczi lakos. 4. Egy 13 éves állitólag zsombolyai illetőségü leány. 5. Egy módosi illetőségü és állitólag rokonai által legott hazaszállitott egyén. Az 5. pont alatti pont kivételével a többi mind a róm. kath. temetőben létező hullaházba szállittatott, és holnap leendő eltemettetése iránt a kellő intézkedés megtétetett. Sebesült bejelentetett 10, kik közül 8 az illető rokonok által haza szállittatott, 2 nehezebb sebesült pedig itten ápolás, illetve orvosi gyógykezelés alá vétetett, egyik a járványkórházban, a másik pedig egy magánlakban elhelyezve. Tisztelettel megjegyezvén, hogy az ismeretlen hulla személyazonosságának kipuhatolása végett a szükséges intézkedéseket megtettem. Kelt Radnán, 1886. szeptember hó 12. Csukay s. k. főszolgabiró. Az *Arad és Vidéke* a szerencsétlenség alkalmából a következőket irja: A vasárnap történt nagy szerencsétlenség alkalmával konstatáltatott, hogy a sebesülések nagy számát részben az idézte elő, hogy kellő óvintézkedések nem történtek. A mulasztást egyrészről a szolgabiróság követte el, másrészről pedig a zárda főnöksége. A szolgabiróság ugyanis — amint meggyőződtünk — figyelmen kivül hagyta azt, hogy a templomnak zsufolásig való megtelése alkalmával könnyen történhetik ott zavar; és mert ezt figyelmen kivül hagyta, nem intézkedett, hogy ott a rend fenntartassék és az esetleges zavarnak eleje vétessék. Ezt bizonyitja az, hogy a szolgabiróság a szerencsétlenségről csak egy óra mulva értesült, a mikor már a sebesültek nagyrészét el is szállitották övéik. Ezt bizonyitja az, hogy a zavar és ijedtség perczében nem volt ott hatósági közeg, a ki erélyesen fellépett volna és elejét vette volna a bajnak. A zárda főnökségét szintén terheli a mulasztás az által, hogy a templom folyosójáról való kijárással szemben nem emeltetett már régen erős karfát vagy rostélyt. Ugy áll ugyanis a dolog, hogy a folyosó ajtaja előtt alig van másfél lépésnyi tér s azután kezdődik a mélység. Igy történt azután az, hogy a folyosóról rémülten kifutó tömeg egyenest a két méternyi mélységbe zuhant alá, a mi semmiesetre sem történt volna akkor, ha ott korlát van megerősitve. Ezekből természetesen az folyik, hogy ezentul a bucsuk alkalmával a szolgabiróság a templom előtt és bent a templomban a maga közegeit állitsa föl s szigoruan őrködjék a rendre; a zárda főnökség pedig a folyosó kijáratával szemben — egészen a lépcsőig — erős vaskorlátot állittasson föl, hogy az esetleg a templomból kirohanó rémült tömeg ne bukjék fejjel a mélybe és ott ne törje össze tagjait. Ha pedig ezt a főnökség nem akarná megtenni, akkor erre szoritsa rá a szolgabiróság, mert ezt a személybiztonság megköveteli. Ez alkalomból arra is fölhivjuk a szolgabiróság figyelmét, hogy ne türje a templom környékén azt a rondaságot, a mely ott a bucsuk alkalmával rendes s a mely undorral tölti el a miveltebb közönséget. Gyors és gyökeres intézkedésekre van szükség. Mint az *A—d* irja, a radnai bucsuk alkalmával már több izben történtek nagyobb szerencsétlenségek. Igy ezelőtt 29 évvel óriási felhőszakadás támadt és a hegyek közül sebesen rohanó vizár a radnai zárda környékéről több száz bucsust sodort el. Ekkor igen sokan fultak az iszapos vizbe. Ezelőtt tiz évvel hasonlóképen vak tüzilárma okozta sok bucsus halálát a radnai templomban.

— **Tömeges áttérés Nagykörösön.** Nagykörösön, mint nekünk irják, a kántortanitó választása körül előfordult szabálytalanságok a kath. egyház kebelébe nagy meghasonlásra adtak okot. A választás augusztus 5-én ejtetett meg még pedig oly eredménynyel, melylyel 216 párbért fizető választó nem volt megelégedve. Az elégedetlenek a váczi püspöknél kerestek orvoslást, de eredménytelenül, mert a választás megerősittetett. Most e miatt negyven családapa jelentette be áttérését a plebánián s példájokat még többen fogják követni.

— **Birtokváltozás.** *Világhy* Nándor és Mihály nógrádmegyei héhalmi birtoka gazdát cserélt. Gyönyörü sik puszta, 1200 hold egy tagban, közel hozzá a Zagyva folyó siklik tova, más oldalról a bortermő apczi hegyek kéklenek. A pusztán ősi kastély, gazdasági épületek, cselédlakok, majorságok. E birtokot, melyhez még a palotási kisebb birtok tartozik az 1886. augusztus végén kelt adásvételi szerződés erejénél fogva megvette *Kohn* Vilmos budapesti kereskedő 270,000 frton.

— *Bucsujárók szerencsétlensége.* Ugyanazon a napon e hó 12-én, mikor Radnán olyan nagy szerencsétlenség érte a templomban ájtatoskodó bucsusokat, a veszprémmegyei Jásd községben levő hires bucsuhelyen is nagy baj érte az oda összegyülekezett hivőket, de még inkább azokat az iparosokat, a kik a templom közelében sátrakat állitottak fel. Mint lapunknak irják, e hó 12-én — mint minden évben — bucsu volt Jásdon. Sok ezerre menő ember gyülekezett össze a templomban és a templom körül. Délutáni harmadfélórakor sürü fekete felhők boritották be nyugot felől az eget. Egyuttal nagy szél kerekedett, s az emberek azt hitték, hogy a szél elüzi a fellegeket. Azonban egyszerre nagy hirtelenséggel kitört a zivatar. Rettenetes felhőszakadás támadt s a zuhatagként omló esővel diónagyságu jég esett. A viz csakhamar elboritotta az egész községet, s a lejtős helyen romboló sebességgel nyargalt le az áradat. A templom körül felállitott sátrakat nem szedhették fel a meglepett iparosok, s a rohanó viz lesodorta a sátrakat az azokban lévő árukkal együtt. Csizmákat, czipőket, ruhanemüeket, mézeskalácsot, viaszgyertyát nagy hirtelenséggel sodort le az áradat. A szegény embereknek alig maradt valamijök, s a felhőszakadás roppant károkat okozott. Hir szerint az ár két embert is elkapott, s ezek életöket vesztették, mert a segitségükre sietett bucsusok nem voltak képesek őket megmenteni. A felhőszakadás nagyon kis térre szoritkozott. Jásdtól alig egy negyedórai távolságra csepp eső sem volt.

— **Elsült fegyver.** Pásztó községben *Kovács* László zsellér a napokban *Szőke* József társával a mezőről hazafelé menve, *Fekete* János odavaló lakost az utszélén kocsiján alva találta, marhái pedig a tilosban legelésztek. Szőke felvett a földről egy kavicsdarabot s azt a kocsiba dobta, hogy Feketét felkeltse. Ez mérgesen felugrott, felkapta mellette levő töltött fegyverét s azt felhuzott kakassal Szőke mellének irányozta. Ez azonban gyorsan megkapta a puskacsövét s azt félre tolta. A lökés következtében a fegyver elsült s a töltés a közel álló Kovács László jobb czombjába furódott. Gyógyitás végett a Rókus-kórházba szállitották.

— **Rémület a szegedi közuti hidon.** A *Szeg. N.* irja: Vasárnap délután Radnáról jöttek meg öt óra tájban a szegedi és környékbeli bucsusok mintegy háromnégy ezren, de ez a szám legalább is megkétszereződött azokkal a nagy csoportokkal, melyek vasárnap délelőtt indultak ki Szegedről templomi zászlók alatt a radnai bucsusok elébe. A messze utról jövők és azok, a kik őket fogadták, összevéve lehettek nyolczezren. Es a mint ez az óriási embertömeg Uj-Szegedre ért, se az ottani rendőrbiztosnak, se a hidnál alkalmazott személyzetnek nem jutott eszébe az az egyszerü dolog, hogy ilyen tömeget egy végtében nem tanácsos átbocsátani a vashidon. Látványnak ritka is volt azután, a mint e hidfőhöz érkező népáradat zsufolt sorokban ellepte a hidat, ugy hogy azon hozzávetőleges számitás szerint mintegy háromezer ember haladt keresztül egyszerre, körülbelül háromnegyed óráig tartó folytonosságban. Meg is érezte ezt a tömeget a hidnak két oszlop közt nyugvó föive, mely a roppant mozgó teher alatt ugy himbálódzott, mint hullámos vizen a sajka. A mint ezt a föiven járó tömegek észrevették, borzasztó pánik ütött ki közöttük és kivált az asszonynép rémült sikoltással dülöngélt a himbáló nagy alkotmányon előre. A hátul jövők nem tudván, mi történik, még sebesebb tempóban igyekeztek előre, minek az volt a következése, hogy a hid ingása egyre nagyobb mérveket öltött és azokat is aggódásba ejtette, kik a hatalmas hid hordképességét és szolid szerkezetét ismerik. Mert valóban egy égő gyufaszál eldobása, vagy a legkisebb vaklárma is elég lett volna a legnagyobb szerencsétlenség előidézésére. Es ezt előre kellett volna látni a hatósági személyeknek, kiknek tudomásuk volt a nagy tömeg érkezéséről. A közuti vashidon való közlekedésre nézve kiadott szabályrendelet nem tartalmaz ugyan külön intézkedést arra az esetre, ha nyolczezer bucsus érkezik, de per analogiam könnyen rájuthattak volna az illető hivatalnokok, hogy ily roppant tömeget csoportonkint szabad csak a hidra engedni.

— **Öngyilkos szinésznő.** Emlitettük már, hogy a boldogtalan Erdősi Eugéniát a katholikus papok nem akarták eltemetni. Igy utóvégre is egy protestans lelkésznek kellett a gyász szertartásra vállalkoznia. A temetés, mely szombaton délután a Charité kápolnájában ment végbe, bizonyságot tett arról, hogy a szerencsétlen szinésznő tragikus sorsa nem csak pályatársai körében keltett igaz részvétet, hanem hogy az a berlini társaság minden rétegeit mélyen meghatotta. A városi nagy kórház disztelen kis kápolnája bizonynyal ritkán látott akkora tömeget mint az Erdősi Eugénia ravatalánál. Az érczkoporsó, mely a müvésznő tetemeit magába zárta, egészen eltünt a koszoruk és virágok tömege alatt, melyet baráti kezek helyeztek rá. Az elhunyt kartársai majdnem teljes számmal jelentek meg, hasonlóképp a többi berlini szinházak is nagy számmal voltak képviselve s nagy volt a szinházi habituék száma is, a kik eljöttek, hogy e helyütt még végbucsut vegyenek a müvésznőtől. A levegőt virágillat töltötte be. A berlini szinházigazgatóságok mind küldtek koszorut. A legtöbb felirás meghatóan egyszerü volt. «Szerencsétlen társnőnknek, kedves Eugéniának», hangzottak majdnem egyhangulag. A koporsót ½5-kor hozták be a bonczoló teremből a kápolnába, mire a Walhalla-szinház zenekara azonnal egy korálét zenditett rá. Ezt egy férfi-dalkar által előadott gyászének követte, mire Alt lelkész mondta el beszédét, mely a hallgatókat több izben könnyekre inditotta. Egyszerü, őszinte szavakkal jelenté ki a szónok, hogy az elhunyt ama tette felett, melylyel reményteljes ifju életének önmaga szakitá végét, ő nem biráskodhatik, csupán arról bizonyos, hogy az embertársai iránt való szeretet és tiszteletet a boldogtalan lány nem sértette meg. S aztán meg tette megitélésénél számba kell venni, hogy itt nem német nőről van szó, ki szüzi becsülete gyanusitását csöndes buslakodással ép ugy érezte, de az imádságban és vallásban valószinüleg vigaszt talált volna, hanem az elhunyt tüzesvérü magyar nő volt, gyors az elhatározásban s gyors annak végrehajtásában. A lelkész ama meggyőződés kifejezésével végezte beszédét, hogy a szerencsétlen müvésznő bizonnyal kegyelmes fogadást talált az ur kebelében. Nem csekélyebb volt a hatás, mikor a férfi-kar rázenditette a megható «Es ist bestimmt in Gottes Rath» éneket. Több hölgy elájult s ki kellett vinni. A zenekar még egy korálét adott elő s rövid, csendes ima után a gyászszertartás véget ért. A virágokkal boritott koporsót ezután kivitték az udvarra s föltették az egyszerü, fekete posztóval bevont gyászkocsira. A menet ezután megindult az anhalti pályaudvar felé. Közvetlenül a halottas szekér után mentek testületileg a Walhalla-szinház tagjai, azután magánfogatok beláthatatlan sora. Este ½7 órakor érkezett meg a menet a pályaudvarba, a hol a koporsót minden szertartás nélkül waggonba helyezték s melléje tették a számos koszorut is. Még egy utolsó isten hozzád, s a kocsit lezárták. Később aztán hozzácsatolták a Drezda felé 7 óra 20 perczkor induló vonathoz, melyen Biba ur is elutazott, hogy boldogtalan testvére hült tetemeit Bécsen át N.-Kanizsára vigye s ott a hazai földben helyezze örök nyugalomra. — A Berl. Tgebl. levelet kapott, mely a müvésznő öngyilkosságának okai felől a következőket mondja el: «Erdősi kisasszony valamivel több egy événél el volt jegyezve ..... gróffal, egy idevaló lovasezred éppen kilépett hadnagyával. Az eljegyzés Nagy-Kanizsán történt, a hol a kicsapongó élete folytán már akkor némikép elnyomorodott ur a müvésznő anyjától leánya kezét megkérte. Ez eljegyzésbe Erdősi k. a. nem könnyen s nem gyorsan egyezett bele, még kevésbbé anyja, ki ez összekelésből szeretett leánya boldogságát egyátalán nem remélte. Végre is azonban a müvésvnő, kivel szemben a kérő a meghajlitás minden eszközét felhasználva, igent mondott. Erdősi k. a. jegyesét őszintén és hiven szerette, a mint egyátalán a hüség egyik főtulajdonsága volt, s szemet hunyt jegyesének sok kis és nagy hibája felett, föltéve, hogy azok már a multhoz tartoznak. A vőlegényt könnyelmü életének következményei ágyba vetették, különféle betegségek még meglevő erőitől is megfosztották s nyomorékul vitték Olaszországba s onnan Kairóba, a hol hónapokig maradt. A müvésznő folyton levelezett vele, bár barátaitól untalan azt hallotta, hogy vőlegénye, mihelyt állapota egy kissé javul, azonnal visszaesik régi hibáiba. Tudomására jutott még az is, hogy vőlegénye testvére bátyja választásával igen elégedetlen, minthogy Erdősi k. a.-nak nem volt csillogó neve, hanem csupán hü szive és jókora hozománya. Mindezek következtében lassan-lassan időnkint ugyan elenyésző balhangulat támadt, mely izgatott levelekben talált kifejezést; Erdősi k. a. kezdte nem érezni azt a becsülést, melyet jövendőbeli házastársaknak egymás iránt érezniök kell. A vőlegény nem régiben visszatért Berlinbe, de első látogatása nem jegyesét illette, hanem egyik berlini szinpad két igen kétes hölgyét, a kiknek ajándékokat hozott. Erdősi k. a. erről bizton tudomást szerzett, annál inkább, mert a két lány még csufolódott is vele, a mi őt annyira felingerelte, hogy másnap vőlegénye látogatását nem fogadta el. Ez rögtön elutazott Berlinből, Drezdában azonban még egy levelet kapott menyasszonyától, telve jogos szemrehányásokkal. Kétség s bizonytalanság az iránt, mitévő legyen, a müvésznőt ama boldogtalan napon végkép elkeseritették s végül öngyilkosságba hajtották. Az a szégyen, a melyet vőlegénye tett neki, nemes és igaz szivét a halálba üzte. Mindenek daczára szeretnie kellett azt az embert, mert csak néhány hete történt, hogy egy gazdag és derék ember szivét és kezét nem fogadta el.

— **Gyilkos vallásosságból.** A Frianlizisco községből irják ezt a rémtörténetet: Egy Delviso Péter nevü parasztember, ki vallásos őrültségben már többször követett el kihágásokat, őrültsége egy ujabb rohamában egy 70 éves aggastyánt feleségestül fejszecsapásokkal kegyetlen módon meggyilkolt. Szörnyü munkája közben ezt kiabálta: «Isten a lelkem megmentésére azt parancsolta, hogy két embernek meg kell halni.» Az őrült erre megszökött s csak egy nap mulva lehetett kézrekeriteni.

— **Tüzek a vidéken.** Nagy-Martonban (Sopronmegye) e hó 10-én délelőtt az ottani templomban, az isteni tisztelet után, mikor már az ajtókat bezárták, tüz támadt. A több mint 300 éves főoltár-szőnyeg, s több drága oltárdisz elégett. A tüz keletkezésének okát nem tudják, de valószinü, hogy a templomszolga könnyelmüsége okozta. — *Mácsapusztán* (Biharmegye) e hó 10-kén Popper Károly birtokán 6—7 ezer frt értékü takarmány égett le. Biztositva volt. — *Nagyváradon* e hó 12-én délután a Berger-féle szeszgyárban tüz támadt. A gyár istálója egészen leégett, s három bivaly olyan égési sebeket kapott, hogy az állatorvos elrendelte lebunkóztatásukat. Az istáló biztositva volt. — *Károlyfalván* (Temesmegye) a napokban Ziegler György háza leégett. — *Szegeden* vasárnap hajnalban kigyuladt Deboczky Mihály paprikaőrlő-malma. A közeli épületeket sikerült megmenteni de a malom egészen leégett.

— **A nemzetközi békeliga.** Genfből táviratozzák A nemzetközi béke- és szabadságliga tegnap tartotta itt közgyülését Lemoumir elnöklete alatt. Jelen volt Gaillard franczia képviselő s a dán folkething küldötte, Bajer s több más kitünőség. A tárgyalások egész nap folytak. A gyülés rezolucziókat fogad el a Dardanellák s a Balkán-félsziget semlegesitése tárgyában, s végül köszönetét fejezte ki Gladstonenak Irországgal szemben követett magatartásáért.

— **Az olasz koplaló.** Milanóból irják e hó 9-éről: Succi koplalásának 21 napján, tegnap esti 10 órakor kiadott jelentés igy hangzik: «Érverés 80; lélekzés 18; hőfok 371; erőmérő 56; suly 50.900. Succi, mint rendesen, naphosszant több testgyakorlatban vett részt.» Egy idő óta orvosok, kiváló tudományos férfiak, egyetemi tanárok özönlenek Succi látogatására. Azonban mindez nem sokat hoz Succi konyhájára. Azt sajnálja, hogy nem Angliában, vagy Francziaországban koplal, hol a fogadásokon sokat nyerhetne. Itt merőben az orvosok prédája, kik a mennyire bizalmatlanok voltak iránta koplalása első napjaiban, annyira érdeklődnek most iránta s nem hagynak neki békét, forgatják előre, hátra, vizsgálják szilárd, agyfolyós és légnemü állapotban. Valódi nemzetközi kegyetlen üldözést követnek el rajta.

— **Egy szerkesztő öngyilkossága.** Belfortban az odavaló Journal szerkesztőjét ágyában halva találták. Mintha aludnék, békén, arcz-eltorzulás nélkül feküdt az ágyban. Homlokán át golyót lőtt agyába, s a halál rögtön beállhatott. Halála előtt két órával a szerkesztő, Pigno még egy fenyitőtörvényszéki tárgyaláson vett részt, mint hallgató. Onnan távozva, rendkivül bánkódott a birói itélet miatt, mely egy fiatal leányt sujtott. Ezenkivül semmi más okát nem tudják öngyilkosságának s azt sem képzelik el, mi viszonya volt az elitélt fiatal leányhoz.

—**Hogy utazik a czár?** A krakói Czasban érdekes leirását találjuk, hogy a «szlávok védője», a népe által imádott czár hogyan utazik. A nevezett lap igy ir: «A czár e hó 7-én érkezett Wysoko-Litewskiébe. A megérkezte előtt való este a varsói czitadellában egy embert, nyilván valami nihilistát felakasztottak. Az egész vasuti vonalon, a merre a czár elhaladt, mint ez a czár utazásai alkalmával történni szokott, katonák voltak felállitva. A vonat haladása alatt a katonák lövésre készen a vasuthoz háttal fordulnak, s a ki háromszoros felszólitás után is a vasuti gáthoz közeledik, azt menthetetlenül lelövik. Az udvari vonat három külön vonatból áll, melyek közül az egyik a czár, a másik a podgyász, a harmadik pedig ama munkások számára van, kiknek feladata, ha esetleg szerencsétlenség történik, a kárt azonnal helyrehozni. Hogy a czár melyik vonaton ül, azt senki se tudja; sőt azt is mondják, hogy utközben a czár egyik vonatról átszáll a másikra. Megjegyzendő még, hogy szigoru rendelet adatott ki, hogy mind azokon az állomásokon, melyek mellett a császári vonat elhalad, a pályaházaknak nem csak ablakait kell becsukni, hanem a függönyöket is le kell ereszteni.

— **Fáklyásmenet a müegyetemi rektor tiszteletére.** A kir. József-müegyetem polgársága e hó 13-án tartott közgyülésén elhatározta, hogy uj rektorának, Kisfaludi Lipthay Sándornak rektori székfoglaló beszédében kifejtett eszmein lelkesedve, tiszteletére e hó 16-án azaz csütörtökön este fáklyásmenetet rendez. Az ifjuság körében élénk mozgalom van az iránt, hogy tüntetése minél fényesebben sikerüljön.

— **Angol isteni tisztelet** lesz hosszabb szünetelés után a hold-utczai ref. templomban szept. 19-én vasárnap délelőtt fél tizenkét órakor.

— **A városligeti szinkörben** Brockmann majomszinháza és miniatur-czirkusza bolnap, szerdán tartja nyolczadik előadását uj müsorral.

— **A fürdőkből.** *Ujtátrafüreden* szept. 10-ig 2002 fürdővendég fordult meg. A *Margitszigeten* még mindig élénk az évad. A távozó vendégeket ujak váltják fel. Az üde fürdőhely látogatóinak száma Budapestről és vidékről szept. 10-ig 72.921-en keresték fel, a fürdővendégek névsora eddig az ideig 808 vendéget tüntet ki, a kik között sokan voltak a külföldiek.

Rövid hirek. *Gyulafehérvárott* dr. Schild János nyug. cs. kir. kerületi orvos e hó 8-án éjjel 75 éves korában agyonlőtte magát. Gyógyithatatlan betegsége keseritette el. — *Temesvárott* Nitzker Antal gyárkülvárosi kőmüves tegnapelőtt felakasztotta magát. — *Pozsonyban* Lampl tehenész fia eltünt. Azt hiszik, hogy a Dunába fult. — *Orbán Balázs* orsz. képviselő 100 frttal a biharmegyei népnevelési egylet alapitó tagjainak sorába lépett.

— *Gráczból* Paimann Antal bankár néhány napja eltünt. A hivatalos vizsgálat kideritette, hogy a rábizott letétekből 24,000 frt hiányzik. — *Bogdány* pestmegyei községben a kanyaró járványos jellege megszünt. — *Duna-Patajon* szept. 1-je óta nem fordult elő trachoma betegedés, mely eddig ott járványszerüen uralkodott.

—

= **Lelketlen dajka.** *Zugonits* Teréz, 26 éves hajadon cseléd dajkaságba adta 3 hónapos csecsemőjét a külső nádor-utcza 8. szám alatti házban lakó egyik asszonynak, ki a gyermeket vizbe mártott zsemlyével táplálta és ha aludni nem akart, pálinkával itatta le. A kis párát ma délben haldokolva szállitották be a Rókus kórházba és az angyalcsináló asszony ellen a vizsgálatot megindították.

= **Az orosz konzulátus előtti tüntetés.** A IV—V-dik kerületi kapitányság ma *Salzer* Pál joghallgatót, a ki szintén résztvett a szept 9-diki orosz-ellenes tüntetésben, de a tegnapi tárgyalásra nem jelenhetett meg, közrend elleni kihágás czimén 20 frt pénzbirságra itélte Salzer felebbezett.

= **Talált gyermekek.** Tegnap délután két a középosztályhoz tartozó kis gyermeket (2 és 2½ éves) találtak az utczán és bevitték a IV—V. ker. kapitánysághoz.

= A magy. kir. orsz. központi mintapincze palaczkborainak árjegyzékét, mely mai számunk utolsó oldalán látható, olvasóink különös figyelmébe ajánljuk.

= **A görebkályha.** Az életszükségleti tárgyak czélszerü módon való átalakitásának igyekezete a szabályozó-töltő kályhák terén a görebkályhát teremtette, melyet a Löventhal, Winter és társa czég, Bécs, III. Erdbergerlände nr. 2. állit elő. Ez az előállitott hő teljes kihasználása és a füst tökéletes föleméfsztése által tünik ki, miáltal legkevesebb 50%-nyi tüzelő-anyag megtakaritás éretik el. A görebkályha a cs. és kir. árvaház igazgatósága által megvizsgáltatott és kitünőnek elismertetett, valamint a cs. és kir. alsó-ausztriai iparkamra által is magas jutalommal lett kitüntetve. Fenti czég előállit továbbá göreb-takaréktüzhelyeket és cserépkályhákat görebbetéttel és már álló cserépkályhákhoz öntött vas betéteket. Jogosultnak tartjuk a különös előnyöket, melyeket a czég gyártmányai nyujtanak annyival inkább ajánlani, mert azok olcsóságra is fölülmulnak minden más gyártmányt.

Kolera a fővárosban.

Azsiai kolera van Budapesten. Dr. *Babes* Viktor egyetemi tanár, a ki néhány évvel ezelőtt Berlinben járt *Koch* tanár kolera-baczillusi elméletét tanulmányozni, a kórbonczani intézetben eszközölt górcsövi vizsgálatok alapján kijelentette, hogy a fővárosban járványszerüen fellépett betegség nem kolera-nosztrasz, hanem maga az ázsiai kolera.

A fővárosi hatóságnak a járvány konstatálása óta óriási felelősség nehezedik vállaira. A járvány enyhitésére és tovaterjedésének megakadályozására foganatositandó, legszigorubb óvrendszabályok között első és legsürgősebb kötelessége a hatóságnak, a főváros egyes városrészeiben, a kelet legpiszkosabb városait felülmuló, botrányos köztisztasági viszonyokat a legnagyobb erélylyel és lelkiismeretességgel a legrövidebb idő alatt megjavitani.

Igaz, hogy a járvány eddig — mint a megbetegülteknek és elhaltaknak a hivatalos jelentésekben kitett lakczimeiről látható — eddig csak az alsóbb néposztály köréből, s a külső városrészből szedi áldozatait, de ez épen a fentebb emlitett botrányos köztisztasági viszonyokban leli magyarázatát, s ha a hatóság e városrészekkel szemben ezentul is a szokásos lanyha, soha nem foganatositott rendeletek puszta kiadására szoritkozik, s a lehető leggyorsabb és rendkivüli erélylyel keresztülviendő gyökeres intézkedésekkel oda nem hat, hogy e járványfészkek köztisztasági viszonyainak orvoslása által a járványt csökkentse, s tovaterjedésének gátat vessen, akkor a pusztitó ragály nem marad meg a külső városrészekben.

Egyeseknek is épen ugy érdekében van a tisztaság minden követelményeinek eleget tenni, s lehető legrendesebb életmódot követni.

Az ázsiai kolera jelenléte a szeptember 7-én elhalt *Szlavik* Mária holttestében talált baczillusokból konstatáltatott először, tehát az már e hó 7-ike óta pusztit a fővárosban.

A tiszti főorvosi hivatal jelentése szerint *tegnap óta nyolczan betegedtek meg és négyen meghaltak kolerában.*

Ma megbetegedett: Káplár Lőrincz napszámos VII-ker. murányi-utcza. — Borig István Szondy-utcza 25., a barakk-kórházban fekszik kolerában. — Goldberger Hanni VII. István-ut 30., barakk-kórházban fekszik, kolerinben. — Teltuhil János munkás VI. Andrássy-ut 60., saját lakásán, kolera. — Csöndör József IX. markotányos-utcza 3., barakk-kórház, kolera. — Kinczen Lajos VIII. Mátyás-tér 13., barakk-kórház, kolera. — Wilhelm József VIII. Stáhli-utcza 13., barakk-kórház, kolerin. — Rosztocsil Fáni VII. Hermina-ut 1800., barakk-kórház, kolera. — Zimmermann Mátyás bádogos kerepesi-ut 72., barakk-kórház, kolera. — Hornyai István napszámos IX. tüzoltó-utcza 16., barakk-kórház, kolera.

*

A hevenyragályos betegségekről a tiszti főorvosi hivatalnak délben kelt mai napi kimutatása a következő: hagymáz 3, himlő 18, vörheny 8, kanyaró 2, roncsoló toroklob 2, **kolera nosztrasz 8.** Kórházi beteglétszám: a szt.-Rókus-kórházban tegnap 1350, ma 1364; a szt.-János-kórházban tegnap 198, ma 202. Általános napi halálozás 43. Halálokok: agy- és idegbajok 4, tüdőgümő, tüdővész 5, tüdőlob, hörglob 1, egyéb légzőszervi bajok 1, vérkeringési bajok 1, gyomorbélhurut és lob 10, egyéb emésztőszervi bajok 2, himlő 7, vőrheny 3, roncsoló toroklob 1, **kolera nosztrasz 3,** egyéb kórok 5.

*

Bakos János kir. ügyészi helyettes utasitotta a kir. alügyészeket, hogy tekintettel a fenyegető koleraveszélyre, csakis akkor tegyenek vizsgálati fogságot elrendelő inditványt, ha azt a vizsgálat érdeke okvetlenül megkivánja. Kérte egyszersmind, hogy az esetre, ha a jelentéktelenebb ügyekben elitéltek büntetésök elszenvedésére haladékot kérnek, — azt lehetőleg megadják. — A fogházfelügyelőket pedig a czellák tisztán tartására és gyakori szellőztetésére utasitotta. Az esetre pedig, ha egyik-másik foglyon koleragyanus tüneteket észlelnének, azt külön czellába helyezzék, a czellát, hol a betegség tünetei mutatkoztak, rögtön kiüritsék és dezinficziálják. Végül felhivta a rabélelmezési vállalkozót, hogy a tápszerek kifogástalan voltára gondot forditson.

Székács Ferencz törvényszéki alelnök pedig a koleraveszélyre fölhiván a birák figyelmét, utasitotta őket, hogy belátásukhoz képest a személyi megbizhatóságra való tekintettel lehetőleg oda hassanak, hogy a vizsgálati foglyok száma csökkenjen. A törvényszéki alelnök és a kir. ügyész által óhajtott czél eléréséhez megkivántatik, hogy a rendőrségi jelentéktelenebb ügyekben letartóztatásokat ne eszközöljön.

*

Török János főkapitány valamennyi vezetése alatt álló hivatalt utasitotta, hogy a julius havában kibocsátott rendeleteket szigoruan kövessék. Különösen utasitotta a rendőrközegeket, hogy a bérkocsik állásának, az utczák és nyilvános terek tisztaságára nagyon ügyeljenek és hogy a rendőri börtönöket és a toloncházi helyiségeket rendesen tisztitsák és fertőztelenitsék.

*

Több oldalról érkeznek panaszok arra nézve, hogy a hatósági közegek nem teljesitik szolgálatukat pontosan. *Neufeld Berta* asszony (Ferencz-József-rakpart 19. sz.), kinek elhunytát már megemlitettük, — a tegnap kiadott hivatalos egészségügyi-jelentésben még mint beteg szerepelt, — tegnap délután 2 óráig maradt lakásán, egy utczára nyiló boltban, mert sem a rendőrség, sem a kerületi elöljáróság nem akarta a holtat elvitetni. A rendőrség nem akarta hordkosarait befertőztetni, az elöljáróság pedig még nem rendelkezik kellő szállitóeszközök felett. Még megbocsáthatatlanabb a mulasztás, melyet a VI. kerület halottkéme, dr. Tóthfalussy követett el. *Horváth* János vasuti munkás (Podmaniczky-utcza 8. sz.) mult vasárnap, délután 1 órakor meghalt kolerin következtében és holtteste hétfő délután 1 óráig, tehát teljes *huszonnégy órán keresztül* maradt lakásán, melyben *özvegye és hét gyermeke* tartózkodott. Dr. Bolemann és dr. Kresz kerületi orvosok meg vasárnap a kellő időben értesitették dr. Tóthfalussyt az esetről, az azonban csak hétfőn délután ment el Horváth lakására, mikor a halott már a ravatalon feküdt. Mint más forrásból értesülünk, dr. Bolemann Gyula kerületi orvos vasárnap értesitette dr. Tóthfalussy halottkémet arról, hogy a Podmaniczky-utczában Horváth János kolerában meghalt és egyuttal felszólitotta, hogy intézkedjék az iránt, hogy a holttest azonnal távolittassék el. Dr. Tóthfalussy el is ment az emlitett házba, meg is nézte a halottat, de hogy mily alaposan és lelkiismeretesen vizsgálta meg, kitünik abból, hogy oda nyilatkozott, hogy mesebeszéd minden kolerahir, a holttest csak hadd maradjon a házban. A kerületi orvos a VI. kerületi elöljáróságot is értesitte a felmerült koleraesetről és ott is meghagyta, hogy a holttestet azonnal távolitsák el, a házat pedig desinficziálják. A ker. elöljáróság meg is tett minden intézkedést. Legelőbb a Rókus-kórház igazgatóságához fordult és onnan kért hordkosarat, hogy a holtat elszállithassa, de a Rókus igazgatóságtól azt a feleletet kapta, hogy nagyon sajnálják, de az elöljáróság számára nincs hordkosaruk, akkor a főkapitánysághoz fordult az elöljáróság ugyanazzal a kéréssel és — ugyanazt a választ kapta. Igy aztán hagyták a kolerában elhaltnak holttestét abban a szobában 24 óráig heverni, hol kivüle nyolczan tartózkodtak. A fővárosi tiszti főorvosi hivatal jelentésében mégis az áll, hogy minden intézkedés meg van téve arra az esetre, ha a pusztitó járvány fellépne. Dr. Bolemann ker. orvos, mint értesülünk, hosszabb éles hangon irt beadványban adta elő panaszát a tiszti főorvosi hivatalnak.

*

A *képviselőház* tudvalevőleg szept. 18-án jön össze. Ámde a képviselőház ülésterme nem való arra, hogy abban ily rendkivüli forróság mellett üléseket tartsanak, még ha a koleraveszély nem volna is anynyira imminens, a képviselőkre kötelességük teljesitése nyomasztó terhet róna. Miután a teremnek sem szellőztetése nem olyan, mely mellett annak légmérsékletét csak türhetővé lehetne tenni, sem pedig a főváros közegészségi viszonyai nem olyanok, melyek egy négy-ötszáz tagu testület ülésezését megengednék — valószinü, hogy a képviselőház *bizonytalan időre el fog oszoltatni.*

*

Az iskolák tulzsufoltsága bizonyára nem fogja elkerülni a járványbizottság figyelmét, mely hivatva van, hogy e téren is szigoru ellenőrzést gyakoroljon. Különösen veszedelmesnek mutatkozik a mai közegészségi viszonyok között a tanulóknak tömegesen a templomokba való küldése. A fővárosi járványbizottság mai ülésén szóba került a templomok egészségügye is és itt nem mulaszthatjuk el a bizottság figyelmét felhivni arra a körülményre, hogy a piarista gimnázium növendékei a szük templomban mindennap annyira össze vannak zsufolva, hogy a növendékek közül eddig is többen elájultak.

*

A kolera-betegedési esetek nyomban az illető kerületi elöljáróságnál jelentendők be és az intézkedik a betegnek a járvány-kórházba a legujabban beszerzett és mindig készen álló hordkosarakban leendő rögtöni elszállitásáról. A kolerában *elhaltakat* a fővárosi tanács rendelete értelmében nem szállitják többé a kerepesi-uti temetőbe, hanem az entreprisevel nem rég kötött uj szerződés értelmében külön kocsiban azonnal az uj temetőbe viszik és mindjárt eltemetik. Bonczozolást csakis kétes esetekben végeznek.

*

Perl Dávid nádor-utcza 20. szám alatt lakott 56 éves szivartőzsdés holttestét — a ki egy napi rosszullét után tegnapelőtt éjjel hirtelen meghalt és koleragyanusnak hireszteltetett — ma bonczolták fel a Rókus halottas házában s kitünt, hogy az illető előrehaladt szivbajban halt meg.

*

Ma déltől estig három kolera-beteget szállitottak be a barakk-kórházba, nevezetesen: *Putz* Nándor napszámost, *Hacsek* Mária napszámosnőt és *Angyal* Gyulát, a Luczenbacher-czég szolgálatában álló segédkormányost. Ez utóbbi délután 6 órakor lett rosszul és este 8 órakor meghalt.

E szerint az éjjel és a mai nap folyamán kolerában **meghaltak hatan**, névszerint: **Munda** János, **Karczendorfer** József és **Kesselgruber** Károly, kiknek az éj folyamán bekövetkezett haláláról mi már mai lapunkban megemlékeztünk, továbbá: **Káplár** Lőrincz, **Angyal** Gyula és **Negyela** István.

*

Ma este 10 óra után a főkapitányság hatvani-utczai épületének egyik börtönében egy asszony gyanus tünetek között megbetegedett. A rögtön előhivott rendőrorvos a betegnek a *barakk-kórházba* leendő ezállitását rendelte el, mit azonnal foganatositottak is.

*

A fővárosi járvány-bizottság megalakulása.

A fővárosi közegészségügyi bizottság az 1876: 14. törvényczikk értelmében ma délután tartott ülésén elhatározta, hogy megalakitja *a járvány-bizottságot*, s ennek szombattól kezdve kimondá *permanencziáját.* A bizottság tárgyalásai a tiszti főorvos jelentése alapján indultak meg, mely nem mondja ugyan ki, hogy a fővárosban kitört a kolera, de a felmerült tünetek alapján konstatálja, hogy *nincs kizárva a kolera-veszély.*

A járvány-bizottság megalakultával fontos elővigyázati intézkedéseket létesitett, melyek abban az esetben, ha a járvány veszélyes jelleget öltene, bizonyára elégségesek volnának a nagyobb veszély meggátlására, ha a végrehajtásra nem hiányzik a kellő gyorsaság és erély. Az idézett törvényczikk széles és tág hatáskörrel ruházza fel a járvány-bizottságot, de egyszersmind terhes kötelezettségeket ró reá. A főváros közegészségügye felletti őrködés a bizottság kezeibe tétetett le és ez magas hivatással ruházta fel a bizottságot. Az ülés lefolyásáról a következő tudósitásunk számol be:

Gerlóczy Károly hely. polgármester a tiszti főorvos inditványa következtében ma d. u. 5 órára összehivta a közegészségi bizottságot. Az ülést megnyitván, előadta, hogy a t. főorvos tegnap délután jelentést tett, mikép a fölmerült gyanus esetek miatt — bár a helyzetet tulságosan komolynak nem tarjá — mégis tekintettel a közegészségi törvényre és a kolera tárgyában kiadott min. utasitásokra, javaslatba hozta a járványbizottság megalakitását, mire elnök a bizottságot össze is hivta: azért, hogy nyilatkozzék, szükséges-e járványbizottsággá alakulni. A főorvos személyesen fogja előadni tapasztalatait a helyzetről.

Patrubány főorvos előadta, hogy a tanács már április végén körülményes intézkedéseket tett a csatornák tisztántartása, a lehető jó viznek a telhető legnagyobb mennyiségben szolgáltatása, a piaczok ellenőrzése, a lakások tulzsufoltságának megakadályozása stb. végett. Később az orvosi személyzet, majd a betegek számára kellő hely teremtése, menhelyek létesitése ügyében tett a hatóság intézkedéseket, a kolera-gyanus helyekről jövő utasok megfigyelés alá helyeztettek, a ker. orvosok a köztisztaság kellő szemmeltartására s jelentések tételére utasittattak a szükséges esetekben. Augusztus elején intézkedés történt, hogy a vizvezetéki igazgatóság amaz utczákba, melyek házai szürt vizet nem nyernek, legalább a nap bizonyos részében eresztessen szürt vizet a vizmü igazgatóság, hogy az ivó vizet a lakosság ekkor szerezhesse be; ezt a közönséggel is tudatni volt köteles az igazgatóság. Kiterjedt óvintézkedések közt értünk el augusztus végeig, midőn egyes szórványos esetek merültek föl, a mik kolera-nosztraszra engedtek következtetni, de e betegek mind meggyógyultak. Szept. 9-én volt az első haláleset (Szlávik Mária) kiről a bonczlelet még az ázsiai kolerát se zárta ki. Azóta szaporodtak az esetek; szept. 12-én 2 eset, szept. 13-án 10 eset (hat halálozás) 14-én 8 eset (1 halálozás) **mindössze 20 eset, közülök 10 halálozás.** Szóló nem kiván nyugtalanságot okozni, de kötelességet vélt teljesiteni, mikor a járványbizottság megalakitását javaslá, mert a gyors és erős müködés által lehet a veszedelmes vendégtől mihamar megszabadulni.

Gerlóczy nyilatkozatot kér arra, hogy a közegészségi bizottság átalakuljon-e járvány bizottsággá a fenforgó körülmények közt? A járványbizottságra a törvény rendkivüli hatalmat ruház, neki engedelmeskednek a hatósági közegek s közvetlen intézkedési joga van.

Halász Géza e kérdés fölött a t. főorvos speciális javaslatai meghallgatása után kivánna dönteni. *Medrey* föltétlenül azonnal kéri a megalakulást, dr. *Gebhardt* szintén, mert a veszély jelen van s a legerélyesebb müködés biztositja a gyors sikert.

Az elnök ennélfogva kimondja határozatilag, hogy a *közegészségi bizottság járványbizottsággá alakul át.*

Erről a minisztérium és a tanács értesittetik. A közönség hirdetmény utján nyer róla tudomást azzal, hogy a bizottság határozatainak engedelmeskedni mindenki köteles. A járványbizottság az összes a járványra vonatkozó ügyekről külön iktatókönyvet vezet, s *szombattól kezdve permanencziában marad,* s mindennap délután 6 órakor ülést tart. Átiratban fölkéretik a főkapitányság, a közös hadseregbeli és honvédségi térparancsnokság, hogy a bizottságban magát képviseltesse. A kerületi járványbizottságok is megalakitandók.

Ezek után a t. főorvos speciális javaslatokat tett Nevezetesen, hogy beteg- és hullaszállitás tekintetében fennakadás ne történjék, az elöljáróságok kellő számu hordkosarak beszerzésére utasittassanak. Némi vita után kimondták, hogy Lung György tanácsnok megbizatik minden elöljárósághoz általában a szükségesnek mutatkozó számban betegszállitó kosarakat szerezni be. (Jeleztetett, hogy a «vörös kereszt» 14, a katonaság 8 kocsit adhat.) A főorvos javaslatot tett továbbá, hogy a lakosság, mely szürt vizet nem kap, hivassék föl arra, hogy a szüretlen Duna-vizet vagy Pasteur-féle vagy kavics-szürővel szürjék meg, a hol ez nincs, ott forralják fel előbb az ivásra használt vizet (Elfogadtatik.) Továbbá hivassék föl elővigyázati szempontból a közegészségi osztály, hogy gondoskodjék *járvány-barakokról* 8 nap alatt. A balparton 2 pavillon 48 ágygyal, a jobbparton 2 kis pavillon 24 ágygyal épittessék föl. (Elfogadtatik.) A jégnyerő helyek kerületenkint kijelölendők s nyilvánossá teszik, hol kaphat a közönség éjjel-nappal jeget. (Elfogadtatik.) A közönség hivassék föl hirdetmény utján a mértékletes életmódra, a rossz gyümölcs evésétől való óvakodásra, a lakások szellőztetésére. (Elfogadtatik.) A beállható szükség, enyhitése végett a *népkonyhák* megnyitását, hozza javaslatba az elöljáróság, ha szükségesnek látja. (Elfogadtatik.)

Ezután megállapitották a *kerületi járványbizottságok* részére kiadandó utasitásokat. Ezek végrehajtják a központi járványbizottság utasitásait, vigyáznak különösen a nyilvános tisztaságra és a kerületben az intézkedéseket a rögtönös szükség esetén megteszik.

A t. főorvos javaslá továbbá, hogy mindenütt, hogy kolerabetegek összegyüjtve feküsznek, egyszersmind fertőtlenitő kályhák is állittassanak fel, a ruhák fertőtlenitésére. (Elfogadtatik.)

Végül azt javaslá a főorvos, hogy addig, mig a nagy forróság tart, az *elemi iskolákban a tanitás szüntettessék be, a polgári iskolákban pedig a látogatási idő felére redukáltassék.* (Elfogadtatik.) Dr. Barbás amaz inditványa, hogy e félszünet a gimnáziumokra is terjesztessék ki mellőztetett.

Dr. *Adler* Zs. kéri, hogy a tulzsufolt lakások kiüritetése végett már most hatalmaztassanak föl a kerületi bizottságok a kiszállásolandó egészségesek számára barakok épithetésére. (Elfogadtatik.) Még az V. ker. toloncház állapotára hivta föl a figyelmet, mely minden járvány fészke. E ház *lerombollatását* kivánja. *Gerlóczy* megjegyzé, hogy a járványbizottság hatalma házak lerombolására és ujak épitésére tán még se terjed ki. E tárgyat a jövő ülésre lehet bővebb megbeszélésre kitüzni.

Ezután *Tatay* Adolf arra hivta föl a figyelmet, hogy a hevenyragályos betegek bejelentése körül más, gyorsabb mód alkalmaztassék, mely inditványt *Krick* Árpád is pártolta élénk illusztrácziókkal. *Patrubány* főorvos az eljárás módositását a legközelebbi ker. orvosi havi értekezletre utalja.

Ehhez a bizottság is csatlakozott, nehogy kapkodással zavar éressék el.

Ezzel az ülés befejeztetett.

*

A kolera.

Illetékes helyen megejtett vizsgálatok azt a sajnos eredményt nyujtják, hogy a fővárosban fellépett kolera ugyanaz, a mely más országokat már hosszabb idő óta nyugtalanitott és melynek megjelenésétől Fiumében való fellépése óta állandóan tartottunk, t. i. *a valódi ázsiai kolera.* Kétséget nem szenved, hogy a nagy közönség aggodalommal fog tudomást venni ezen félelmetes vendég megjelenéséről és helyén való, hogy az annál, ily alkalommal napirenden levő fejvesztett sokattevés, utbaigazitások és czélszerü rendszabályok által a helyes mederbe tereltessék. A főváros illetékes hatóságai előreláthatólag kötelességszerüleg fognak e tekintetben is eljárni, de az eddigi tapasztalatok, főleg pedig a kolera közeledésének hirére kiadott rendeletek és ezek végrehajtásának módja néhány megjegyzésre késztetnek.

Ugy veszszük észre, hogy a hatóságok részéről a kolera ellen alkalmazandó fegyverek egyikéül a *dezinfekczió* ajánltatik. Nagyon helyesen. Csakhogy járjuk sorba azon laikusokat, kik eddig is a dezinfekcziót alkalmazták és szánalommal kell, hogy fogadjuk a legtöbb eljárásának módjáról adott felvilágositásait. A mindenesetre minden házhoz hivatalból küldendő falragaszon tanitsuk meg tehát a nagy közönséget arra, mit ugy látszik sokan nem tudnak, kiknek ex offo tudniok kellene, hogy a desinfekczió a szó praktikus értelmében nem egyéb a tisztántartásnál. Gyakorló orvos e tekintetben naponkint tehet sajnos tapasztalatokat. Láthatja, hogy a beteg szobájában felhalmozódott rossz levegőt, a szenny lerakására használt helyeket, a piszkos, dohos levegőjü helyiségeket az által iparkodnak az egészségre veszélytelenekké tenni, hogy egy — sokszor hivatalból elrendelt — nagy halmaz «fertőztelenitő port» hintenek el, miáltal oda jutunk, hol évtizedekkel ezelőtt voltunk, midőn a betegszoba rossz levegőjét holmi szagos füstölőkkel törekedtek javitani, a helyett, hogy üde friss levegőt juttattak volna a beteghez. Emlitést sem érdemel, hogy a fent emlitett helyek ép oly egészségtelenek, azaz a fertőző betegségeknek — tehát a kolerának is — ép oly kedvező tanyái fognak maradni a «karbolpor» alkalmazása alatt, mint azelőtt. Mikép dezinficziálandók tehát az ily helyiségek? A gyakori szellőzés és a szennyteljes eltávolitása által. A «fertőztelenitő por alkalmazása a szennyes anyagok bomlását, a bakteriumok szaporodó képességet hátráltatni nem képes, hogy tehát a fertőző betegségek tovaterjedésének gátjaképen szolgálhatna, csak mese. Ezt az állitásomat igazolják Schotte, Gärtner, de főleg a budapesti közegészségtani intézetben tett vizsgálatok, melyek bizonyitják, hogy a «karbolsavgőzök, midőn a levegőt erősen telitik, még mindig nem képesek a levegő és a por alsó szervez

teit tenyészésre alkalmatlanná tenni.» Minthogy azonban az ily karbolpor alkalmazása fertőző bajoknál hivatalból el van rendelve és minthogy, mit magam is szivesen elismerek, a nagy közönségre az ily «óvószer» megnyugtató hatással van, alkalmazása ellen kifogás nem emelhető, de csak két feltétel mellett. Az egyik az, hogy a *hatósági közegek* és a közönség figyelmeztessenek, hogy az ily por csak akkor hatásos, ha egyuttal a tisztaság legszigorubban szem előtt tartatik, a második az, hogy a közönség az ily port hatóságilag kijelölt helyeken olcsón kaphassa, és hogy ne minden szatócs készithessen és árulhasson karbolport, mely a karbolnak nyomát sem tartalmazza, ugy a hogy az mostan történik, mert akkor az egész eljárás valóságos non sens. Ráadáskép óhajtandó volna, hogy a hivatalból szétküldeni szokott fertőztelenitő szer ne volna oly rettenetes kiálhatatlan szagu, mert az általa okozott főfájás már csakugyan semmire sem jó.

Fertőző bajokban szenvedők ruhái legczélszerübben kiforrázás által dezinficziálhatók, kolerában szenvedők ruhái azonban, valamint minden, mit az ily beteg beszennyezhetett, a leghelyesebben elégetés által tétetnek veszélytelenné. Tudvalevőleg ugyanis a kolerások ürülékei azok, mik legfertőzőbbek, és igy az azok által beszennyezett ruházat a vele foglalkozónak veszélyére válhatnék. Ebből az is következik, hogy az oly árnyékszékek, melyekbe ily ürülékek kerültek, más ember által igénybe ne vétessenek, és oly helyeken, hol a kutak az árnyékszékgödröktől kellőleg elválasztva nincsenek, azok vize ne használtassék.

Minthogy tudjuk, hogy a kolera főleg szennyes helyeken, lakosoktól tultömött utczák és házakban terjed és hogy az ily házak góczpontokat szoktak képezni, honnan a betegség elágazódik, mindenkinek kötelessége a hatóságokat abban segiteni, hogy az ily, bár eddig beteg által nem lakott, de veszélyes helyek a hatósági közegeknél feljelentessenek. Nem tudom, szivesen vétetik-e az ily feljelentés, de tény, hogy eddig azon lakónak, ki ilyenre rá adta a fejét, ugyancsak futkosnia kellett,mig a kelletlen utbaigazitások után meghallgatták panaszát. Ezen okvetlen segiteni kell. Tudtul kell adni, hogy az ily panaszok hol hallgattatnak meg, de főleg a gyakorló orvosok volnának felszólitandók, hogy efféle tapasztalataikat haladéktalanul jelentsék be és e czélra az orvosok részére nyomatott blankétákat kellene szétküldeni, melyek portómentesen szállithatók legyenek.

Mindez óhajtott intézkedések az emlitett falragaszon köztudomásul hozhatók, ama szokásos egyéb figyelmeztetések kiséretében, melyek a kedélyhangulat megnyugtatására, az életmód rendes folytatására vonatkoznak, és arra intenek, hogy baj esetén azonnal orvosi segély vétessék igénybe. Reménylem, hogy a tiszti főorvosi hivatal, mely eddigi intézkedései által bokros érdemeket szerzett magának, igénytelen megjegyzéseimet szivesen fogja venni. *Dr. Feleki Hugó.*

SZINHÁZ, ÉS MŰVÉSZET.

— **A nemzeti szinház** nézőtere sehogy sem akar megnépesedni, ma este is igen kevesen nézték a *47. czikkely*, pedig Cora szerepét *Prielle* Kornélia játszta, ki ezuttal lépett föl először szabadságideje után. A Prielle Kornélia Corája ismeretes kitünő alkotás, a melynek finomságait talán fölösleges is volna fejtegetni; legyen elég annyit mondanunk, hogy ma is nagy hatása volt, s a közönség, az őrülési jelenet után, négyszer tapsolta ki a művésznőt. Az uj szereplők közül emlitsük meg *Földényit*, ki e darabban eddigelé Potaint személyesitette, most azonban, Benedek betegsége miatt, feledhetetlen Halmink örökségébe lépett s mint Mazilier Viktor minden tekintetben kifogástalan kabinetalakot nyujtott. Jeles volt *Mihályfi* is du Hamel György szerepében. Különösen sikerült az a jelenete, a mikor végleg leszámol Corával. Itt ura volt szerepének s ura volt a szinpadnak, a melyet férfias szavalatával és gesztusával teljesen betöltött. Ebben a jelenetben határozott haladást észleltünk utóbbi nagyobb szerepeivel, Derblayvel és Bardannes-szal szemben. Azt hisszük, hogy e haladást nem csupán a természetes fejlődésnek köszönhetjük, része van benne a fiatal művész párisi tanulmányutjának is.

— **Opera.** Boito exczentrikus Mefistofeles dalműve ma került először szinre a szünidő után lényeges szereplőváltozásokkal. Igy Margitot, Bartollucci k. a. eme jeles szerepét, Oselio kisasszony vette át, mig Helenát, mely az előbbi szerepnek folytatása Rotter Gizella k. a. énekelte. Mefisztofeleszt Ney helyett Odry adta, Faustot pedig — Gassi szerepét — Hajós játszotta. A szereplőváltozás, ha nem is vált az előadásnak valami tulságos előnyére, nem is ártott a darabnak. Odry Mefisztofelese jeles alakitás. A szerep néhány mély helyet kivéve jól fekszik hangjának. Oselio k. a. nagy sikert aratott Margit szerepében. Ezuttal jól is volt disponálva s igy hangjával teljesen uralta a zenei részt. A kisasszony különösen helyenként nagy drámai erővel játszott s igy kül. a börtönjelenetben valóban pompás volt. Hajósban csodálni lehet a kitartást és a sokoldaluságot, a melylyel most már másfél hónap óta a repertoir valamennyi tenorszerepét énekli. Daczára e rendkivül fárasztó elfoglaltságnak hangja frissen csengett s igy az utolsó felvonásban szépen előadott áriáért megérdemelte a zajos tetszés nyilvánitásokat. Rotter Gizella k. a. Helena kis szerepében szinte meglepte a közönséget hangjának erejével, a melylyel még a maszszák felett is uralkodott. Ezt a jó tulajdonságát eddig nem volt alkalmunk észrevehetni. A szinpadon kivül lévő mennyei kar az utolsó felvonás végjelenetében egy ütemmel később lett, mig az orgona elősietett. A zavarnak a zenekar közbelépése vetett végett. Ekkor volt alkalmunk konstatálni egyuttal az orgona rozaga és hamis voltát is, a mely mentől előbb való javittatás után sir. —*ts.*

— **Jubileumos előadást** hirdetett ma estére a budai szinkör szinlapja. Ma telt le huszonöt éve, hogy a magyar szinészet 70 éves számüzetés után Budára ujra bevonult s azóta, bár sok viszontagsággal küzdve, valahogy mégis csak megfészkelt ott. A jubilálás tehát egészen helyén volt s a közönség nagy számmal sietett a hazafias örvendezésben részt venni. A szinkör az ünnepi alkalomra nem valami pazarul, hanem annál stilszerübben volt diszitve. A páholy-sor fölé kitüztek vagy egy darab apró fakó zászlót, melyekről merész képletü arheologusok azt állitják, hogy hajdan nemzeti szinüek lehettek. Nagyon valószinü, hogy e zászlók szintén jubiláltak, alkalmasint azért, mert huszonöt év ótt kerültek a zsibárushoz. E furcsa kereten kivül nem volt semmi, a mi jubileumra emlékeztetett volna. A «Czigánybáró»-t adták, a népszinházból ösmert szereplőkkel, kivéve, hogy Barinkay ábrázolására Horvát Arnold vidéki szinész vállalkozott. Se alakja, se hangja, se játéka, még csak annyi se, amennyivel a szinkör értékét megüsse, s fölléptetése csak annyiban mondható tapintatosnak, a mennyiben az utolsó estén történt, melyen a népszinház a szinkör deszkáin játszott. A közönség különben sokat tapsolt Hegyi Arankának és Kmethnek, kiknek a kedvéért azt is elfeledte, hogy jubilálást igértek neki és Horvátot kapott.

SPORT.

Bécs, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A gyep még mindeddig nem tudta visszanyerni régi vonzó erejét, a közönség még mindig nem keresi fel tömegesen a turfot. A tribune ma is tátongott az ürességtől, a mi feltünő az ötödik napon, mikor már csak kettő van hátra. Az udvari páholyban Ferdinánd főherczeg jelent meg. A versenyek eredménye a következő: *Handicap* 950 frt. Távolság 1600 méter. Nyolcz aláirás. Első Mr. Vinea 3 éves pejkanczája *Sicily* erős küzdelem után fejhosszal nyerve, második Huszár Béla 3 éves pejkanczája *Gemma*, harmadik gr. Kinszky Rudolf 3 éves pejkanczája *Sakuntala*. Totalizateur 5 : 9. II. *Amaranthusverseny* 2500 frt. Távolság 2000 méter. Kilencz aláirás. Első gr. Sztáray Antal 5 éves pejménje *Metallist*, második Mayer Arthur 5 éves sárga ménje *Millerjung*. Totalizateur 5 : 6. III. *Kladrubi-verseny*. Három évesek számára. 2000 frt. Távolság 1000 méter. Első Söllinger százados sárga ménje *Abonnent*, canterben két hosszal nyerve, második gr. Zichy Livia pejménje *Gamin*. Totalizateur 5 : 10. IV. *Rotunde-verseny*. 1000 frt. Távolság 1600 méter. Első Flesch Albin százados 3 éves sárga kanczája *Lomanek*, második gr. Sztáray pejkanczája *Riadó*. Totalisateur 5 : 6. V. *Eladó-verseny*. 950 frt. Távolság 1200 méter. Első Döry Lajos 3 éves pejkanczája a *Si* biztosan egy hosszal nyerve, második gróf Apponyi Antal pejheréltje *Buschmüller*, harmadik gróf Erdődy sárga kanczája *Gondolj reám*. Totalisateur 5 : 37. VI. *Steeple chase*. 1200 frt. Távolság 4800 méter. Első gr. Kinszky Rudolf 4 é. pejkanczája *Triesting*, második Genesy Zoltán 4 éves pej kanczája *Legyes*, harmadik Tränkel főhadnagy 5 éves pej heréltje *Pessimist*. Totalisateur 5 : 9.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **Wallenfeld és a főváros közt** a kőszállitásra nézve a mint értesülünk, *kiegyezés* történt s ennek formális megpecsételése a tanács legközelebbi ülésén minden valószinüség szerint nehézség nélkül megtörténik. Az ügy előadója Vossits Károly, ugyanis a középitési igazgató által nyujtott támpontokra támaszkodva, azt a javaslatot tette a tanács multkori ülésén, hogy Wallenfeld az el nem fogadott 3. és 4. sz. mintakövekből az egész szükségletnek csak 5%-át szállithassa s ebből is az általa offerált ár 10%-a köbméterenkint levonassék. A tanács előadót egyezkedésre utasitotta, de Wallenfeld nem volt hajlandó e propozicziót elfogadni, hanem kivánta, hogy az általa már Pestre szállitott s a Dunaparton elhelyezett mintegy 2800 köbméternyi kevert kő a jó minőségü kő árán átvétessék; a jövő szállitmányokra nézve pedig elfogadja a 3. és 4. sz. mintaköveknek megfelelő kőből az 5% szállitását, de ezekből köbméterenkint csak 2 kr árt enged. Ujabb tanácskozás következett a főmérnökkel, a ki azt a közvetitő inditványt tette, hogy tekintettel arra, mikép a makadám-utak máris elhagyott állapotban vannak, vegye át a város az emlitett 2800 köbméter követ, szigorubb mérték alkalmazása nélkül, a jó minőségüre nézve elfogadott áron, de a következő szállitmányokból már a folyó évre is a 4. számu mintakő *teljesen zárassék ki*, a 3. számuból a szükséglet 5%-áig árlevonás nélkül, de jobb minőségüvel keverve történhessék szállitás; ugyanily kevert minőségben 5%-tól 20%-ig köbméterenkint 2 kr levonásnak legyen helye. 1877. és 1888-ra a 4. sz. mintakő teljesen kizáratik, a 3. számuból 5%-tól 20%-ig a most emlitett árlevonással, de nem keverve szállithat, mert kisebb forgalmu utakra ez is felhasználható lesz. Wallenfeld ma beadványt intézett a hatósághoz, melyben kijelenti, hogy a főmérnök e közvetitő javaslathoz hozzájárul.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Az egyetem köréből.** *A kir. József-műegyetem segitő egyesületének* bizottsága a hétfőn este tartott választó közgyülésen következőképen alakult meg: Elnök Hatvani Gaal Adorján, alelnök Bethlen Balázs gróf. A bizottság 21 tagból áll, kik között Széchényi Antal gróf, Mühlich Vilmos, T. Roth Gusztáv, Sztromszky Sándor stb. viselik az intéző hivatalokat. — *Az orvostanhallgatók segélyzőegyletének* mai napon megtartott választó közgyülésén megválasztattak a bizottságba: az V. korosztályból rendes tagokul: M. Végh János, Etienne Károly, Friedrich Vilmos, Zwikli Gyula. Póttagul Stricker Mór. IV. korosztályból rendes tagokul: Dracker Viktor, Dalnoki Sándor, Schwarcz Vilmos, Farkas Jenő. Póttagul: Tolnai H. Béla. III. korosztályból: Balogh Oszkár, Fodor Géza, Szinessy József és Weiszmann Frigyes. Póttagul: Teleki Sándor. II. korosztályból: Deutsch Arthur, Hollósy Zoltán, Janda Arthur, Szabó Arthur. Póttagul Tigerman Mór. I. korosztályból: Vámossy Zoltán. Ifju Siklóssy Gyula, Neuwirth Gusztáv, Massák Elemér. Póttagul: Nobel Róbert. A tud. és műegyetem *olvasóköri* választások ma folytak le az egyetem központi épületében, hol a kora délutáni óráktól a késő esti órákig óriási zaj, éljenzés és abczugolás hangzott. A közgyülést Melly Béla szünidei elnök nyitván meg, az egyes fakultásokhoz kijelölte a választás vezetőit. A választások eredménye a következő: Az olvasóköri bizottságba beválasztattak a joghallgatók részéről: Csomasz Béla, Rácz Géza, Bakats Béla, Námessy Ferencz, Hódy Lajos, Jászy Viktor, Szászy Béla, Szegiy Mátyás, Szilágyi Arthur Károly, Kostenszky Géza, Szilágyi Albert, Zergényi Jenő, Harmaczy Dezső, Orosz Lajos, ifj. Radits Gyula, Platthy György és Szomjas Lajos, mint rendes, — Rott Miksa, Takáts Zoltán, Concha Ferencz, Várady Samu és Herez Mór mint póttagok. Az orvosoknál: Chyzer Béla, Erdei Gyula, Magyar Károly, Melly Gyula, Nemes Károly, Nékám Lajos, Wirner Géza, Bencze László mint rendes, — Tolnay H. Béla, Löwy Leo és Szmetena Aladár mint póttagok. A technikusok részéről: Vaály Gyula, Kurucz Károly, Kenessey Béla, Moldoványi Béla mint rendes — és Sztromszky Sándor mint póttag. A bölcsészek részéről: Madzsar Gusztáv, Solymossy Sándor, Kerekes Ernő rendes — Laky Imre póttag. A választások a bölcsészeti kart kivéve a *Szomjas* párt győzelmével végződtek. A joghallgatók választása ellen Kerekes József, Erdős Bertalan és Pap Zoltán mint ellenőr, illetőleg bizalmi férfiak óvást emeltek. Az olvasóköri bizottság megalakulása holnapra maradt. *A joghallgatókat segitő-egyesület* szintén ma délután tartotta választását, melynek eredménye a következő: Elnök Wenczel Gusztáv. Rendes bizottsági tagok: Jakabfalvay Gusztáv, Beintner Tivadar, Szabó Kálmán, Dessewffy Albert, Szontagh Árpád, Lovrich István, Mérő János, Teleszky János, Ajornató Miklós, Szakáts Béla, Malatinszky Kálmán, Balázsovich Oszkár, Hertelendy László, Szomjas Lajos, Hódy Lajos. Póttagok: Szapáry Tibor gróf, Szapáry György gróf, Wimmersperg Frigyes báró és Námessy Ferencz.

— A **nemzeti tornaegylet** ma kezdte meg ujra működését, mely alkalomból Vécsey István alelnök és Bernát Béla titkár üdvözölték a nagy számmal megjelent tagokat. Ezután czigányzene mellett kezdetét vette a tornázás, melyet közös vacsora követett. Az egylet csarnoka a szünidők alatt teljesen renováltatott, vasablakokkal, uj tornaeszközökkel szereltetett fel.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Perlekedő házastársak.** A budapesti kir. törvényszék Csik József és neje szül. Della Vedella Irmának kölcsönösen egymás ellen inditott bünpörükben ma délelőtt a következő végzést hozta: A Della Vedella Antal és társai által Csik József ellen rágalmazás vétsége miatt emelt panasz — mint bünvádi eljárásra alkalmatlan, félretétetik. A könnyü testi sértés vétsége és személyes szabadság megsértése, illetve becsületsértés miatt vádolt Csik Józsefné Della Vedella Irma, Della Vedella Antal, Della Vedella Fanny, Della Vedella Mihály és Della Vedella Gizella, valamint becsületsértés vétségével viszont vádolt Csik József ellen a budapesti IV—X. ker. kir. büntető járásbiróság előtt folyamatban volt bünügyben a további eljárás megszüntettetik. Ellenben a Csik József által neje Della Vedella Irma ellen lopás, esetleg sikkasztás miatt emelt panasz tárgyában az összes iratok a kir. ügyészség inditványa folytán a további szabályszerü eljárás végett Rudnyánszky Béla br. vizsgálóbirónak visszaadatni rendeltetnek. A btk. 216. §-ába ütköző becsületsértés vétsége miatt emelt panasz tárgyában a további eljárás a btk. 268. és az eljár. szab. rendelet 23-ik szakasza alapján megszüntetendő volt, mert panaszosok ebbeli vádjaikat kölcsönösen visszavonták. A btk. 301. szkkaszában körülirt könnyü testi sértés vétsége miatt emelt vádját Csik József II-on, III-ad, IV-ed és V-öd rendü vádlottak irányában visszavonván, ez irányban a további eljárás a btk. 312. szakasza alapján nemcsak II—V-öd rendü vádlottak irányában, de a btk. 115, illetve 116-ik szakasza alapján I-ső rendü vádlott, *Della Vedella Irma* irányában is megszüntetendő volt, mert az inditványnak a közremüködők egyikére történt visszavonása az eljárás megszüntetését eredményezi a többiek ellen is. — Végre a személyes szabadság megsértése miatt emelt panasz tárgyában a további eljárás megszüntetendő volt, mert a budapesti IV—X. ker. kir. büntető járásbiróságnál lefolyt tárgyaláson kitünt, hogy Csik Józsefet más mint neje, Della Vedella Irma nem bántalmazta s különben is a panaszolt bántalmazás máskép, mint hogy őt megfogták, nem volt elkövethető.

— **Halálos végü foghuzás.** Emlitettük, hogy a kir. ügyészség Máté Lajos orvosnövendék ügyében — ki ifj. Ruszicska Edén a foghuzási mütétet végrehajtotta, — azt inditványozta, hogy a rendőrségtől kéressék be a bonczoló jegyzőkönyv, mert ha ilyen nem léteznék, a hulla exhumácziója válik szükségessé. — Ajtay Sándor dr. törvényszéki orvos helyettese, Kovács Nagy Lajos dr. ma terjesztette be jelentését a törvényszékhez, melyből kitünik, hogy ifj. Ruszicska Ede hulláját föl nem bonczolták s igy a bonczolási jegyzőkönyv sem létezhetik. — A rendőrség ugyanis jelentésében kimondta, hogy az elhunyt valószinüleg kuruzslásnak esett áldozatul s igy azon törvényszéki bonczolást kellett volna végrehajtani. — Dr. Kovács Nagy Lajos és dr. Miskolczi Imre orvosok ehhez a törvényszék beleegyezését kérték; mikor pedig a törvényszéki bonczolást elrendelő végzést kézhez vették, ifj. Ruszicska Edét már eltemették. Csupán tudományos szempontból vizsgálták meg állkapcsát s azt tüzetesebb vizsgálat czéljából félre is tették. — Ilykép az ügyészi inditványhoz képest a hullát exhumálni kellene, a mit azonban — tekintettel a fenyegető koleraveszélyre — a föv. tanács egyelőre aligha fog megengedni.

— **Kettős kivégzés.** Vukovárról táviratozzák, hogy ott Kozarek hóhér ma reggel 6 órakor akasztott fel két rablógyilkost, névszerint Novakovics Kuzmant és Nikolics Gájót.

— **Gyilkos férj.** Ilosva községében *Kobaszko* Fedor ottani lakos, 1885. elején nőül vette Krpin Annát, ki már leánykorában is kicsapongó életet folytatott. A házasság után rövid idővel az erkölcstelen asszony elüzte férjét a háztól és szeretőket tartott. Kobaszko más házba ment lakni és eleinte nem törődött felesége életmódjával,egyszer azonban, november 15-én, elment az asszonyhoz, kinél ott találta Mulcsik Jurkot is ez annyira dühbe hozta, hogy fejszével felesége koponyáját ketté hasitotta. A beregszászi kir. törvényszék Kobaszkot ezért *15 évi fegyházra* itélte, mely itéletet a kir. tábla büntető tanácsa, *Nádoskay* Márk előadása után, helybenhagyta.

— **A szolnoki kir. járásbiróságnál**, mint nekünk irják, a restancziák ismét annyira felszaporodtak, hogy az ügymenet fennakadásától lehet tartani. Az ügyvédi kar az abnormis viszonyok megszüntetése czéljából kérvényt szándékozik az igazságügyminiszterhez intézni.

GYÁSZROVAT.

Bacsó Ferencz az első magyar általános biztositó társaság debreczeni hivatalnoka e hó 12-én 49 éves korában meghalt.

Nemesócsai Galambos Sándor e hó 12-én 77 éves korában meghalt Pozsonyban.

TÁVIRATOK.

Marosvásárhely, szept. 14. (O. E.) *József* főherczeg ma reggel 5½ órakor Marosvásárhelyről elindult a zárgyakorlatokra. 7½ órakor Csapó-Radnóthon feltért a bábahalmai magaslatokra vezető utra. 9 órakor táborkarával állást foglalt és végig nézte a 12. hadtest zárgyakorlatait. A főherczeg, valamint a honvédelmi miniszter és a hadtestparancsnokság megelégedésöket nyilvánitották a hadgyakorlatok fölött. József főherczeg 4 órakor viszszaérkezett Marosvásárhelyre, hol megebédelvén este 10½ órakor rendes kiséretével és honvédelmi miniszterrel Budapestre utazott.

Zágráb, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Tegnap és ma tanácskozások tartattak a *czentrumklub* programmterve fölött. A tanácskozásokon a volt tartománygyülési elnök, Kresztics is résztvett. A Zsivkovics báró, Plivorics és Arnold által kidolgozott terv a kiegyezési törvény alapján Plivorics által kifejtett elméleten készült; kiindul tudniillik abból, hogy Horvátország állam s ebből vonja le a megfelelő következményeket; követelt nevezetesen saját pénzügyi törvényszéket; a Horvátország autonomiájára vonatkozó állami szerződéseknek a horvát országgyülés elé terjesztését stb. A programmban ezenkivül számos, a belügyi közigazgatásra vonatkozó pont van: sajtószabadság; birói függetlenség; orvosi fakultás állitása, végül *Dalmáczia* bekeblezése. A programm egyébként messzemenő szövetségtársi érzelmeket fejez ki Magyarország iránt. A programmot most többszörösitik s a tagok közt kioszszák. A tanácskozások tiz nap mulva véget érnek, melyek aztán döntő befolyással lesznek a párt fennállására.

Bécs, szept. 14. A Pol. Corr. jellenti: A romániai király kiküldöttjeit ő felsége rendjelekkel tüntette ki. *Sturdza* miniszter a Lipót-rend nagykeresztjét és *Szomanescu* őrnagy a Ferencz József-rend középkeresztjét kapta.

Krakó, szept. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Sturdza miniszter ma éjjel Krakón át Bécsbe utazott. A «Przeglad» szerint orosz tiszti körökben az osztrák-magyar-orosz háborut kikerülhetetlennek tartják.

Belgrád, szept. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A hir, mintha Marinovics János államtanácsos, párisi szerb követ nyugdijaztatását kérte volna, nem bizonyul alaposnak. Épen ily alaptalanul hozták forgalomba a hirt, mintha a kormány Petronjevics berlini szerb követet Petronjevecz Vukassin volt szerb pénzügyminiszter által akarta volna állásában felváltatni. Mindkét diplomata megmarad állomásán.

Strassburg, szeptember 14. A császár és a császárnénál ma nagy fogadtatás volt. A községtanács fogadtatása alkalmával a császár örömét fejezte ki a város haladása, a képviselőtestület ujból való megválasztása és a szép fogadtatás felett, melyben részesült. A császár kijelenté, hogy lehetőség szerint könnyiteni fog azon pénzbeli terheken, a melyek a város kibővitése által nehezednek Strassburgra. A vidékről besereglett lakosság diszmenetet rendezett az uralkodópár tiszteletére.

Brüsszel, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A portugáli királyt Lipót király a luxemburgi pályaháznál fogadta. Mindkét monarkha egyenruhában volt kölcsönös rendjeik nagy szalagával. Szivélyesen de bajjal ölelték át egymást, mert a portugáli király alacsony, testes, Lipót király pedig magas és sovány. A kiséret bemutatása után a monarkhák a testőrezred kiséretében a palotába mentek, hol a királyné várt rájuk. (N. Fr. Pr.)

Berlin, szept. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A birodalmi kanczellár ma Varzinba elutazott. E szerint az országgyülés bezárása mihamarább várható, feltéve, hogy a spanyol kereskedelmi szerződés nagyobb vitára alkalmat nem ad.

Róma, szept. 14. (Az *Egyetértés* távirata). A hadügyminiszterium elhatározta, hogy a 22 lovas ezred szakaszainak számát 6-ról 5-re szállitja alá s a maradék 22 szakaszból s az ujonnan alkotandó 18 szakaszból két uj hadosztályt alkot.

London, szept. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Az angol kormány egyik vezértagja fontos nyilatkozatokat tett, melyek megvilágitják Anglia álláspontját a keleti kérdésben. E szerint Anglia keleti politikája nagy fordulaton ment át. A lord Beaconsfieldtől örökölt hagyomány, mely mindenáron fenn kivánta tartani a Törökországgal való szövetséget, ma már a külügyi hivatal konzervativ jagjainál sem népszerü. Konstantinápoly Cyprusnak és Egyiptomnak angol csapatokkal történt megszállása óta az angol érdekek szempontjából sokat vesztett fontosságából. Az orosz flotta a Fekete-tengerről a szultán akaratával, vagy a nélkül háboru esetén áthatolhatna a Dardanellákon s igy a szultán konstantinápolyi uralma mi garancziát sem nyujtana orosz támadás esetén a középtengeri angol birtokokat illetőleg. India felé Oroszországnak már van utja, s Konstantinápoly birtoka ez irányban védelmet nem nyujtana. Angliának, ha Oroszország a Szuez-csatornán át megakadályozná a csapatszállitást, más utja is van Indiába, mely angol területen át vezet és ez a Canada-vasut. Ennélfogva gondolni sem lehet arra, hogy Anglia Indiát Konstantinápolyban védelmezze, hanem védelmezni fogja Afghanistánban, az afghán határon. Angliának épen ugy mint más hatalomnak érdeke, hogy az orosz előnyomulást Konstantinápoly felé ellensulyozza, de ez már nem oly vitális érdek, melyet fegyverrel is védeni kellene.

London, szept. 14. A lapok Parnell agrárjavaslatának szövegét közlik. A javaslat felhatalmazza az irországi biróságokat, hogy adjanak helyt a bérlők ama kérelmének, hogy a bérösszeg a folyó és a jövő évre leszállittassék, továbbá, hogy szüntessék meg a végrehajtásokat, ha a bérlő a bérösszeg felét birói kézhez leteszi.

Berlin, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A gneseni és poseni püspökségből való összes papok, kikre az egyházi törvények ellen elkövetett vétségek miatt büntetés várt, kegyelmet kaptak.

Berlin, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Lőwe Lajos temetése ma délelőtt számos politikai egyéniség és több ezer főnyi közönség jelenlétében nagy diszszel ment végbe. A sirnál Wirchov, Traeger és Hermer szólottak.

Lubien, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Károly Románia királyának küldötteit a király rendjelekkel tüntette ki. Es pedig *Sturdza* herczeg, miniszter a Lipót-rend nagykeresztjét *Somanescu* őrnagy a Ferencz József-rend nagykeresztjét kapta.

Páris, szept. 14. A «Temps» milánói levelezője Cagliardival folytatott beszélgetését közli, mely alkalommal az utóbbi határozottan azt állitá, hogy a vatikán *Khinát* illetőleg Francziaországgal egyetértőleg kiván eljárni.

Tarnopol, szept. 14. A nagybirtokosság *Szervatorszky* közbirtokost választotta reichsrathi képviselővé.

Konstantinápoly, szept. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Törökországban meg vannak győződve, hogy az angol sajtó minden lármája mellett is az angol kabinet mit sem tesz a bolgár kérdésben. Rustem pasa ez értelemben küldte tudósitását, kinek véleménye szerint az angol gyarmatok tartják vissza Angliát, hogy nemzetközi bonyodalmakba keveredjék. A portán a felől is meg vannak győződve, hogy legokosabb a várakozás és a passziv magatartás. Gruics, konstantinápolyi szerb követ Londonba helyeztetik át s helyébe Nova kovics jő.

Odessza, szept. 13. (Az *Egyetértés* távirata.) Nagy feltünést keltett itt a feketetengeri hajóraj megjelenése Odesszában. Összesen 12 hadihajó jelent meg, s ezek közzül hét ma Szebosztopolba ment. A hajóraj váratlan megjelenése a legkalandosabb hirekre adott alkalmat.

Pétervár, szept. 14. A *Journal de St.-Pétersbourg* szerint a bolgár sobranjének, melyet mindenemü cselszövényekkel ostromolnak, az állandó érdekek által kell magát vezéreltetnie, melyek Bulgária jövőjét biztosithatják. A szobranjének nem az a feladata, hogy uj fejedelmet válaszszon.

Forradalom Bulgáriában.

Bécs, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A császár-hatalmak közt folytatott tárgyalások a legszebb kilátással biztatnak, hogy Bulgária ügyében a közös egyetértés meglesz, s hogy Oroszország minden egyoldalu akcziót kerülni fog, nehogy a porta és Bulgária érzékenységét megsértse. A központi hatalmak egyébiránt beismerik Oroszország erősb érdekének elvét Bulgáriában. Az orosz biztosoknak Szófiába küldetésére nézve a megegyezés folyamatban van.

London, szept. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A három császár hatalom közt létrejött kompromisszumhoz képest Kaulbars nemsokára Szófiába megy s az *orosz kormány a hatalmakat legközelebb konferencziára hivja össze a bolgár kérdésben.*

London, szept. 14. Az alsóházban *Fergusson* kijelenté, hogy arról, mintha a czár vagy az *orosz kormány Sándort a lemondásra kényszeritette* volna, a kormány hivatalos tudomással nem bir. Sándor leköszönésének okát nyilvánosan közzétette. Még nem határozhatja meg a napot, melyen a Bulgáriára vonatkozó levelezéseket elő fogja terjeszthetni. Az előterjesztés ma még inkább hátrányos, mint hasznos volna. A regensség jelenleg a megfelelő alkotmányos formák szerint jár el és mint látszik Bulgáriában az összes pártok el vannak tökélve a béke fenntartására közremüködni. *Fergusson* továbbá közölte, hogy az előbbi kormány Thornton konstantinápolyi nagykövetet utasitotta, hogy kinálkozó alkalommal figyelmeztesse a portát Törökország érdekében az *Azsiában létesitendő reformok* keresztülvitelének halogatására és a panaszok orvoslásának fontosságára. Thornton ez ügyben aug. 16-án emlékiratot kézbesitett a török külügyminiszternek. A kormány osztozik az előbbi kormány azon véleményében, hogy a váltott iratok közlése jelenleg nem kivánatos.

Berlin, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Sándor fejedelemnek, mint most köztudomásra jut, egy pillanatig az volt szándéka, hogy Bécsből a birodalmi kanczellárhoz megy. Ezzel azonban felhagyott. Most az angol királyné meghivására Angliába utazik. Sándornak a német hadseregbe leendő későbbi visszalépése iránt jelenleg az elszászi hadgyakorlatok alkalmával állitólag a császár és a hesszeni nagyherczeg közt személyes tárgyalások folynak, de a belépést már eleve is teljesen valószinütlennek tekintik.

Pétervár, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Jól értesült emberek állitják, hogy noha Oroszország el van készülve ugy az angol, mint Ausztria-Magyarország erélyes közbeszólására, a mi lényegesen kellemetlenebb, mindamellett a bolgár trónra való orosz jelölt a montenegrói fejedelem és nem az oldenburgi herczeg, sem Valdemár dán herczeg. A lapok folytonosan aggódnak Sándor fejedelemnek ujra leendő megválasztatásán, bár ezt sem Oroszország, sem Németország soha helyben nem hagyná, mégis ujabb bonyodalmak támadhatnának belőle, melyet kikerülni óhajtanának.

London, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A *Standard*, pétervári táviratot közöl, mely szerint Dolgoruckijnak Bulgáriába való küldését bizonytalan időre elhalasztják. Befolyásos helyen teljes határozatlanság uralkodik arra nézve: engedjenek-e a panszláv nyomásnak a Bulgária ügyeibe való beleavatkozás tárgyában.

Darmstadt, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Sándor fejedelem irásban is kifejezte az itteni polgármesternek köszönetét fogadtatásáért. Levelét igy zárja be: «Mélyen meghatott az élénk érdeklődés, melylyel önök valamennyien eseményekben s a sors forgandóságában gazdag bolgár uralkodásomat kisérték. Felemelő volt az önök részvéte, mikor csatában álltam s a drága Hessen minden része nagyszerü segélylyel járult a sebesültek enyhitéséhez. Nehéz küzdelmeket álltam ki az idegen földön; de öntudattal hagytam el Bulgáriát. Szándékom, törekvésem jó volt. Mélyen megsebzett szivemnek jól esik az önök rokonszenve, mely engem a forrón szeretett Hessenbe, mint hessenit ujra befogadott. (N. Fr. Pr.)

Páris, szept. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A Rep. Francaise egy konstántinápolyi távirata jelenti hogy a porta izgatottsága Anglia iránt növekszik. A szultán megbőszült Cziprusz annektálásának és Kréta okkupálásának szándékán, továbbá Mukhtár javaslatainak visszautasitása, s az angol nagy követ cselszövényei miatt. Állitólag a szultán fényes bizonyitékot állit ki Mukhtár mellett; Angolországot pedig felszólitja, hogy az okt. 24-ki szerződés alapján üritse ki Egyiptomot.

Páris, szept. 14. (Az *Egyetértés* távirata). Sztambulov igy nyilatkozott a Matin egy levelezője előtt: «Ha Oroszország meg nem sérti nemzeti önérzetünket, minden jó rendben fog lefolyni. A czárral való levélváltást csak Jeni-Szaghrában tudtam meg s igy szóltam a fejedelemhez: «Mit tett ön? Ez nem az ön szerepe volt. Önnek fölemelt fővel kellett visszatérni s bevárni mit tesz Oroszország s minden vészszel daczolni.»

Konstantinápoly, szept, 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Kétségtelennek mondható, hogy Sándor fejedelemnek a szobranje által leendő ujból megválasztása nem számithatna a porta jóváhagyására. Egyébb fontos körülmények mellett abban, hogy a porta ellenezné Sándor fejedelemmé választását, annak Sándor czárhoz intézett táviratát is figyelembe kell venni, melynek elküldéséhez a fejedelem nem kérte ki a szultán előleges jóváhagyását, a mi itt rossz hangulatot keltett. A fegyverbe hivott redifek megérkeztek, most szerelik fel őket s egyenesen a keletruméliai határra küldik.

Szófia, szept. 13. (Az *Egyetértés* külön tudósitójának távirata.) A czár köszönő távirata a hivatalos szerencsekivánatokra névnapja alkalmából ide megérkezett. A czár föltételesen kilátásba helyezi kegyes védelmét Bulgáriára nézve. E táviratot most az oroszbarátok tüntetve kolportálják. Az orosz konzulátus kőnyomatban közzéteszi ama beszélgetés szövegét, melyet a miniszterekkel folytatott, Oroszország kibékülése feltételeit azonban az orosz képviselet szabatosan nem irja körül; a tisztek kinevezése megerősitésének jogára nézve a tranzakczió feltételét módositja. Minden tagadással szemben szilárdan fenntartják, hogy Bismarck herczeg e hó 2-án táviratában határozottan követelte, hogy az összeesküvők meg ne büntettessenek. A Szturma-ezredet átalakitják. A keletruméliai ezredek holnap visszamennek Filippopoliszba. (I.)

Szófia, szept. 13. (Az *Egyetértés* távirata.) Bosznyakovics, mint korelnök a tribünre lép. Szólni akar, de nem tud, mert jó tehetetlen. Helyette Veloszev beszél, miután Bosznyakovics arra sem képes, hogy ismételje a mit előtte elmondtak. Bosznyakovics vráczai paraszt. Czankovpárti. Megkezdődik az elnökválasztás névszerinti szavazással. 221 képviselő van jelen, köztük Czankov is.

Szófia, szept. 14.)Az *Egyetértés* másik külön tudósitójának távirata.) A szobranje mai ülésébe megválasztatott a bizottság, mely elkésziti a válaszfeliratot a regensség üzenetére, *a czárhoz intézendő üdvözlő felirat elkészitésére azonban a bizottságválasztás elmaradt.* Mivel a kormány további javaslatokkal még nem készült el, az ülés egy órai tartam után véget ért. A *nagy szobranjébe uj képviselőválasztások lesznek.* (I.)

Szófia, szept. 13. (Az *Egyetértés* távirata.) A korelnök félegykor kihirdeti a választás eredményét. *Czivkov* tanár 171 szavazatot kapott. Szavazatot kaptak még Szuknarov, Naszilevszky, Shonev, Vacszer, Benderev, Czernev, Toncsev. Czivkov rövid beszéddel elfoglalja az elnöki széket, megköszöni megválasztatását s igéri, hogy pártatlan lesz. Aztán hozzáfogtak az alelnök választáshoz. Toncsev, filippopoliszi ügyvéd a jelölt. A karzatok kiürülnek.

Moszkva, szept. 14. A «Moszkovszki Wiedomosti» a *fejedelem ujra megválasztásának* kérdését taglalva, azt mondja, hogy ha a berlini szerződés a megválasztás lehetőségét feltételezi, akkor csak az a kérdés, hogy vajjon nem fog-e az kisülni, hogy a fejedelmet Bulgáriába közvetlenül visszahelyezik és a választást nem a bolgár nemzetgyülésnek, hanem a hatalmak egyetértő akaratának engedik át. Egyelőre ebben az egyetértésben rejlik a főnehézség.

Szófia, szept. 14. (Az *Egyetértés* külön tudósitójának távirata.) A mai ülés tartama

alatt *Panov* elnök arról értesült, hogy *oroszellenes tüntetés* készül. A képviselők részéről a czárhoz intézendő felirat szerkesztésére kiküldendő bizottság megválasztása elmaradt. (s.)

Szófia, szept. 13. (Az *Egyetértés* távirata.) Thielmann német főkonzul ma délután ide érkezet.

Castelnuovo, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Tegnap Cattaroba Hamburgból egy német gőzös érkezett, fegyvereket és lőszereket szállitva Montenegró számára (N. Fr. Pr.)

A hadgyakorlatok.

Csaporadnok, szept. 14. (O. E.) A hadgyakorlatok Dicső-Szent-Márton, Bábahalma, Dombó, Herepe, Ondbord és Szélkut községek határan ma bevégződvén, a konczentrált katonaság holnap visszatér állomáshelyére.

Uherce-Niezabitorskie, szept. 14. (Reggel 5 órakor.) (O. E.) A mai gyakorlat illetőleg a hadtestek a következő parancsokat kapták a fővezénylettől. A keleti hadsereg vezényletének távirata a 11. hadtesthez. A keleti hadsereg, melynek zöme a janor-magierovi vonalon áll, egyelőre megszüntette támadását Javorov ellen. A 11. hadtest szept. 14-én a hadsereg balszárnyának fedezése végett Grodek közelében, még délre a Károly Lajos-vasuttól foglaljon állást és ott okvetlenül tartsa magát. Erősbitéseket délben Wessenbergen át fog kapni. A nyugati hadsereg vezényletének távirata az 1. hadtesthez: A hadtest szept. 14-én erélyesen folytassa a támadást és törekedjék megverni az ellenfélt, még mielőtt az erősbitéseket kaphatna. Ez intézkedések következtében a két hadtest összeütközése Grodektől délnyugatra elkerülhetetlen. A hadtestek hadállásaikban szemtől-szemben állanak egymással. A 11. hadtest müszaki csapatait és összes utász-osztályait már tegnap a választott állásba rendelte, hogy azt elsánczolják. Az 1. hadtestnek, hogy ellenfelét még az erősbitések megérkezése előtt megverje, a legrövidebb uton támadó menetben kell előrenyomulnia, hogy a csata sorsát mielőbb eldöntse.

Grodek, szept. 14. Déli 12 órakor. (O. E.) A Grodektől délnyugatra és nyugatra lévő területen ma a két hadtest közt összeütközés történt, mely alkalommal végül az összes erők csaknem egyidejüleg léptek akczióba. A 11. hadtest (Würtenberg herczeg táborszernagy) a Czerlanskietól (Popiele mellett) délre lévő hegyeket és a Cwicka-hegyet a Károly Lajos vasut mellett elsánczolta és elhatározta, hogy ez állásában szembeszáll az 1. hadtest támadásával. A 11. hadtest és 30. gyaloghadosztály 2—2 zászlóalja megszállották a nagyon jól készitett védmüveket. A két hadosztály zömei fedett helyzetben állottak egy teknőben a vasut mellett Pipeeletől északra. A határvonal mellett előretolt előörsök az ellenség nyomásának mértéke szerint visszavonultak a tulajdonképeni felállitás mögé. A 11. lovassági hadosztálynak a mindkét beosztott zászlóaljjal a Czerlanskie mellett lévő déli erdőt kellett megszállnia és a keleti szárny mellett levő területet lehetőleg sokáig megtartania. A mindkét fél részéről gyönyörüen intézett roham után a döntnök kimondotta, hogy mindkét fél vonuljon vissza egy darabon. Midőn fél 11 óra tájban az 1. hadtest balszárnyának a 11. hadtest jobbszárnya elleni előnyomulása következtében az első csatasorban levő összes zászlóaljak tüzbe kerültek s több mint 20 zászlóalj tüzelése és száznál több ágyu dörgése közepette közeledett a döntő támadás pillanata, a király parancsára megadatott a jel a gyakorlat befejezésére. A gyakorlat befejezése után valamennyi tábornok és magasabb rangu csapatparancsnok a Popieletől északra levő magaslaton gyült össze, hová király ő felsége rendelte volt őket. Itt a *király* mindenekelőtt *Albrecht* főherczeg tábornagy előtt fejezte ki örömét a hadgyakorlatok sikerülte felett. Ő felsége hangsulyozta, hogy ez első sorban a főherczeg fáradhatatlan odaadásának és szakszerü vezetésének köszönhető. Ezután kiemelte a vezérkar és a döntnökök érdemes közremüködését. A két hadtestparancsnokhoz fordulva, elismerését és teljes megelégedését nyilvánitá a jó és biztos vezetés, valamint a csapatok képessége fölött, melyek a hőség és vizhiány daczára rendkivüli kitartást tanusitottak. Erre a király a nagy számban összegyült s részben a legelőkelőbb körökhöz tartozó néző közönség lelkes tüntetése közben lóháton visszatért Grodekbe, honnan holnap Przemyslbe utazik. Király ő felségével jelen voltak a gyakorlaton: *Rudolf* trónörökös, *Károly* Lajos főherczeg, a *cambridgei* herczeg, az idegen katonai küldöttségek, *Kálnoky* gr. külügyminiszter, *Pejacsevich* gr., a 4. hadtest parancsnoka stb. Az *Albrecht* főherczeg tábornagy által Grodekben tartott végtanácskozás alkalmával *Rainer* főherczeg, a landwehr főparancsnoka és a két hadtestparancsnok az ő felsége által kibocsátott következő legfelsőbb kéziratot kapták kézhez: «Kedves rokonom, *Albrecht* főherczeg, tábornagy ur! Az ön fővezénylete alatt ép most befejezett hadgyakorlatok nagy megelégedésemre szolgáltak. Ugy az első napokban mindkét lovashadosztály által véghezvitt mozdulatok, mint a szeptember hó 10., 11., 13. és 14. napjain megtartott hadgyakorlatok örvendetes bizonyitékát adják az 1. és 11. hadtestek csapatai, valamint a gyakorlatokban résztvett Landwehr-csapatok teljes harczképességének. Különösen elismerésre méltók voltak: az erők megfelelő alkalmazása mindkét hadtest-parancsnok részéről, a helyes vezetés egészben és részleteiben a lovasság és tüzérségnél, a teljesen kielégitő felhasználása a szerepnek a gyalogság részéről, valamint a nehéz viszonyok daczára az összes csapatok kitartása és menetképességei. Kedveltségednek ujabban tanusitott fáradozásáért legmelegebb köszönetemet fejezem ki és megbizom önt, hogy mindkét hadtestparancsnoknak, a csapatok és közegeknek, továbbá hasonló módon a vezérkarnak és a döntnököknek közremüködésükért elismerésemet nyilvánitsa. Lubien-Wielki, 1886. szeptember 14-én. *Ferencz József* s. k.

KOLERA.

Zágrábból irják: Az e hó 5-étől 12-ikéig terjedő héten a kolera fészkeül szolgáló *Lics* községben (Delnicze kerület), melynek 918 lakosa van, megbetegedett a járványban 77 ember, kik közül 20 meghalt. Az első koleraeset e községben aug. 17-én fordult elő, azóta 99 ember betegedett meg és 28 halt bele. Ambár a halálozási arány viszonylag csekély, a faluban mégis véghetetlen a nyomor, a mit még növel az, hogy Fiuméban a forgalom megakadása folytán munkaerőre szükség nincs. A szerencsétlen emberek valósággal kétségbeesett helyzetben vannak s állapotukról megdöbbentő részleteket irnak. Igy dr. Kallivoda protomedikus, midőn a községben szemlét tartott, e hó 5-én a következő jelenetnek volt tanuja. A bizottság, mely házról-házra járt a betegeket meglátogatni, elérkezett egy zsellér-udvarba, mely látszólag lakatlan volt. A ház ajtaját kinyitva, a konyha padmalyán találták az asszonyt félig meztelenül, a mint kolerában a halállal vivódott. Mellette ott vergődött a szörnyü nyavalya kinjai közt szintén csupa rongyban 16 éves lánya. A szobában szalmazsákon feküdt az apa holtan, s félig rátámaszkodva fektében nyult el mellette 20 éves fia holtteste. Az ajtó küszöbén ült összegörnyedve és sirdogálva egy 8 éves fiu. A bizottság mélyen megrendülve a borzasztó látványtól, gondoskodott a két beteg elszállitásáról, s az árván maradt fiu elhelyezéséről. Megjegyzendő, hogy az emberek annyira félnek a betegség ragadós voltától, hogy nem segitenek egymáson, s még a betegedési eseteket sem jelentik föl, mert általában hiszik, hogy az orvosok a betegeket megmérgezik. Még halálozásokat sem hoznak a hatóság tudomására, csakhogy az orvosnak a házbajöttét megakadályozzák. Dr. Riegert a muit héten kődobálással fogadták, ugy, hogy kénytelen volt menekülni, mig a népet fölvilágosithatták és lecsillapithatták. A horvát kormány gondoskodott ugyan arról, hogy a nyomort csillapitsa, de minthogy eddig már 43 községben ütött ki a kolera, még pedig a legszegényebb falvakban, a rendelkezésére álló eszközök nem elegendők az uralgó nyomor lecsillapitására. Zágrábban néhány lap gyüjtést inditott meg a szükölködők javára s Maximirban e hó 17-én népünnepet is rendeztek fölsegélésükre. — Az eddig *Fiuméban* és a szomszédos horvát helységekben előfordult 631 eset, melyek közül 319 halálos volt, a következőkép oszlik szét: Fiume 240 eset, 144 halálozással, Suzsák 63 e. 27 h., Grobrik 6 e. 5 h., Hreljén 20 e. 9 h., Perhati 4 e. 1 h., Skrljov 2 e. 1 h., Jelenje 27 e. 16 h., Ogulin 5 e. 3 h., St-Peter Ogulin mellett 3 e. 1 h., Drezsvica 10 e. 4 h., Podkilovac 31 e. 18 h., Lukezsi 9 e. 4 k., Valicsi 2 e. 2 h., Lubarsko 2 e. 2 h., Drastin 3 e. 1 h., Ratulje 2 e. 2 h., Koprajnicza 3 e. 2 h., Martirokoselo 3 e., Lics 99 e. 28 h., Berkovácz 1 e. 1 h., Csavle 3 e. 1 h., Eraga 7 e. 7 h., Porikve 1 e. 1 h., Pasacz 17 e. 10 h., Martinstiese 3 e. 3 h., Kukuljarovo 4 e. 3 h., Zlobin 5 e. 2 h., Podhum 9 e. 3 h., Popovoselo 12 e. 3 h., Potok 3 e. 1 h., Fratrovese 1 e. 1 h., Sdihovo 2 e. 2 h., Lipje 1 e. 1 h., Svilovo 2 e. 1 h., Ketire (Buccari mellett) 1 e. 1 h., Fuzsine 1 e., Otok 1 e., Dobricsselo 3 e. 2 h.. Tourj 2 e., Gerovo 4 e. 2 h., Rebricsselo 2 e., Dubráva 2 e. és Drazsicse 10 e. 4 halálozás.

Trieszt, szept. 14. Minthogy *Polában* a polgári lakosság közt utóbbi időben egyes kolera-esetek fordultak elő, Rinaldini, a helytartóság vezetője és Bohata országos egészségügyi előadó Polába mentek, hol meglátogatták az elkülönitett kórházat, a dezinficziáló intézetet és a vesztegintézetet, melyeket kellőleg berendezetteknek találtak, továbbá megtekintették Fleischmann helyőrségi főorvos vezetése mellett a kitünően berendezett katonai kolera-kórházat is, mely a legujabb elégető és fertőtlenitő készülékekkel van felszerelve. Ez alkalomból a közegészségügyi bizottságot ülésre hivták össze s az ülésen képviselve volt a tengerészeti hatóság, a kerületi főnöki hivatal és a városi hatóság. Az ülésben behatóan megbeszélték az eddig tett és esetleg még teendő intézkedéseket, melyek a Triesztben nyert tapasztalatok alapján kiegészittettek. Rinaldini és Bohata azt a meggyőződést nyerték, hogy ha a betegség Polában csakugyan befészkelné magát, az összes tényezők összhangzó müködésére lehet számitani a betegség elleni védekezésben.

Trieszt, szept. 14. Az utolsó 24 óra alatt Triesztben 16 ember betegedett és 3 halt meg kolera következtében.

Metkovichban, mint a Bosn. Postban olvassuk, e hó 19-ig az utolsó két nap alatt ujabb kolera-eset *nem* fordult elő s most már kezelés alatt is csak két beteg maradt. Több nap óta az Opus erődből sem jelentenek ujabb kolera-esetet; igy hát várni lehet, hogy a közlekedés Mostar és Metkovich közt a napokban ujra megnyilik. Ellenben *Spalatoban* kitört a kolera s 7 nap nyolcz eset fordult elő, hat halálos véggel. Ez okból a glamoczi, zupanyáczi és livnoi kerületben minden intézkedés megtörtént, hogy a járványnak Boszniába hurczolása megakadályoztassék.

Tokohamában, mint onnan irják, a kolera roppant mértékben dühöng. A legujabb hirek szerint a járványban nem kevesebb, mint 2000 ember betegedett meg, kiknek több mint a fele meghalt. Minden nyilvános mulatóhelyet becsuktak, s a rendőri hatóságok megbizást kaptak, hogy minden élelmi szert, mely nem teljesen egészségesnek látszik, semmisitsenek meg. A tea-házak és vendéglők felett a hatóság a legszigorubb ellenőrzést gyakorolja.

KÖZGAZDASÁG.

Sárvár, szept. 14. A vasmegyei gazdasági egyesület által rendezett vetőgépversenyen, mely nagy számu s előkelő gazdaközönség részvétele mellett tartatott meg, a pályázó vetőgépek két napi tüzetes birálata és gyakorlati versenye után a biráló bizottság ma a következő eredményt hirdette ki: Az első dijat, arany diszoklevelet *Nicholson* W. Fülöp és társai «Simpler» nevü sorvető gépe nyerte; a másodikat *Kühne* F., harmadikat *Mayer* s negyediket *Hubenay*-féle vetőgépnek itélték oda.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **A vámtarifára vonatkozó tárgyalások ujabb fordulata** alkalmából az osztrák sajtó ismételve azt állitja, hogy az osztrák pénzügyi kincstár a magyar petroleum-ipar által igen jelentékeny, milliókra menő összegekig rövidül meg. Az országos statisztikai hivatalnak kiváltképen a petroleum-forgalomra nézve egy métermázsáig pontos statisztikai kimutatásai azonban azt bizonyitják, hogy az osztrák fogyasztási adóbevételek ezen megröviditése aránylag igen csekél és egybe sem hasonlitható azon összegekkel, melyeket a fennálló viszonyoknál fogva Magyaroszág sör-adó fejében Ausztriának fizet. Az 1885-re vonatkozó ezen statisztikai adatok szerint a tisztitott petroleum behozatala Ausztriából, nevezetesen azonban Galicziából Magyarországra 120.988·87 mm.-ra, ugyanezen czikknek kivitele pedig Magyarországról Ausztriába mindössze nem többre mint 175,182·15 mm.-ra rugott. Miután a tisztitott petroleum behozatala Amerikából, Romániából és Oroszországból Magyarországra külön ki van mutatva és ez a behozatal 1885-ben Amerikából 675,248·5, Romániából 84,274 és Oroszországból 61,282·79 mm.-t tett ki, világos, — hogy az Ausztriából Magyarországba importált tisztitott petroleum — a mi egyébiránt a részletes kimutatásokból be is bizonyul — kizárólag a galicziai és alsó-ausztriai tisztitó telepekről származik; Magyarország ennélfogva 1885-ben mindössze csak 54,193·28 mm.-val többet vitt ki Ausztriába, mint hozott be onnan hozzánk. Ebből kifolyólag csak is 352,000 frt évi adóösszegről van szó, nem pedig mint az osztrák lapok állitják, milliókra menő összegekről.

* **Uj közuti vaspályavonal**. A budapesti közuti vaspályatársaság által tervezett s a központi személypályaudvar szomszédságából kiinduló, Rákosfalva és Puszta-Szent-Mihály érintésével, Czinkotáig vezetendő helyi érdekü vasut közigazgatási bejárásának megkezdésére a közlekedésügyi miniszterium e hó 27-ének délelőtti 10 óráját tüzte ki s annak vezetésére Vörös László miniszteri titkárt küldte ki. A bizottság, melyben a miniszteriumon kivül, a főváros, Pestmegye, az érdekelt községek és a folyamodó közuti vaspályatársaság lesznek képviselve, a mondott időben a régi városháza tanácstermében gyül össze s onnan indul a vonal bejárására.

* **Osztrák-magyar bolgár áruforgalom**. Ez évi október hó 1-én a Báziáson át közvetitendő osztrák-magyar-bolgár áruforgalom számára egy dijszabási füzet lép hatályba, mely közvetlen kivételes dijszabásokat a cs. kir. szab. cseh éjrzaki vasut, a cs. kir. szab. Nándor császár éjszaki vasut, a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut, a cs. kir. szab. osztrák éjszaknyugoti vasut, a cs. kir. osztrák államvasutak és a szabad. osztrák-magyar államvasuttársaság állomásairól Lompalánka, Nikopoli, Rahova, Silisztria, Sistov és Viddin bolgár állomásokra szállitandó üveg és üvegáru, czukor, vas és vasáru, mezőgazdasági gépek, továbbá I., II. és A osztályu küldemények számára tartalmaz.

* **Vasuti állomások** egyrész és Belgrád, Dubrovicza, Gradiste és Semendria hajózási állomások másrészt Báziáson át közvetitendő forgalomra f. évi augusztus 1-től érvényes közvetlen dijszabáshoz folyó évi október hó 1-én az I. pótlék lép hatályba, mely a fődijszabásnak helyesbitéseit tartalmazza.

* **A biztositó-ügynökségek** czégbejegyzési kötelezettségét mondta ki a kassai törvényszék egy végzésében, melyben a Gresham, Phönix, triesti és Azienda biztositó-intézetek kassai ügynökségeit 30 frt pénzbirság terhe alatt a kassai váltótörvényszéknél teljesitendő czégbejegyzésre utasitotta. A nevezett intézetek e végzés ellen felfolyamodással éltek, azzal okolva meg felebbezésüket, hogy ügynökségeik nem önálló intézetek, hanem pusztán a budapesti váltótörvényszéknél bejegyzett czégeiknek meghatalmazottjai. A kir. tábla váltótaánesa, melynél *Zuöriczky* táblai biró referálta ma ezt a kérdést, elfogadva a felebbezők érveit, fölöldotta a kassai törvényszék végzését és kimondotta, hogy az ügynökségek külön czégbejegyzésre nem kötelezhetők.

Forgalmi bevételek 1886. julius hóban	563,587 frt	149,887 mrtfl. m.
» » 1885. » »	599,475 »	132,638 »
Tehát 1886. jul. hóban kevesebb	35,868 »	több 17,249 mrtfl.
Forgalmi bevételek 1886. julius hó végéig	4.536.399 frt	1,041,478 mrtfl.
» » 1885. »	4,903,570 »	964,837 »
Tehát 1886 junius végéig kevesebb	867,171 frt	több 75,641 mrtfl.

IPARÜGYEK.

— **Ipartestületek országos értekezlete**. Az országos iparegyesület ipartestületi szakosztályának választmánya tegnap Ráth Károly elnöklete alatt tartott ülésén lhatározta, hogy október hó 24-ére Budapestre országos ipartestületi értekezletet hiv egybe. Az országos értekezlet tárgyalásainak alapjául a következő fontosabb kérdések szolgálnak: 1. Az ipartörvény hiányai (hetivásárok, a szegődtetés és szabaditás rendezése, a képesitéshez kötött iparágak kiterjesztése, a segélypénztárak létesitése, a testületek létesitése ellen tornyosuló akadályok elháritása, a munkaviszony egyöntetü szabályozása.) 2. A hadfelszerelési ügy tekintettel a kisiparosokra. 3. A szövetkezeti ügy gyakorlati felkarolása. 4. Az iparosok országos segély- és nyugdijintézetének létesitése. 5. Esetleg a III. országos iparosgyülés egybehivása. Ez ülésre az összes hazai ipartestületek meghivatnak. Oly városokból, melyekben testületek még nem alakultak, a szakegyletek, ipartársulatok és esetleg egyesek fognak megbizatni. Az értekezlet előkészitésének szellemi vezetésére az iparegyesületet s a rendezésre az iparoskört kérték fel.

— **Ipartársulati közgyülés**. Budapest és környékének kéményseprő ipartársulata tegnap tartotta XIII-ik évi rendes közgyülését az elnök lakásán. A napirend első tárgya a társulat tisztikarának ujra választása. Elnökké ismét *Devicis* Gyulát, alelnökké *Lafranko* Istvánt s pénztárossá *Sciaroni* Bernátot választották. A vidéki tagok különös érdekeiknek megóvhatása czéljából elhatározták, hogy a társulatot a testület életbe lépte daczára nemcsak *fentartják*, hanem uj alapszabályokkal *ujra szervezik* s hataskörét az egész országra kiterjesztik, a fővárosban müködők pedig 400 frttal az alakulóban levő ipartársulatba lépnek. A társulat mai vagyona 400 frt alaptőkéből és 630 frt rendelkezési alapból áll s tagjainak száma 55.

— **A fővárosi alsófoku ipariskolák megnyitása**. A főváros által az uj ipartörvény értelmében az iparegyesülettől és részben felálállitott mester-inas-iskolákban a tanulók felvétele a fővárosnak mind a tiz kerületében *f. hó 15-én* (szerdán) este 7 órakor kezdődik s ezen iskolák előkészitő, valamint I, II. és III. osztályai ugyan e napon meg is nyittatnak. A felvétel a következő helyeken eszközöltetik: I. ker. (Tabán) a szarvas-téri iskolánál; igazgató: *Hetzer* József. II. ker. (ország-ut), a török-utczai iskolánál; igazgató: *Trájtler* Károly. III. ker. (ó-Buda) a korona-utczai iskolánál; igazgató: *Gyulányi* Adolf. IV. ker, a gróf Károlyi-utczai iskolánál; igazgató: *Wehner* Gyula. V. ker. a Lipót templom-téri iskolánál; igazgató: *Rozmanitz* Vilmos. VII. ker. a Wesselényi-utczai iskolánál; igazgató: *Clausar* Vitály. VIII. ker. a stáczió-utczai iskolánál; igazgató: *Barczen* János. IX. ker. a Bakács-téri iskolánál; igazgató; *Jeny* József. X. ker. (Kőbánya) a kőbánya-ligeti iskolánál; igazgató: *Wenisch* Iván. Minden iparos abban a kerületben a hol lakik vagy ahol mühelye van, irathatja be tanulóit. Sem felvételi dijat, sem tandijt nem fizetnek, ingyen tanszerekre azonban csak nagyon szegény tanulók tarthatnak igényt. Előadási napok: hétfőn, szerdán és pénteken 7—9 óráig, vasárnap délelőtt 8—12 óráig.

— **A szegedi ipartestület** időszerünek találta már most az alig életbe léptetett ipartörvény gyökeres revíziójának kérdésével foglalkozni s e czélból egy bizottságot küldött ki, mely az 1884. évi ipartörvényt az első szakasztól az utolsóig letárgyalván, beterjesztette a törvény főbb alapelveit felforgató javaslatait, az ipartestület pedig megküldte e javaslatokat az összes társtestületeknek, oly felhivással, csatlakozzanak az országosan szervezendő agitáczióhoz. E körlevél tárgyalás alá került a budapesti férfi- és női ruhakészitő ipartestületnek Török György elnöklete alatt tegnap tartott ülésén, a mely a szegedi ipartestület által szándékolt czéltalan agitácziót leghatározottabban ellenzi. Elhatározták, hogy megkeresik az orsz. iparegyesület ipartestületi szakosztályát, hogy hivna egybe egy országos értekezletet, melyen a vidéki iparosság a szándékolt mozgalom káros volta felől felvilágosittassék.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A bazilika-sorsjegyek** kibocsátására az előkészületek már jobbára meg vannak téve és az aláirás — mint értesülünk — október 2-án fog történni.

** **Csőd a fővárosban**. *A. & B. Rosenberg* budapesti bejegyzett kézmkáru közkereseti társasági cég tagja Rosenberg Adolf (Andrássy-ut 35. sz. alatt) ellen a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknél a mai napon a csőd megnyittatott. Csődbiztos Horvay Árpád törvényszéki biró. Tömeggondnok dr. Reich József. Helyettes tömeggondnok dr. Rigócz Kálmán. Szakértők Grünfeld Vilmos és Oppody Alajos Leltározásra kiküldött Tokai Nagy Lajos kir. közjegyző. Bejelentési határidő 1886. október 16. Felszámolás 1886. november 6. Csődválasztmány választása 1886. november 9.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Szept. 14. —

Gabona-tőzsde.

A *buza*-üzlet ma határozottan szilárd irányt követett. A kinálat mérsékelt volt, a vételkedv ugy a malmok, mint a magánüzérkedés részéről kedvező volt és mintegy 25,000 mm. adatott el, miközben az árak átlag 4 krral, söt közben 10 krral is emelkedtek. Egyéb gabnanemekben csak gyenge volt a forgalom és irány meg árak teljesen változatlanok maradtak. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki* 200 mm. 82 k. 9.10 frt, 400 mm. 81.4 k. és 400 mm. 80.6 k. 9.05 frt, 400 mm. 80.5 k. 8.90 frt. 400 mm. 80.5 k., 8.90 frt, 200 mm. 80 k. 8.90 frt, 300 mm. 79.7 k. 8.85 frt, 300 mm. 79.5 k. 8.95 frt, 2350 mm. 79 k. 9 frt, 400 mm. 79 k. 8.80 frt, mind három hóra.

Pestvidéki 100 mm. 81.5 k. 8.90 frt, 100 mm. 81 k. és 100 mm. 79 k. 8.80 frt, 100 mm. 80.5 k. és 100 mm. 80 k. 8.85 frt, 100 mm. 81 k. 9 frt, 240 mm. 79.5 k. és 100 mm. 79 k. 8.90 frt, 600 mm. 78.7 k. 8.92½ frt 1300 mm. 77.5 k. 8.82½ frt, 900 mm. 77 k. 8.85 frt, mind három hóra.

Bácskai 100 mm. 79 k. és 100 mm. 78 k. 8.97½ frt, 100 mm. 78.7 és 100 mm. 77.7 k. 8.80 frt, 200 mm. 78.3 k. 8.80 frt, 4900 mm. 75.2 k. 8.77½ frt, mind három hóra.

Felsőtiszavidéki 100 mm. 80 k. és 100 mm. 79 k. 8.80 frt, 100 mm. 77.2 k. 8.65 frt, mind három hóra.

Erdélyi 100 mm. 77.6 k. és és 100 mm. 76.5 k. 8.50 frt, mindkettő három hóra.

Szerbiai 2800 mm. 77 k. 8.20 frt, három hóra.

Árpa 800 mm. 8.95 frt, 400 mm. 7.30 frt, mindkettő készpénzfizetés mellett.

Zab 200 mm. 6 frt, 300 mm. 6.40 frt, mindkettő készpénzfizetés mellett.

Tengeri 3500 mm. 6.30 forint, készpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	uj bánsági	77—81 k/g	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	77—81 »	8.35	8.85
—	» pestvidéki	77—81 »	8.30	8.80
—	» fehérmegyei	77—71 »	8.35	8.85
—	» bácskai	77—81 »	8.40	8.99
—	» északmagyarorsz.	77-81 »	8.25	8.75
Rozs	»	70 72 »	6.35	6.55
Árpa	» takarmány	60...62 »	6.30	6.55
—	» égetni való	62—64 »	6.90	8.15
—	» sörfőzdei	64 66 »	8.40	9.70
Zab	»	39—41 »	6.20	6.40
Tengeri	ó bánsági	75 »	6.25	6.30
—	» másnemü	73 »	6.20	6.25
—	»	— »	—.—	—.—
Köles	»	— »	—.—	—.—
Repcze	uj, káposzta	— »	9.25	9.75
—	» bánsági	— »	8.25	9.—

Határidőüzlet mérsékelt forgalom mellett a magasabb new-yorki gabonaárfolyamok következtében, melyek az üzérkedést további vásárlásokra ösztönözték, szilárd irányban nyilt meg, de végül reálizálásokra mérsékelten elgyengült. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza őszre mintegy 20,000 mm. 8.75, 8.77, 8.79, 8.80, 8.81, 8.79 és 8.77 frton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 30,000 mm. 9.43, 9.45, 9.46, 9.47, 9.48, 9.49, 9.47, 9 46, 9.45 és 9.44 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 20,000 mm. 6.67, 6.65, 6.64, 6.63 és 6.64 frton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde nyugodt irány mellett teljesen üzlettelen volt és egyetlenegy kötés sem jött létre.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt	8.77	—	8.78
Szokványbuza tavaszra	»	9.43	—	9.45
Tengeri május—juniusra	»	6.62	—	6.64
Szokványzab őszre	»	6.23	—	6.25
Szokványzab tavaszra	»	6.67	—	6.69
Káposztarepcze auguszt. szept.-re	»	9.¼	—	9.⅜

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom gyenge volt; az irány ki nem elégitő berlini gabonaárfolyamokra igen nyugodt irányban nyilt meg. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 8.77, 8.76 és 8.75 frton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 9.45, 9.44 és 9.43 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 6.62 és 6.61 forinton.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt	8.75	—	8.77
Szokványbuza tavaszra	«	9.42	—	9.44
Uj tengeri 1887. május-juniusra	«	6.60	—	6.62
Szokványzab őszre	«	6.23	—	6.25
Szokványzab tavaszra	«	6.67	—	6.69
Káposztarepcze augusztus - szept.-berre	«	9.¾	—	9⅞

Terménytőzsde.

Terményekben mérsékelt volt a forgalom.

Szilvaiz bosznai szokványminőségü október—novemberre 7½ frton, 100 darabos 8½ frton, szerbiai 100 darabos 8¼ frton, 100 darabos novemberre 8⅝ frton köttetett 56 kilókint.

Szesz szilárd, de üzlettelen.

Értéktőzsde.

A spekuláczió ma a fővárosban terjedő kolera miatt tartózkodó magatartást tanusitott, mihez hozzájárulván még az is, hogy pénz szüken van, az irány leginkább lanyha volt. Az utótőzsde még inkább ellanyhult, s az esti tőzsdén sem javult, mert a külföldi tőzsdékről nem érkeztek buzditó jelentések.

Előtőzsde.

Az előtőzsde lanyhán nyilt meg, de később kissé javult. Osztrák hitel-részvény 277.65-től 278-ig köttetvén, maradt utóbbi pénz, magyar hitelbank ultimora 287.50-től 287.25-ig, azonnali átvételre 287-en, magyar aranyjáradék ultimora 107-től 107.15-ig, magyar papirjáradék ultimora 94.65-től 94.75-ig, magyar leszámitoló és pénzváltó-bank 96-tól 96⅜-ig köttetett.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 278—278.10, magyar aranyjáradék 107.12½—107.15.

Déli tőzsde.

Lényegesebb változás a déli tőzsdén sem állt be. Osztrák hitelrészvény 278.30-tól 277.90-ig vétetvén, maradt 278.30 pénz, magyar hitelbankért maradt 287.25 pénz, ultimóra köttetett 287.50-en, magyar leszámitoló és pénzváltó-bank 96.30-tól 96.15-ig, magyar aranyjáradék 107.15-től 107.25-ig, magyar papirjáradék 94.75-től 94.80-ig, pesti közuti vasut 471-en, osztrák-magyar államvasut 229-en köttetett, rimamurányi vasmü 84.50-en kerestetett, Schlick-féle vasöntöde 162-ön kináltatott. Valuták és váltók inkább szilárdabbak.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 278.30—278.40, magyar hitelbank 287.25—287.50, magyar aranyjáradék 107.20—107.22½, magyar papirjáradék 94.80—94.82½.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 1.25—1.75 frt, nyolcz napra 4.25—4.75 forint, egy hónapra 8.50—9.50 forint.

Utótőzsde.

Lanyha irány mellett az utótőzsdén osztrák hitelrészvény 278.20-tól 277.90-ig, magyar hitelbank 287.25-ön, magyar aranyjáradék 107.27½-től 107.05-ig, magyar papirjáradék 94.65-től 94.60-ig köttetett.

2 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 277.80—277.90, magyar aranyjáradék 107—107.05, magyar papirjáradék 94.60—94.62½.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsde lanyha irány mellett üzlettelen volt. Osztrák hitelrészvény 277.90-től 278-ig köttetett, magyar aranyjáradék maradt 107.02½ pénz, magyar papirjáradék 94.65-től 94.70-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltó bank 96-on köttetett.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 277.90—278, magyar aranyjáradék 107.02½—107.07½, magyar papirjáradék 94.65—94.70.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, szept. 14. Az üzlet változatlan. Magyaruraság öreg nehéz— —— frtig, fiatal nehéz 43½—44 frtig, fiatal középp 44—44½ frtig, fiatal könnyü 45—46 frtig, közönséges (szedett) nehéz —.—.— forint, közép 43—44 forint, könnyü 45—45½ frt. — Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz ——— forint, átmeneti közép ——— forint, átmeneti könnyü ——— forint, eredeti (Stachel) nehéz —.— forint, átmeneti közép .— forint. — Szerbiai nehéz 40—41 frt, közép 40—41 frt, könnyü 40—42 forint. — Hizó 1 éves —.—.— forint, hizó két éves makkos élősulyban 4% ——— forint, 1 éves hizó a vasutról mázsálva —.—.—. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4% levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban 4%-os levonással —.—.— forint. — Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak át, vevőn- s páronkint három arany vám fejében megtéritetnek.

Magánhajók forgalma.

— Szeptember 13 és 14-ről. —

Budapestre érkezett; Weisz és társa Ilonkája Cservenkáról 1611 mm. buzával és 732 mm. tengerivel, Fuchs Vilmosnak; Weisz és társa Lauraja Sziváczról 1167 mm. buzával és 1183 mm. tengerivel Honig M. és társának; Freund és Trebitsch Mariskája Sziváczról, 1443 mm. buzával és 350 mm. tengerivel Fuchs Fülöp és fiának; Guttentag G. Archimedesz nevü uszálya Bajáról 1010 mm. buzával Lamberger és Spitznek; Freund J. és fia Bélája Paksról 1200 mm. buzával ugyanezeknek; Geof és társa Gizellája Soltról 1553 mm. buzával Strausz Sándornak; Fleischmann és társa Lauraja Ujvidékről 2250 mm. buzával Popper Hermann és fiának; Faragó és Lebak Erzsébetje Szentesről 3207 mm. buzával Deutsch C. G. és fiának; Roszmayer Ferencz Rózája Zentáról 2357 mm. buzával Beer Jakabnak; Guttentag G. Archimedes nevü csavargőzöse Pancsováról 3280 mm. tengerivel és 7 mm. lenmaggal Amar D. M. számára. Fuchs G. Sándorja Cservenkáról 3200 mm. buzával ugyanennek; Stefanovics Dani Etelkája Petrováczból 800 mm. buzával és 1000 mm. tengerivel; Pauli György Istvánja Ujvidékről 100 mm. buzával és 1800 mm. zabbal Singer Salamon és fiának; Geiringer és Berger 3. számu hajója Bajáról 385 métermázsa tengerivel és 200 métermázsa zabbal. Geiringer és Berger 4. számu hajója Bajáról 1600 mm. buzával és 105 mm. tengerivel Schlesinger és Polakovicsnak: Gyiringer és Berger 10 sz. hajója Mohácsról 800 mm. buzával Weisz Zsigmond és társának; Haasz és Deutsch 11. sz. uszálya Nagy-Becskerekről 5001 mm. buzával Meiszner M. B. számára; Egenhofer és Weisz 6. sz. uszálya Verbászról 807 mm. buzával és 989 mm. tengerivel Schlesinger és Pelakovicsnak, Fernbach A. Antonja Verbászról 2500 mm. buzával, 1300 mm. tengerivel ugyanennek: Freund és Trebitsch Adelje Kolozsvárról 1800 mm. buzával Freund A. és Fülöp számára, Freund és Trebitsch Szegedje Uszodról 1352 métermázsa buzával, 180 métermázsa árpával, 198 mm. zabbal és 139 mm. tengerivel Freund A. és Fülöpnek, Freund és Trebitsch Friduskája Kalocsáról 1268 mm. buzával és 659 mm. árpával Redlich testvéreknek, Bruck Simon Iparja Duna-Penteléről 1500 mm. buzával ugyanennek, Fritz és Kohn Rozája Dunapentéléről 1104 mm. buzával Strausz Sándornak.

Budapesten áthaladtak: Fernbach A. Bácskája Ujvidékről 1100 mm. buzával és 3400 mm. zabbal ugyanennek, Győrbe; Roszmayer Ferencz Paulinája N.-Becskerekről 2400 mm. buzával és 300 mm. zabbal Reisz testvéreknek Győrbe.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, szept. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai előtőzsde ismét üzlettelen volt, mivel a spekulácziót épen semmi sem buzditotta tevékenységre. Csak az osztrák-magyar államvasut részvényeiben volt emelkedő árfolyamokkal élénkebb üzlet, mert kedvező heti kimutatást várnak s a magas deportok a coulisset födözésre inditották. A többi üzérkedési értékek árfolyama alig változott. Valuták szilárdak. Az elhelyezés könnyü volt.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 278.10, magyar hitelbank 287.75, osztrák tartományi bank 215.50, osztrák-magyar államvasut 228.80, déli vasut 102.80, májusi járadék 84.75, magyar aranyjáradék 107.22, husz frankos arany 9.98½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde változatlanul folyt le, csak az osztrák-magyar államvasut részvénye emelkedett. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 278.10, magyar hitelbank 287.75, osztrák tartományi bank 215.50, angol-osztrák bank 111.50, unio-bank 72.60, bankegyesület 102.50, osztrák-magyar államvasut 229.30, déli vasut 102.80, Károly Lajos vasut 195.80, elbavölgyi vasut 168, májusi járadék 84.75, magyar aranyjáradék 107.17, magyar papirjáradék 94.65, husz frankos arany 9.98½, német birodalmi márka 61.72.

Az üzlet teljesen pang, kötések sem a coulisseban, sem a sorompónál nem történnek. Az irány változatlan. Valuták és váltók utolsó árfolyamaikat tartják.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 278.20, angol-osztrák bank 111.50, uniobank 72.75, bankegyesület 102.50, magyar hitelbank 288, osztrák-magyar államvasut 228.70, Károly Lajos-vasut 194.50, dunagőzhajózási részvény 385, Lloyd-részvény 583, elbavölgyi vasut 168, déli vasut 103, papirjáradék 84.70, aranyjáradék 118.80, magyar aranyjáradék 107.20, 1864-iki sorsjegy 169, bécsi községi sorsjegy 125.70, husz frankos arany 9.98. német birodalmi márka 61.70, magyar papirjáradék 94.72. Csak vasutak lanyhábbak.

Bécs, szept. 14. *(Magyar értékek hivatalos zárlata).* Magyar földtehermentesitési kötvények 105.—, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 105.25 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél —.—. Erdélyi vasut 189.50. Magyar keleti vasut —.—, Magyar ny. sorsjegy 120.80. Szőlődézsmaváltsági kötvények 100.— 6%-os aranyjáradék —.—. Tiszavölgyi sorsjegy 126.70. Magyar 4%-os aranyjáradék 107.20. Magyar vasuti kölcsön 152.50. Magyar hitelbank 288.—. Alföldi vasut 190.75 Magyar északkeleti vasut 174.75. Keleti vasuti elsőbbség 100.35. Tiszavidéki vasut-részvény 251.50. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 96.50. Kassa-oderbergi vasut részvény 151.75. Magyar papirjáradék. 94.70. Dohány-részvények —.—. Leszámitolóbank —.—. Temes Béga —.—.

Bécs, szept. 14. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 278.20. Déli vasut 103.—. 4%-os aranyjáradék 118.80. Váltó Londonra 126.08. Károly-Lajos vasut 194.25. 1864-es sorsj. 169.—. 1860-as sorsjegy 140.50. Török sorsjegy 16.20. Angol-osztrák bankrészvény 111.50. 4·2%-os ezüstjáradék 85.50, Osztrák államvasut 228.70, 20 frankos 9.98, 4·2%-os papirjáradék részv. 84.70. Osztrák hitelsorsjegy 177.—. Osztrák-magyar bankrészvény 864.—. Császár. kir. arany 5.95. Német bankváltók 61.68. Elbavölgyi vasut részv. 168.25. Wiener Bankverein részvény 102.50. Dunagőzhajózási részv.-társ. 385. Szilárd.

Délutáni és esti magánforgalom.

Bécs, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *A délutáni magánforgalomban* szilárdabb irány mellett csekély üzlet volt. Osztrák hitelrészvény 277.80-tól 278.20-ig, magyar aranyjáradék 107-től 107.12-ig köttetett.

Az *esti magánforgalomban* maradt: Osztrák hitelrészvény 278.10, magyar aranyjáradék 107.07.

Prolongáczió- és praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai négy napra (szeptember 17., 18., 19. és 20.) terjedő elhelyezés következő **prolongáczió**-tételek mellett történt: Osztrák hitelrészvény 40—10 kr report (4⅞—3⅞%), magyar hitelbank 40—25 kr report (5⅝—4⅝%), angol-osztrák bank 5 kr. deport és egészen simán (4⅜—5¼%), unió bank 5 kr. deport és egészen simán (5⅝—4⅝%), tartományi bank 5 kr. report és egészen simán (4⅞—4½%), osztrák-magyar államvasut 60—70 kr deport (2½% és ingyen), Károly Lajos-vasut 15—5 kr deport (4⅞—4⅞%), déli vasut 20—30 kr deport (6⅝—5¼%), elbavölgyi vasut 20—30 kr. deport (4½—3¼%), dohányrészvény 10—20 kr. deport (5⅝—3⅞%), májusi járadék 5 kr deport és egészen simán (4½—4⅝%), *magyar aranyjáradék* 15—5 kr report (4¾—4%), *magyar papirjáradék* 12½ kr deport és egészen simán (4¼—5¼%.)

Praemiumüzlet. A dijtételek alig változtak. — Osztrák hitelrészvény holnapra 1½—1¾ forint, nyolcz napra 4—4½ frt, egy hónapra 8½—9½ frt, három hónapra 16—17 forint; osztrák-magyar államvasut egy hónapra 8½—9½ frt; Károly-Lajos-vasut egy hónapra 9—10 forint; déli vasut egy hónapra 10—11 frt; magyar aranyjáradék egy hónapra 2¼—2¾ százalék, három hónapra 4½—5 százalék.

Magánkamatláb: Első váltóra 3¾—4 százalék, távolabbi látra és telepitett váltóra 4¼—4¾ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Ugy látszik, hogy a nagy hőség irányt kezd a tőzsdének szabni, mert az árfolyamok emelkedtek, a nélkül, hogy erre valami külföldi hir okul szolgálhatott volna. Buza őszre kelt 9.16 frton, tavaszra 9.57—9.61 frtig, zab tavaszra 6.90 frtig, uj tengeri 6.94—6.95 frtig. Azonkivül jegyeznek: rozs őszre 7.05—7.10 frt, rozs tavaszra 7.45—7.50 frt, zab őszre 6.50—6.52 frt. Hivatalosan felmondatott 500 mm. zab, 4500 mm. tengeri.

Délután igen csendes üzlet volt. Buza tavaszra nyugodtabb irány mellett 9.63 után ismét 9.59 és 9.60 frt; rozs szilárd, 7.47 frt. Más tartva. Zab őszre 6.52 frton, tavaszra 6.91—6.92 frtig, uj tengeri 6.95 frtig; buza őszre 9.12—9.15, rozs őszre 7.05—7.08 frtig köttetett.

Készáru teljesen üzlettelen volt.

Szesz ára ma ujra szitárdult. Kész gabonaáru 28⅜ frton kelt, októberi szállitásra 28.50—28.75 frtig.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Váltó Londonra 126, olasz bankpiaczokra 49.60, huszfrankos arany 9.98, májusi járadék 84.70, magyar aranyjáradék 107.05, magyar papirjáradék 94.70, osztrák hitelrészvény 278, Lloyd részvény 581, olasz járadék 99.06. Gyengébb.

Berlin, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A tőzsde ma teljesen üzlettelen volt: az árfolyamok emelkedtek. Osztrák-magyar államvasut kerestetett. Zárlat élénktelen. Magánkamatláb 1⅞%.

Berlin, szept. 14. (Tőzsdei tudósitás.) A tőzsdes csendes hangulat mellett szilárd. Kedvező külföldi hirek árjavulást idéztek elő.

Berlin, szept. 14. (Utótőzsde). Magyar aranyjáradék 86½, osztrák hitelrészvény 450½, osztrák-magyar államvasut 371, osztrák déli vasut 169, Károly Lajos-vasut 79¼. Csendes.

Frankfurt, szept. 14. (Esti tőzsde.) Magyar aranyjáradék 86.55, osztrák hitelrészvény 224.12, osztrák-magyar államvasut 185, Károly Lajos-vasut 157.62, déli vasut 82⅝. Nagyon csendes.

Páris, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *1 óra 16 perczkor jegyeznek:* 3%-os franczia járadék 83.55—83.62, uj járadék 83.02, olasz járadék 100.32, magyar aranyjáradék 86.75, spanyol kölcsön 61.62, török vasuti kölcsön 13.90, egyiptomi kölcsön 374.06, ottomán bankrészvény 496, Szuez-részvény 2002, Panama-részvény 380, osztrák-magyar állam vasut 463, déli vasut 280. Hausse.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 3%-os franczia járadék 83.62, 4½%-os franczia járadék 110.25, osztrák-magyar államvasut 463, franczia törleszthető járadék 85.75 magyar jelzáloghitelbank 535, magyar aranyjáradék 87⅜, ottomán bankrészvény 495. Szilárd.

Páris, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az *utótőzsdén* a járadékok szilárd irányt követtek, noha közvetlenül a zárlat előtt az a hir terjedt el, hogy Budapesten kiütött a kolera. 5 óra 30 perczkor jegyeznek: váltó Londonra 25.29½, orosz rubel 243.75. Magánkamatláb 1⅜%. Pénz bőven.

London, szept. 13. Magyar aranyjáradék 85⅜, 4%-os osztrák aranyjáradék 96, 4·2%-os osztrák ezüstjáradék 69, angol consol 100.75, ezüst 43.50.

New-York, szept. 13. (Kabel-sürgöny). Váltó Berlinre 400 márkáról (60 napi látra) 94¾, váltó Londonra 4.81¾, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1877-ből 126¼, Erie-vasut 33¾, váltó Párisra 5.25.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint kész árban, mediőre vagy ultimóra értendők, a szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy mediőrailletőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok *K*-val, a mediőre *M*-mel, az ultimóra *U*-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fentiátszámitásokhoz még a tranzakció-költségek, továbbá a medio- és ultimo-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 61 frt 70 kr 100 frank vista = 49 frt 85 kr.

Szeptember 14.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
*Franczia 3%-os járadék	83.62	—.—	—.—
» 5½%-os »	110.25	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut . . . M	463.—	228.72	+ 1.50
Osztrák déli vasut . . . M	213.—	102.43	+ 0.50
*Osztrák földhitel-részvénytársaság	—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék	85.75	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék . . U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön . . U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank . . M	—.—	—.—	—.—
Bécsi unió-bank . . K	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék . . U	86.63	107.26	+ 0.15
Magyar 5%-os papirjáradék . . U	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank . . K	—.—	—.—	—.—
BERLIN.			
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék . . K	68.75	84.96	+ 0.06
» 5%-os » . . K	82.50	101.82	—.—
» 4⅕%-os ezüstjáradék . . K	69.40	85.84	—.—
» 4%-os aranyjáradék . . K	96.20	119.14	—.—
Magyar aranyjáradék . . U	86.50	106.99	— 0.31
» 5%-os papirjáradék . . U	76.80	95.16	— 0.12
» keleti vasuti kötvények . . K	81.50	101.81	— 0.25
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv. . . K	103.80	128.33	— 0.12
Osztrák hitelrészvény . . U	450.—	277.51	+ 0.61
Magyar hitelbank . . U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut . . U	371.—	228.87	+ 2.44
Osztrák déli vasut . . U	169.—	104.24	+ 1.23
Károly-Lajos vasut . . U	79.25	195.41	— 1.88
Kassa-oderbergi vasut . . K	—.—	—.—	—.—
*Román vasuti részvények	—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy	196.90	121.49	+ 0.10
Váltó bécsi piaczra	161.80	61.73	— 0.02
*Keleti kölcsön II. kibocsátás	60.50	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank . . K	—.—	—.—	—.—
» leszámitoló és pénzváltó-bank K	—.—	—.—	—.—
» országos bank . . K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.			
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék . . K	68.25	84.34	— 0.31
» 5%-os » . . K	—.—	—.—	—.—
» 4⅕%-os ezüstjáradék . . K	69.25	85.66	—.—
» 4%-os aranyjáradék . . K	95.95	118.83	— 0.31
Magyar aranyjáradék . . U	86.60	107.12	— 0.12
» 5%-os papirjáradék . . U	76.80	95.16	+ 0.12
Osztrák hitelrészvény . . U	224.50	278.44	+ 0.61
Osztrák-magyar bank . . U	698.50	864.02	+ 1.23
Osztrák-magyar államvasut . . U	185.62	229.65	+ 2.44
Károly-Lajos vasut . . U	158.62	196.20	+ 0.62
Osztrák déli vasut . . U	83.63	104.21	+ 1.09
Erzsébet osztrák nyugoti vasut . . K	197.87	244.60	+ 0.15
Magyar-gácsországi vasut . . K	142.37	176.13	— 0.15
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények . . K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra	161.75	61.75	+ 0.07
4½%-os földh. hitelintézeti záloglevél . . K	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank . . U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank . . K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	—.—	—.—	—.—

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Leszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 61.75 frt, 100 frk 49.85 ft.

Szeptember 14.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	22.60	11.27	—.—
— októberre	22.75	11.38	—.—
— novembertől 4 hóra	23.10	11.52	—.—
— első 4 hóra	23.40	11.66	—.—
Liszt folyó hóra	48.96	15.32	+ 0.63
— októberre	49.50	15.53	+ 0.03
— novembertől 4 hóra	50.60	15.86	—.—
— első 4 hóra	51.50	16.13	+ 0.03
Olaj folyó hóra	49.25	24.56	—.—
— októberre	49.50	28.69	— 0.12
— nov.-deczemberre	50.50	25.18	—.—
— első 4 hóra	51.25	25.55	— 0.12
Szesz folyó hóra	42.—	22.80	—.—
— októberre	41.75	22.67	—.—
— nov.-deczemberre	41.75	22.67	—.—
— első 4 hóra	42.25	22.93	—.—
BERLIN.			
Buza szeptember-októberre	152.50	9.41	+ 0.02
— április-májusra	162.75	10.04	— 0.02
Rozs szeptember-októberre	127.75	7.88	— 0.06
— április-májusra	132.—	8.14	— 0.07
Zab szeptember-októberre	109.75	6.77	— 0.05
— november-deczemberre	108.75	6.71	— 0.03
Olaj szeptember-októberre	43.30	26.72	+ 0.13
— április-májusra	43.90	27.09	—.—
Szesz szeptember-októberre	39.—	24.06	— 0.25
— április-májusra	41.10	25.36	— 0.18
STETTIN.			
Buza szeptember-okt.-re	156.—	9.63	—.—
— április-májusra	164.50	10.14	— 0.04
Rozs szept.-október-re	124.—	7.65	—.—
— április-májusra	129.—	7.96	— 0.03
Olaj szeptember-októberre	42.50	26.22	—.—
— április-májusra	44.—	27.15	— 0.09
Szesz kész szállitásra	39.40	24.31	+ 0.13
— szept.-októberre	39.80	24.55	+ 0.49
— október-novemberre	39.20	24.19	+ 0.07
— április-májusra	40.60	25.05	—.—
Repeze	—	—	—.—
KÖLN.			
Buza novemberre	16.70	10.30	+ 0.06
— márcziusra	17.20	10.61	—.—
Rozs novemberre	12.90	7.96	—.—
— márcziusra	13.40	8.27	—.—
Olaj készszállitásra	22.80	28.13	—.—
— októberre	22.50	27.76	—.—
BOROSZLÓ.			
Buza	16.—	9.87	—.—
Zab	11.10	6.85	—.—
Olaj	38.40	23.69	+ 0.06
Rozs	13.20	8.14	—.—
Repeze	18.70	11.54	—.—
Tengeri	12.50	7.71	—.—

Berlin, szept. 14. *Buza* nyugodt, *rozs* és *szesz* lanyha, *zab*, bágyadt., *olaj* szilárd.

Frankfurt, szept. 13. Finomitott petroleum helyben 15.75 frank. Nyugodt.

Páris, szept. 14. *Buza* és *liszt* tartva, *olaj* és *szesz* csendes.

London, szept, 14. Havannah-czukor 11.50, névleg.

Newyork, szept. 13. (Kabel-sürgöny.) Gyapot Newyorkban 9¼, Neworleansban 8⅞, — Petroleum finomitott 70° Abel Test Newyorkban szeptemberre 6⅝. — Filadelfiában szeptemberre 6⅝. — Nyers petroleum 5⅝. — United pipe line certificates 62⅜. — Liszt 3.—. — Piros őszi buza helyben 88 cent (= 8.38 frt), októberre 87¼ cent (= 8.30 frt), novemberre 88 cent (= 8.38 frt), deczemberre 89⅝ cent (= 8.52 frt) 100 kilonkint. — Tengeri 51.½ — Czukor (Fair rafining Muscovados) 4⅝. — Riokávé 11½. Zsir (Wilcox jegyü) 7.65. (Fairbank jegyü) 70.60 — Gabona-fuvardij imperial-quarterenkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe s az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 2½ cent (= 0.73½ frt 100 kilonkint.) — Napi felhozatal gyapotból 12.000 bál.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Sertésvásár.

Bécs (St.-Marx), szept. 14. (Távirat.) Felhajtatott 7153 db sertés, ezek között volt: 1520 db bakonyi nehéz, 2265 db könnyü és 3368 db süldő. Az irány lanyha volt; az árak ½—1 forinttal estek. Fizettek: bakonyi nehézért 38—40 frtot, könnyebbekért 37—38 frtot, süldőkért 33—44 frtot, szalonnáért 47 frtot, disznózsirért 50—51 frtot, 100 kilogrammonkint.

Vidéki üzlet.

Kula, szept. 14. (Az *Egyetértés* tudósitása) Gabnaáraink ismét csökkentek: jegyeztetik: buza 8 frtig, zab 5 frt 70 krig, tavalyi tengeri 5 frt 60 krig, mind 100 kiloszámra. A termelők ezeken az árakon csak ugy adadják el termésüket, ha nagyon meg vannak szorulva pénzre. Időjárásunk még mindig nagyon száraz és meleg, a mi az őszi vetést — árpát — hátráltatja. A tengeritörést már megkezdtük, de az eredményről még nem tudni semmi bizonyosat.

Nagy-Becskerek, szept. 13. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Gabonapiaczunk sajátságos képet nyujt ez őszszel, kevés hozatal, élénk vásárlási hajlam jelezi az egész idényt, termésünk egész nagy környékünkön a középszerünél kisebb, buzában átlag holdankint 5 mm. termett, zab szintén igen silányan termett, árpa épenséggel rossznak mondható; most még a tengeri van hátra, mely termény hetek óta eső nélkül sinlődik; sok helyen már megérett szükségből. Általában tengeri az idén csak egyes tájakon fog középszerüen fizetni, nagyrészben pedig rosszul fejlődött csekély termést hoz. Daczára a lanyha árfolyamnak, mely az irányadó nagy piaczokon uralkodik, lehetetlen nálunk az árakat szabályozni s arányositani, mert igen kevés a kinálat és sok a vevő. A 79 klos buza ára 8.20 frt, zab 5.60 frt, tengeri régi 5.80 frt; uj tavaszi szállitásra 5.25 frt métermázsánkint.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **A kassai m. kir. gazdasági tanintézetnél** a beiratások október 1-től 8-ig tartanak. Figyelmeztetjük az érdekelteket az erre vonatkozó, lapunk más részén olvasható hirdetésre.

Gazdasági tudósitás.

Várpalota, szept. 13. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Városunkban 5 heti tikkasztó hőség után tegnap egynegyed óráig esett, de ez az eső csak az utczákat öntözte fel, a nélkül, hogy más hatása is lett volna. A föld oly kemény, hogy nem tudnak szántani, tengeri elégett, nem lesz semmi, már le is tördelik, nehogy az a kevés is elvesszen.

BORÁSZAT.

*** **Fillokszera.** Baranyamegye hegyháti járás *Szt.-György* és *Tormás* községek, Tolnamegye dombovári járásába kebelezett *Regöly* községben a fillokszera jelenléte konstatáltatván, a nevezett községek összes szőlőterületeit, valamint az olyan kerteket, melyekben egyes szőlőtők állanak, zár alá helyezte. E rendelet értelmében a zár alá helyezett összes szőlőterületről gyökeres vagy gyökértelen szőlővessző, szőlőnövény és általában a szőlőtő minden egyéb alkatrésze (a szőlőfürt kivételével), továbbá bármilyen fa-, vagy cserjenemü ültetvény, használt duczok és szőlőkarók, s szőlőlevélbe csomagolt bárminemü tárgyak kivitele, s ugy ezen tárgyaknak egyik szőlőből a másikba való átvitele is tiltatik.

NAPIREND: Szeptember 15-én.

Naptár: Szerda. — Róm. kath.: Nikoméd vértanu. Kautcz. — Prot: Nikoméd. — Görög-orosz: (szept. 3.) Teoktiszt. — Zsidó: (elul 15.) — Nap kél 5 ó. 37 p., nyug. 6 ó. 12 p. — Hold kél 7 ó. 17 p. este, nyug. 7 ó. 21 p. regg.

Miniszterelnök (belügyminiszter) fogad d. u. 5—6.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter fogad déli 12—2.

Honvédelmi miniszter fogad d. u. 2—3.

Közmunka- és közlekedésügyi miniszter fogad d. u. 5—6-ig.

Horvát miniszter fogad d. e. 10—d. u. 2.

Az istvántelki földmives iskola évzáró vizsgája d. u. fél 3 órakor.

Történelmi kiállitás a városligeti mücsarnokban, nyitva d. e. 9-től d. u. 7-ig. Belépti dij 20 kr.

Dinnye- és árpakiállitás a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4.

Munkakiállitás a közp. kath. legényegylet Rottenbiller-utczai házában d. e. 9-től d. u. 6 óráig.

Országos képtár az akadémia palotájában d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Vörös-kereszt-egylet Erzsébet-kórháza (Buda, déli pályaudvar közelében) megszemlélhető naponkint délelőtt 10—11½ óra között.

Nemzeti muzeum: képtár d. e. 9 d. u. 1.

Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től d. u. 1-ig és d. u. 3—5-ig.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e. 8—12 és d. u. 2—8.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.

Egyetemi könyvtár d. e. 10—12 és d. u. 3—8.

Muzeumi könyvtár d. e. 9— d. u. 1.

Svábhegyre fogaskerekü vasut indul félóránkint; az Eötvös villában czigányzene.

Margitszigetre hajó indul félóránkint. A szigeten katona- és czigány-zene.

Országos panoráma a városligetben reggel 8-tól este 8-ig

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Kivonat a hiv. lap szept. 13-iki számából.

Arverések a fővárosban. Báró Perényi Margit 949 frtra becs. ingóságai szept 15. (Sándor-utcza 32). Glogovácz Ferencz 383 frtra becs. ingóságai szept. 16. (Széchenyi-tér 4). Reich Karoline 1263 frt 50 krra becs. ingóságai szept. 15. (Andrássy-ut 77). Popovits N. István 650 frtra becs. ingóságai szept. 14. (zöldfa-utcza 25). Gillitzer Albert 491 frtra becs. ingóságai szept. 15. (Márton-utcza 19). Mártyán József 986 frtra becs. ingóságai szept. 15. (Kisfaludi-utcza 7). Ságh József 439 frtra becs. ingóságai szept. 17. (üllői-ut 4).

Arverések a vidéken. Plecs Istvánné 928 frtra becs. ingatl. decz. 9. Abauj-Szántó. Fehér Katalin 2320 frtra becs. ingatl. okt. 14. Temesvár. Baumann Andrásné 3356 frtra becs. ingatl. nov. 29. Uj-Panát. (Arad). Joczkovits Lukáné 4129 frtra becs. ingatl. okt. 12. Franyova. (N.-Becskerek). Malonyai János 1469 frtra becs. ingatl. okt. 13. Nagy-Becskerek. Kiss Ferencz 1780 frt 50 krra becs. ingóságai szept. 24. M.-Kovácsháza. (Battonya). Balog Ignácz 7848 frt 60 krra becs. ingóságai szept. 24. Szeged. Liedloff József 1950 frtra becs. ingatl. nov. 18. Ujpest. (Pestvidéki kir. trszék). Marginean Simon 3183 frt 35 krra becs. ingóságai szept. 13. Brassó. Gróf Hadik Barkóczy 16.507 frtra becs. ingatl. okt. 27. Tegenye. (Ungvár).

Csődhirdetmény. Reichenstein Jakab ó-radnai lakos ellen, bej. okt. 25. Csődbiztos: dr. Binder Vilmos törvényszéki biró, tömeggondnok: dr. Wagner Albert.

Pályázatok. Budapest fővárosánál két másodrendü segédmérnöki, két mérnökgyakornoki, egy II-od oszt. tanácsi tollnoki, egy közvágóhidi és marhavásári igazgatói és egy I-ső oszt. számvevőségi számsegédi, — a szentgotthardi kir. járásbiróságnál irnoki állomásokra.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NEVSORA.

Marchall-szálloda az Angol királynéhoz.
Gr. Klamm K. Szilézia
Gr. Almásy K. Pászthó
Gr. Berchtold F. Bécs
Br. Nopcsa E. Szacsal
Br. Vay A. Pozsony
Kohany E. Sopron
Meiszner J. Kolozsvár
Dr. Zapalovicz Pécs
Dr. Pering E. Bécs
Dr. Pék M. Szombarhely
Branacic St. Raguza
Panic S. Csákova
Illic G. Perlas
Sinner B. Bécs
Teischinger C. Grácz
Herzl A. Arad
Weindl M. Apathin
Frenkl O. Bécs
Trebitsch A. Bécs
Pinkas J. Bécs

London szálloda.
Szentkirályi Sz. Veszprém
Kreitner J. Bécs
Brinzey J. Mehádia
Singer J. Makó

Erzsébet szálloda
Hirsch L. Grácz
Hirsch A. Grácz
Várady K. N.-Lak
Szerbak E. Baja
Norman D. Stokholm
Neuman T. Lipcse
Décsi Gy. Kecskemét
Makay A. Lugos
Modru J. Lugos
Szalay J. Budapest

Walter Fehérló szálloda.
Mersányi M. Szt.-András
Bereczky F. Heves
Básthy J. Heves
Dollinger S. Tenz
Konz L. Érmihályfalva
Majer J. Z.-Egerszeg
Hajdukovics K. Gyöngyös
Gerber K. Bécs
Simonyi K. Debreczen
Schwarcz J. Tóalmás
Grünwald A. N.-Mihály
Reschofszky A. Bobzo
Hoffmann A. Veszprém
Schwarcz M. Szolnok
Kompanik F. Bobro
Sós F. Jászberény
Weisz M. Paks

M. Államvasut-szálloda.
Fay L. Tata
Fleischmann V. Diósgyőr
Stanger R. Szeged
Gruber J. Tököly
Csiszár S. Szerencs
Sziklay K. Stuttgart
Kolosy L. Budapest

Vadászkürt szálloda.
Paulovits M. Orsova
Lengyel E. Sz.-Németi
Vályi A. Majtis
Nedeczky T. Virth
Horváth D. Esztergom
Minter K. Varsó
Szeghfy L. Hangos
Jurenák J. Pozsony
Biró M. Zircz
Szabó L. Szombathely

Kramolin F. Szegszárd
Várnay J. Zsombolya
Danczkay A. Szeged
Angel Sz. Bécs
Schuckher V. Bécs
Lehman S. Hamburg
Ballabeno R. Pozsony
Freund A. Nyitra
Magda F. Pozsony

Nemzeti szálloda.
Negriletti J. Románia
Deutsch F.-né Aszód
Gyorgovánszky Gy. Zombor
Dr. Kerekes G. Szolnok
Rener L. Nyitra
Gründl F. Bécs
Bauer E. Bécs
Künstler Gy. Arad
Perl Zs. Sz.-Márton

Fehérhattyu szálloda.
Wurda A. Uj-Pest
Tolnay J. Kassa
Jakobsohn M. Biala
Reisz B. Orosháza
Deutsch F. Aszód
Fiala L. Nyitra
Markus J. Vocsi
Pártay J. Sz.-Fehérvár
Holzer M. Csongrád
Beck A. Sz.-N.-Káta

Két korona szálloda.
Halász B. Gyom
Bergel J. Irsa
Bankos E. Fülöpszállás
Szécsényi L. Fülöpszállás
Petrovics L. Gradiste
Giaga G. Gradiste
Stojadinovics J. Gradiste
Schwarcz J. Dömsöd
Polt J. Ujváros
Dumsics J. Mező-Tur
Cserna L. Szabadszállás

Pannonia szálloda.
Fáy L. Erdő-Telek
Ruskoványi M. Eperjes
Kukányi K. Abony
Koblisegh A. Szobráncz
Kohn M. Szentes
Polgár L. Fegyvernek
Brachfeld L. Mező-Telegd
Ujváry P. Tapolcza
Komlósy F. N.-Kanizsa
Simon D. Debreczen
Nahoczkyné Eger
Dr. Szabóné Szigetvár
Agáczy J. T.-Lök
Götz J. Turkeve
Sárfy J. Nádudvar
Matiassovits P.-né Konyha
Berger G. N.-Röcze
Dr. Livigsch A. Karánsebes
Basch B. Topolya
Mandl J. Tuerth
Mayer M. Csenger
Neuman M. Eger
Gerstner J. Miskolcz
Berger A. Igló
Kovács P. Nyiregyháza
Freudenberg M. Szabadka
Kiss J. Tecső
Zimmer A. Tokaj

Schmidt Orient szálloda.
Br. Budberg E. Bécs
Somody A. Eger
Branda L. Biaricz
Beitrok J. Breznóbánya
Fischer K. Pastyén

Sztreska J. Kolozsvár
Jeszernyitzky K. Fajz
Böhm A. Bécs
Brettman J. Bécs
Kellauer B. Deés
Wenczel J. Moór
Tóth G. Győr
Klein L. Árokszállás
Weisz J. Trieszt
Deutsch D. N.-Kanizsa
Smitterer F. Monor
Lisauer J. T.-Lök
Hencz G. Pápa
Schäffer S. Sarkad
György J. Szeged
Reich M. Temesvár
Szpák M. Miskolcz

Tigris szálloda.
Ohnit J. Sz.-Sebes
Dr. Tolnay V. Hőgyész
Oberndorf H. M.-Boly
Engl S. M.-Boly
Weiner S. Lakvár
Lamp K. Zilah
Kohn F. Dárda
Gellany G. Bécs

Hungária szálloda.
Gr. Rhédey G. Zsákó
Gr. Bethlen A. Kolozsvár
Br. Drasche A. Bécs
Kenessey M. Veszprém
Hetyey J. Zsombolya
Fabust M. Varsó
Dankl Zs. Fiume
Nocovetich A. Fiume

Guild C. Hotton
Lachmann E. Bukarest
Taba S. N. Endrőd
Dr. Greiner F. Fehértemplom
Gencsi S. Miskolcz
Crié A. Páris
Fischer A. Eszék
Schmitz A. Aachen
Falk Gy. Berlin
Gause N. Bécs

Aranysas szálloda.
Papp S. P.-Battonya
Nagy M.-né Pászthó
Zsambek J.-né Tiszaszájó
Laczkó P. Abony
Sebes J. M.-Vásárhely
Sándor M. Sz.-Udvarhely
Samassy N.-né N.-Várad

Holzwarth-Frohner száll.
B. A. de Vouse Lüttich
Suermondt J. Aachen
Dr. Folberth Medgyes
Jäger A. Budapest
Rauch F. Lemberg
Pollak J. Bécs
Klett F. Bécs
Gebauer K. Bécs
Kohn F. Bécs
Lambrecht K. Bécs
Lobstein J. Bécs
Schaupp B. Germersheim
Freund S. Temesvár
Kohorn E. Eipel
Stauber F. Ustrzyki
Kohn A. Sternberg

Elhaltak névsora 1886. szept. 11—12-én.

Fandl M. 26 é. napsz. VIII. k. szövetség-u. 1. tüdővész.
Pauli I. 2 é. VIII. k. aggteleki-u. 17. roncsoló toroklob.
V. Daragos T. 21 é. fuvaros neje VII. k. király-u. 11. himlő.
Haul A. 25 é. cseléd III. k. tüdővész.
Paurhuber J. 52 é. vasuti raktáros önakasztás.
Leber H. 66 é. napsz. VI. k. szerecsen-u. 21. önakasztás.
Spatsek R. 19 é. kőmüves l. VI. k. rózsa-u. 84. tüdővész.
Neumann M. 78 é. VI. k. izr. kórház szivbaj.
Oláh I. 1 é. cseléd l. VI. k. rózsa-u 78. himlő.
Dlugopolszky J. 2 és fél é. lakatos fia VI. k. váczi-u. 179. torokgyik.
Király G. 1 é. fuvaros l. IX. k. viola-u. 41. gümőkór.
Ostner J 25 é. irodatiszt I. k. országház-u. 37. kimerülés.
Halász I. 17 é. hiv. l. I. k. apród-u. 5. kimerülés.
Gr. Blumenfeld R. 67 é. házaló özv. I. k. Attila-u. 81. vizkór.
Hochberger H. 5 ó. VII. k. Murányi-u. 21. vörheny.
Prokop L. 26 é. bérkocsis IX. k. viola-u. 10 szivbaj.
Pana I. 8 é. tanuló VII. k. Bem-u. 26. tüdővizenyő.
G. Uhram M. 42 é. lakatos özv. VI. k. Izabella u. 86. tüdővész.
Kmety A. 29 é. napsz. tüdővizenyő.
Ribarszky Zs. 56 é. napsz. tüdővizenyő.
Gyurján L. 2 é. mozdonyvezető fia VII. k. Murányi-u. 12. vörheny.
Sándor Gy. 72 é. magzóné VII. k. Murányi-u. 23. aggkór.
Hammerschlag A. 14 é. ügynök fia VI. k. Andrássy-ut 43. hagymáz.
Munda J. 51 é. molnár IX. k. mester-u. 17. kolera.
Varzendorfer J. 36 é. napsz. VIII. k. kerepesi-ut 80. kolera.
Raskó O. 41 é. magánzónő VII. k. Murányi-u. 29. kolera.

NYILT-TÉR.

Feketeselyem faille française, surah, satin, merveilleux, satin luxor, atlasz, damaszt, rips és tafotta méterje 1.10-től 8 frt 85 (kb. 120 különféle minőségben). Ruhákban vagy végekben vámmentesen házhoz szállit HENNEBERG G. (cs és k. udv. szállitó) ZÜRICH selyemgyári raktára. Minta postafordultával. Levelekre 10 kros bélyeg kell. 267

IGÉRVÉNYEK
a folyó évi szeptember hó 15-iki huzáshoz
zálog-sorsjegyekre.
Főnyeremény 100,000 frt, drbja 1 frt és 50 kr bélyeg.
Politzer Zsigmond és társa utódánál 3272
DIRNFELD TESTVÉREK
banküzlete, Budapest, fürdő-utcza 4. sz. alatt.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ

Évi b. 154. Havi b. 4.
Budapest, szeptember 15-én.

Egy csepp méreg.
Vigjáték 4 felvonásban. Irta Blumenthal Oszkár.

Személyek:

Mettenborn	Náday
Károly hg	Mészáros
Weidegg	Mihályfi
Hertha	P. Márkus E.
Vahlberg gr.	Bercsényi
Liddy	G. Csillag T.
Fabriczius	Egressy
Wendlingen	Szacsvay
Bruno	Horváth
Brendel báró	Vizvári
Breitenbachné	Lendvayné
Lehnhardt	Gabányi
Drewitz	Hetényi
Werner szolga	Pintér
Ferencz »	Halasi

Kezdete 7 órakor.
Holnap szeptember 16-án.
Bérletfolyamban:
Antonius és Cleopatra.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Bérlet 9.
Budapest, szeptember 15-én.
Hegedüs F. felléptével.

LALLA-ROUKH.
Regényes opera 2 felv. Irták Carré és Lucas. Forditotta Csepreghy. Zenéjét szerzette Dávid Feliczián.

Személyek:

Naureddin	Pauli
Baskir	Hegedüs F.
Bacbara	Szekeres
Kaboul	Takács
Lalla-Roukh	Szilágyi B.
Mirza	Kordin M.

Az opera után.

Coppélia, az üvegszemü hölgy.
Ballet 2 felv. Irták Nuitter és Saint Leon. Zenéjét szerzette Delibes Leo. Betanitotta Campilli Fr. balletmester.

Személyek:

Swanilda	Coppini Zs.
Ferencz	Zsuzsanics E.
Hedvig	Maruzzi F.
Mari	Kürti H.
Minka	Sarkadi M.
Tinka	Kiss H.
Coppélius	Campilli
Coppélia	Dobler J.
Polgármester	Vincze
Pórnő	Himrer G.

Kezdete 7 órakor.
Holnap, szeptember 16-án.
Bérletfolyamban:
Bianchi B. k. a. és Perotti Gy. ur vendégjátékául:
Mártha, vagy: a richmondi vásár.

NÉP-SZINHÁZ.

Budapest, szeptember 15-én.
Harmadszor:

Ördög a földön.
Fantasztikus operette 4 felv. Irták Juin és Hopp. Forditották Rákosi Viktor és Verő Gy. Zenéjét szerzette Suppé F.

Személyek:

A sátán	Németh
Mephisto	Szilágyi
Astarot	Szabó
Azrael	Marton
Abadonna	Várdai
Uriel	Füredi
Aglája	M. Csatai Zs.
Amanda	Ligeti Irma
Izabella	Vári Irma
Ilona	Erődiné
Berta	Vasváriné
Genoveva	Gyöngyösi I.
Oszkár	F. Hegyi A.
Izidor	Nagy I.
Kázmér	Narczisz
Tivadar	Imrei
Adolar	Fogarasi
Rozina	Margó Cz.
Karmazsin	Szabó
Mazurelli	Kassai
A profóz	Füredi
Böske	Ebergényiné
A báró	Hortobágyi
A bankár	Halász
A tábornok	Pap
A szinigazgató	Varga
Matild	Szilágyiné
Klotild	Béni I.
Brunhild	Imreiné
Tamás	Márton

Kezdete 7 órakor.
Holnap, szeptember 16-án:
A szobacziczus.

Városligeti nyári szinház.
Feld Zsigmond igazgató.
Brockman H. vendégelőadása
majom-szinházával és Cirque miniature
2 szakaszban.
Kezdete 5 órakor.

Somossy-féle Orpheum.
Nagymező-utcza 17. sz.
Ma bucsu jutalomjátéka
Martens testvéreknek, 3219
Fanni, Alexandra, Emma, Lotti.
Mrs. Schalkenbach és valamennyi jelentett müvész és müvésznő fellépése. Valamennyi jóakarónknak szives Isten hozzádot, mielőbbi viszontlátásra **Martens család.**

IDŐJÁRÁS, szept. 14. reg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700	Szél iránya és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	70.1	K 2	+ 16.5	—	○
Beszterce	70.8	E 1	+ 14.4	—	○
Besztercebánya	68.4	◎	+ 14.8	—	○
Budapest	66.1	EK 1	+ 16.6	—	○
Csáktornya	69.3	◎	+ 10.0	—	○
Debreczen	—	—	—	—	—
Eger	70.6	K 2	+ 16.3	—	◔
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	67.2	K 2	+ 18.7	—	○
Késmárk	70.6	◎	+ 11.4	≺26	▲
Keszthely	—	—	—	—	—
Kolozsvár	70.6	NY 1	+ 10.6	—	◔
Magyar-Óvár	68.5	◎	+ 14.9	—	○
Mármaros-Sziget	70.6	K 1	+ 15.0	—	○
Nagy-Enyed	71.5	DNY 1	+ 12.0	—	○
Nagy-Szeben	70.7	D 2	+ 10.9	—	○
Nagyvárad	68.7	◎	+ 18.8	—	○
Orsova	70.1	DNY 2	+ 13.0	—	○
Pancsova	69.8	D 2	+ 15.8	—	○
Selmeczbánya	70.6	NY 1	+ 15.0	≺13	◔
Sopron	69.2	DNY 1	+ 17.4	—	○
Szatmár-Németi	69.9	D 2	+ 16.6	—	○
Szeged	69.2	DK 2	+ 16.0	—	◑
Szepesi-Szt-György	69.8	◎	+ 12.0	—	○
Szolnok	70.8	◎	+ 17.9	—	○
Temesvár	70.9	DNY 2	+ 17.4	—	○
Trencsén	68.2	EK 2	+ 16.8	—	○
Ungvár	68.9	EK 4	+ 16.1	—	○
Zágráb	—	EK 2	+ 15.6	—	○
Bécs	68.9	◎	+ 14.0	—	○
Bregenz	68.1	D 1	+ 13.8	—	○
Lesina	66.9	◎	+ 21.5	—	○
Pola	66.7	K 1	+ 21.4	—	○
Prága	67.5	D 1	+ 15.4	—	○

Jelek magyarázata: ◎= szélcsend, ○= tiszta, derült, ◔= ¼ felhős, ◑= ½ felhős, ◕= ¾ felhős, ●= borult, ◖= eső, ✳= hó, ▲= jégeső, ≡= köd, ∞=gőz, ≺= zivatar, villám, (n)= csapadék mm.-ben.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A nagy légnyomás (770—771), a Kárpátok felől kiterjed az egész kontinensre (765). Az idő a kontinensen csendes, derült, száraz, meleg.

Hazánkban: Északkeleties és délnyugotias gyenge szelek mellett, a meleg kevéssel kisebb, a légnyomás ellenben kevéssel még nagyobb lett. Az idő többnyire csendes, derült, száraz, meleg. Zivatar záporral volt Selmeczbányán és Késmárkon, itt jégesővel.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Csendes, derült száraz, meleg időt várhatni.

VIZÁLLÁS 1886. szeptember 14.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	1.86	—	apadó	M.-Sziget	0.63	—	apadó
Komárom	1.58	—	apadó	V.-Námény	0.12	—	apadó
Budapest	1.74	—	apadó	Tokaj	0.40	—	áradó
Mohács	2.46	—	apadó	Szolnok	0.45	—	apadó
Vukovár	—	—	—	Szeged	0.05	—	áradó
Ujvidék	2.83	—	apadó	**Bodrog**			
Pancsova	0.80	—	apadó	Sárospatak	0.14	—	apadó
Orsova	1.73	—	apadó	**Szamos**			
Vág				Szatmár	0.30	—	apadó
Komárom	1.63	—	áradó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	0.26	—	apadó
Barcs	0.71	—	apadó	Gyoma	0.30	—	áradó
Eszék	1.40	—	apadó	**Maros**			
Száva				Arad	0.79	—	áradó
Sziszek	0.06	—	áradó	**Béga**			
Mitrovicza	1.01	—	apadó	Temesvár	0.13	—	apadó

Közlekedési utmutató.

Megjelent legutóbb az Egyetértés augusztus 7-iki számában.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései szeptember 14.

Faj	Irányzat	Minős. súly hektolit	100 kilogramm ára frttól	frtig	Minős. súly hektolit	100 kilogramm ára frttól	frtig
Buza							
bánsági . . . uj	szilárd	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
»	»	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
tiszavidéki	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	8.35	8.45
»	»	78	8.50	8.55	79	8.60	8.65
»	»	80	8.70	8.80	81	8.80	8.85
pestvidéki	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	8.30	8.40
»	»	78	8.45	8.55	79	8.55	8.60
»	»	80	8.65	8.75	8	8.75	8.80
fejérmegyei	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	8.35	8.45
»	»	78	8.50	8.55	79	8.60	8.65
bácskai	»	80	8.70	8.70	81	8.80	8.85
»	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	8.40	8.50
»	»	78	8.55	8.60	79	8.65	8.70
»	»	80	8.75	8.85	81	8.85	8.90
magyar északvidéki	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	8.25	8.35
»	»	78	8.40	8.45	79	8.50	8.55
»	»	80	8.60	8.75	81	8.80	8.75

Gabona ó vagy új	Irányzat	Faj	Minőségi súly hektoliterk.	100 kilogramm ára frttól	frtig
rozs . . . új	szilárd	—	70—72	6.35	6.55
árpa »	lanyha	takarmány	69—62	6.30	6.55
» »	—	égetni való	62—64	6.90	8.15
» »	—	sörfőzdei	64—66	8.40	9.70
zab . .	lanyha	—	39—41	6.20	6.40
tengeri . . . ó	lanyha	bánsági	75	6.25	6.30
» »	»	másnemü	73	6.20	6.25
» »	—	—	—	—.—	—.—
köles . . . ó	—	—	nélkül	—.—	—.—
káposzta-repcze . . . új	csendes	—	—	9.25	9.75
bánsági repcze . . »	—	—	—	8.25	9.—

Szokvány-gabona határidőre		Irányzat		100 kg ára pénz	100 kg ára áru
	buza	szilárd	tavaszra	9.43	9.45
	»	»	őszre	8.77	8.78
	tengeri	»	máj.—jun.-ra	6.62	6.64
	»	»	tavaszra	6.67	6.69
	zab	»	őszre	6.23	6.25
	káp. repcze	»	aug.-szept.	9⅞	9⅞

100 kilogramm ára

Különféle termények	Irányzat	Faj	Pénz frt	Áru frt
Heremag	csendes	luczerna magyar	42.—	46.—
»	»	franczia	—.—	—.—
»	»	olasz	—.—	—.—
»	»	vörös	45.—	50.—
Repczeolaj	»	nyers azonnali szállit.	—.—	—.—
»	»	finomitott	27.50	28.—
»	»	őszi, kétszer finomitott	—.—	—.—
Lenmagolaj				
Olajpogácsa	szilárd	repcze	5.—	5.10
Disznózsir	»	pesti	53.—	53.50
	»	vidéki	—.—	—.—
Szalonna	»	m. Ia. / gensz. áru m. sz.	39.—	40.
	»	városi légensz.	45.—	46.—
	»	füstölt	50.—	51.—
Faggyú	lanyha	olvasztott	—.—	—.—
Szilva	csendes	bosznai hordóban 1885.	—.—	—.—
	»	» zsákokban	—.—	—.—
	»	szerbiai, hordóban	—.—	—.—
	»	szerbiai, zsákokban	—.—	—.—
Határidő				
Szilva	szilárd	bosznai, h. okt.—nov.	—.—	—.—
	»	zsákokban »	12.75	13.25
	»	szerbiai hordó »	—.—	—.—
	»	» zsákb. »	12.—	12.50
Szilva-iz	csendes	szlavoniai új	—.—	—.—
	»	bánsági új	—.—	—.—
Határidő				
Szilva-iz	lanyha	szlavoniai szept.—okt.	16.—	16.25
	—	bánsági	16.—	16.25
Dió	—	magyar min. szerint	—.—	—.—
	—	szlavoniai	—.—	—.—
Gubacs	—	magyar Ia.	—.—	—.—
	—	szerbiai	—.—	—.—
	—	bosznai	—.—	—.—
Borkő term.	szilárd	fehér Ia.	80.—	84.—
	»	fehér IIa.	50.—	65.—
	»	vörös	40.—	65.—
Méz	lanyha	nyers	—.—	—.—
	»	sárga, csurgatott	—.—	—.—
	»	világos szinü	—.—	—.—
Viaszk	szilárd	rozsnyói	131.—	133.—
	»	szlavoniai	—.—	—.—
Szesz	»	szesz	27.50	28.50
	»	szesz-élesztő	30.50	31.—

ÉRTÉKPAPIROK

ÁLLAMADÓSSÁG.		Utolsó árkelet pénz	áru
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	107.20	107.50
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	94.80	95.10
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. é. (300 frank)	5%	152.50	153
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	152.50	153 —
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut államkötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	101 25	100.75
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbb.) adóm.	5%	—.—	—.—
Magyar 1876. keleti vasut államkötvény aranyban	5%	—.—	—.—
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		120.50	121.50
Magy. kir. nyeremény-kölcsön frt		120.—	121.
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	127.—	127,50

ÉRTÉKPAPIROK

		Utolsó árkelet pénz	áru
1871-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben.	5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben.	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	104.75	105.75
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	104.75	105.50
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	104.75	105.75
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	104.50	105.50
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5%	104.50	105.50
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	105 —	105.75
Magyar orsz. jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt)	5%	98.25	98.75
Kir. horv.-szlavonjelzálog földváltságkötvény (100 frt)	5%		
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	99.75	100.75
Magy. kir. kamatozó kincst. utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban máj.—nov.	4⅕%	84 80	85.20
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4⅕%	84 80	85.20

ÉRTÉKPAPIROK

Osztalék 1885-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
	Egyes. államad. ez. kam. jan.—jul.	4⅕%	85.25	85.75
	Egyes. államad. ez. kam. apr.—okt.	4⅕%	85.25	85 75
	Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	118 50	119.—
	Osztrák papirjáradék adómentes	5%	102.—	102.50
	Osztr. államad., kisors. 1854. 250 frt p. p.	4%	132 50	133 50
	Osztr. államad., kisors. 1860. 500 frt o. é.	5%	140.—	141.—
	Osztr. államad., kisors. 1860. 100 frt o. é.	5%	139.—	140.—
	Osztr. államad., kisors. 1864. 100 frt o. é.		16 .—	170.—
	Osztr. államad., kisors. 1864. 50 frt o. é.		168.—	169.—
	A temes-bégavölgyi vizszab. társulat	5%	102. –	103.—
	Pest város kölcsöne 1870-ből adómts.	6%	106.—	106.50
	Pest város kölcsöne 1871-ből adómts.	6%	109.75	110.—
	Budapest főváros 1880-iki kölcs. adóm	5%	101.25	102.—
	Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	31 —	32.—
	Bécs város nyeremény-kölcs. 1874-ből		125.75	126.50
	RÉSZVÉNYEK.			
	a) Bankok.			
6.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
7.—	Budapesti bankegyes. r. társ.	100	101.—	101.75
	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
19.—	Magyar általános hitelbank	200	287.25	287.75
30 frc.	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
15 frc.	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. e.	100	137 50	138.—
6.—	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	96.25	96.75
	Magyar országos bank r. társ.	200	—	—.—
13.50	Osztrák hitelintézet	160	278.30	278 50
38.70	Osztrák-magyar bank	600	863 —	867.—
9.—	I. Magyar iparbank	150	149.—	150.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	646.—	647—
	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
—.—	«Unio»-bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
12.—	Bécsi biztositó társaság	200	207 —	208.—
10.—	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	210.—	220.—
166.—	Első magyar általános bizt. társ.	1000	3260.—	3280.—
4.—	Fonciére pesti biztositó intézet	100	69.75	70.25
12.—	Magyar-franczia biztositó társaság	200 ar.	196. –	197.—
66.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	300	880.—	900.—
	c) Gőzmalmok.			
40.—	Concordia gőzmalom	500	520.—	525. –
90.—	Első budapesti	500	1220.—	1230.—
20.—	Erzsébet-malom	200	250.—	252. –
40.—	Hengermalom	500	640.—	645.—
25.—	Lujza-malom	100	308.—	312.—
30.—	Molnárok és sütők	200	410.—	415.—
—.—	Pannonia	1000	890.—	900.—
—.—	Viktória	300	296.—	298.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Ádria» m. tengeri haj. r.-t.	200	—.—	—.—
	Alföld-fiumei	200	191.—	192.—
	Arad-csanádi vasut	100	—.—	—.—
	Arad-körösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.	200	—.—	—.—
	Báttaszék-dombovári	200	165.—	186.—
	Budapest-pécsi vasut r. t.	200	185.—	186.—
	Debreczen-hajdunánási v. e. r.	100	—.—	—.—
	Déli vasut	200	—.—	—.—
	Északkeleti vasut	200	175.—	176.—
	Erdélyi vasut	200	189.50	190.50
	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
	Kassa-oderbergi vasut	200	152.50	153 50
	Magyar-gácsországi vasut	200	177.50	178.50
	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-gráczi)	200	174.—	175.—
	Mármarosi sóvasut r.-t. el. r.	100	93.50	94.—
	Osztrák-magyar államvasut	200	229.—	229.50
	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
	Szamosvölgyi vasut t. els. r.	500	—.—	—.—
	Szatmár-nagybányai vasut els. rkb.	100	—.—	—.—
	Tiszavidéki vasut	200	251.50	252.50
	Osztrák dunagőzhajózási-társaság	500	885.—	890.—

ÉRTÉKPAPIROK

Osztalék 1885-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
32.—	Pesti közuti vaspálya	200	471.—	474.—
22.—	Pesti közuti vaspálya élv. jegy		270.—	275.—
	e) Takarékpénztárak.			
8.—	Budapest III. kerületi	60	90.—	—.—
28.—	Országos központi	300	500.—	510.—
380.—	Pesti első hazai	1000	7550.—	7600.—
28.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	435.—	450 —
4.—	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	79.—	80.—
	f) Különféle vállalatok.			
9.—	Alagut	105		
6.—	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	146.—	148.—
—.—	Északmagyarorsz. e. kőszénb. r.-t.	100	73 50	74.50
13.50	Franklin-társulat könyvnyomda	150	207.—	210.—
40.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	100	525.—	530.—
75.—	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	100	1075.—	1125.—
16.—	Pallas irodalmi és nyomdai r.-t.	200	190.—	195.—
45.—	Fiumei I. m. rizshánt. és rizskeményt.	500	—.—	—.—
65.—	Ganz és társ., vasönt. és gépgy.	400	775.—	780.—
25.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	366.—	368.—
20.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	260.—	265.—
32.—	Kereskedelmi testület épülete	216	650.—	—.—
15.—	Kőszén- s téglagyár (Drasche)	100	244.—	245.—
9.—	Salgótarjáni kőszénbánya	100	151 50	152.50
20.—	Gőztéglagyár, kőbányai	160	256.—	258.—
15.—	Tégla és mészégető, ujlaki	200	183.—	185.—
7.—	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	70.—	72.—
	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	84.50	85 50
—.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	160.—	162.—
50.—	Serfőzde első magyar	350	890.—	900.—
20.—	Sertéshizlaló	200	304.—	306.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	200	140.—	145.—
8.—	Szálloda részvény-társaság	100	107.—	108.—
	Szegedi szeszgyár és finom. r.-társ.	100	—.—	—.—
	Török bir. dohány-egyedárus	250 frk	55.—	56.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5½%	100 —	101.—
	Magyar földhitelint. papirérték	5%	101 75	102.25
	Magyar földhitelint. papirérték	4½%	99 75	100.25
	Magyar földhitelint. ar. v. ez.	5%	128 50	129.—
	Magyar jelzálogbank	5½%	102.75	103.25
	Magyar jelzálogbank	5%	101.50	102 —
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	101 75	102 25
	Osztrák-magyar bank o. é.	5%	100.50	100 75
	Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	101.30	101 60
	Osztrák-magyar bank o. é.	4%	98 50	98 75
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	102.—	102.50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5%	101 50	102.—
	Pesti magy. kereskedelmi bank	4½	98.—	98.50
	«Albina» tak. és hit. intézet	6%	100 50	101.50
	Nagyszebeni földhitelintézet	5½%	101.—	102.—
	Nagyszebeni földhitelintézet	6%	102.50	—.—
	Budapesti közuti vasp. társ. részlet	5½%	102.—	102 50
	Magyar jelzálog-hitelbank ny. köl.	4%	104.75	105.25
	Magy. jelzálogbank nyeremény-jegy		14.—	16.—
	Osztr. földh. int. díj kölcsön kötv.	3%	100.50	101.25
	Pesti I. hazai takp. e. kib. kötv.	5%	101 25	101.75

ÉRTÉKPAPIROK

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
ELSŐBBSÉGEK.			
Alföld-fiumei v. u. (v.-eszéki v.)	200 5%	102.25	102.75
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200 5%	—.—	—.—
Budapest-pécsi vasut.	5%	100.50	101.50
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200 5%	101.—	102.—
Déli vasut 400/200 márka	4%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társulat	100/200 5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	300 6%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya	300 5%	100 —	101.—
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	1000 5%	128.—	129.—
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	200 6%	—.—	—.—
Ész.-magyaror. e. kőszénb. r.-t.	200 6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200 5%	101 —	102.—
Magyar-galicziai vasp. II. kib.	200 5%	100.—	101.—
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi)	200 5%	102.—	102.50
Magyar nyug. v. 1874. kib.	2000/1000 5%	101.50	102.—
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb.	200 5%	128.—	129.—
I. erdélyi vaspálya	200 5%	100.70	101.10
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200 6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	300 5%	101.75	102.50
Kassa-oderbergi v. (eperjes-tarn.)	200 5%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi v. (osztr. vonal)	200 5%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi v. (magy. vonal) arany	5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut arany	5%	—.—	—.—
O.-m. államvas. 1883. kib.	400/2000 4%	—.—	—.—
O.-m. államv. X. kib. 1885. 500 fr.	3%	193. 5	—.—
Tiszavidéki vasut	100 6%	—.—	—.—
Budapesti lánczhid	100 5%	105.—	—.—
Lloyd és tőzsde-épület	100 5%	99.50	100.—
MAGÁNSORSJEGYEK.			
Osztrák hitelintézet		177.—	178 —
Budavárosi sorsjegy		45.—	46.—
Keglevich sorsjegy		24.—	—.—
M. sz. korona orsz. vörös kereszt egylet		10.—	10.25
Osztrák vörös kereszt egylet		14 75	15.25
Oszt. földhitel intéz. nyerem. jegy		—.—	—.—
Pálffy sorsjegy		44.—	45.—
PÉNZNEMEK.			
Császári királyi arany (vert)		5.93	5.96
Császári királyi arany (körmöczi)		5.88	5.92
Osztrák-magyar forintos arany		9.98	10.01
20 frankos arany		9.98	10.01
20 márka		12.33	12.36
Török arany lira		—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst		—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi		61.70	61.80
Váltók árfolyama (látra)	bank k. láb		
Német bankpiaczok 100 márka	3%	61 70	61.80
Amsterdam 100 hollandi forintért	2½%	104.—	104.25
Brüsszel 100 frankért	3%	—.—	—.—
Páris 100 frankért	3%	49 85	49.90
Marseille 100 frankért	3%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	3½%	49.85	49.95
Zürich 100 frankért	3½%	49 80	49.90
London 10 font sterlingért	2%	126 —	126.40
Szentpétervár 100 rubelért	5%	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lire nouve ital.	5%	—.—	—.—

Felszámitolási árfolyamok

Magyar 4% aranyjáradék	107.25
» 5% papirjáradék	94.75
» általános hitelbank	287.—
» pénzv. és leszám. bank	96.—
Tisza és szegedi kölcsön	—.—
Magyar jelzálogbank	138.—
Osztrák hitelintézet	278.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	229.—
Déli vasut	—.—
Török birodalmi dohány	—.—
Rima-Murányi	55.—
Jelzálog nyerem.	105.—

A mai déli tőzsdén el datott «szállitásra».

	Határidők	Utolsó árkelet pénz	áru	Előfordult kötés árkelet legmag.	legalacs.
4% magyar aranyjáradék	szept. 30.	107 25	107 30	107 15	107.25
5% » papirjáradék	» »	94 80	94.85	94.75	94.80
Magyar hitelbank	—	—.—	—.—	—	—
Osztrák »	okt. 4.	—.—	—.—	—	—
Osztrák-magyar államvasut	—	—.—	—.—	—	—
Déli vasut-részvény	—	—.—	—.—	—	—
Leszámitoló-részvény	—	—.—	—.—	—	—
Jelzálog-hitelbank részvény II. k.	—	—.—	—.—	—	—

Értesités.

1886. évi november hó 1/13-án fog Bukaresten a külügyminiszteriumnál **Bukarest városának erőditési munkái vállalata** iránti árlejtés megtartatni. — Érdekelt vállalkozóknak ezen munkák általános és különös feltételei alulirott hivatalnál naponként 10—12 óra között rendelkezésére állanak.

A román főconsulatus
3304 **Budapesten,** (Andrássy-ut 94).

Kanitz Ferencz,

Budapest, IV., váczi-utcza 12. szám
ajánlja dúsan felszerelt 3090
szepességi vászonraktárát.

K./5156. 1886.

Hirdetmény.

Nyiregyháza rendezett tanácsu városánál megüresedett s az adó és illeték ügyek vezetése és kezelésével járó **hivatal főnöki tanácsosi állomásra** — mely 800 frt évi fizetéssel van rendszeresitve — pályázat nyittatik. Ezen állomás elnyeréséért pályázni óhajtók felhivatnak, hogy pályázati kérvényöket bizonyitványaikkal, különösen az adó és illeték ügyek kezelésébeni jártasságukat igazoló okmánynyal felszerelve, Nyiregyháza város polgármesteri hivatalához f. évi szeptember hó 26-ik napjáig mulhatatlanul adják be. 3293

Nyiregyháza, 1886. szept. 7.

Krasznay Gábor, polgármester. **Májerszky Béla,** főjegyző.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható az osztrák tartományok számára **Szelinski György** cs. kir. egyetemi könyvárusnál Bécsben, I., Stefansplatz Nr. 6.

A KÖZSÉGI RENDTARTÁS KÉZIKÖNYVE.

Tartalmazza az 1886. évi XXI., XXII. és XXIII. törvényczikkek (a községi, törvényhatósági és fegyelmi törvények) hiteles szövegét, kiegészitve miniszteri és curiai döntvényekkel, utasitásokkal; a községek hatáskörének, a községi elöljárók, törvényhatósági tisztviselők, bizottságok teendőinek elősorolásával, magyarázatokkal és irománypéldákkal.

Irta
SZOKOLAY ISTVÁN
jogtudor. 3194
Ára fűzve 1 forint 80 kr.

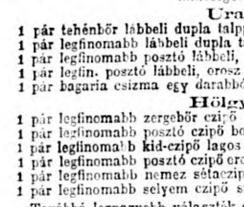

Calvin-tér 7. sz.

LEICHT JÓS.
Budapesten, Calvin-tér 7. szám, (reform. templom épület),
„A TÖRÖK PAPUCSHOZ“.

Ajánlja dús választéku raktárát uri-, női- és gyermeklábbelikből a legjobb minőségből, saját gyártmány.

Urak részére:

1 pár tehénbőr lábbeli dupla talppal	3 frt 50 kr.
1 pár legfinomabb lábbeli dupla talppal, igen tartós	4 frt 50 kr.
1 pár legfinomabb posztó lábbeli, borjubőrrel } 16 ctm.	5 frt — kr.
1 pár legfin. posztó lábbeli, orosz fénymázos bőrrel } magas	5 frt 50 kr.
1 pár bagaria csizma egy darabból, garantirozott, vizmentes	10 frt — kr.

Hölgyek részére:

1 pár legfinomabb zergebőr czipő nemez béléssel	3 frt 50 kr.
1 pár legfinomabb posztó czipő borju vagy zergebőrrel	3 frt 80 kr.
1 pár legfinomabb kid-czipő lagos bőrrel	4 frt — kr.
1 pár legfinomabb posztó czipő croszlagos bőrrel, selyem czuggal	4 frt 20 kr.
1 pár legfinomabb nemez sétaczipő czuggal, köthető v. füzhető	2 frt — kr.
1 pár legfinomabb selyem czipő szivalaku	3 frt 50 kr.

Továbbá legnagyobb választék gyermek- és fiucsizmák, és czipők legolcsóbb árak mellett. — Vidéki megrendelések mérték szerint vagy egy minta-czipő beküldése mellett pontosan és lelkiismeretesen teljesittetnek és utánvétel mellett elküldetnek s nem tetszők kicseréltetnek. 3261

Kérem a czimre pontosan figyelni.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában megjelent és ugyanott (Budapest, Kecskeméti utcza 6. sz.), valamint minden könyvárusnál kapható:

PETELEI ISTVÁN AZ ÉN UTCZÁM

elbeszélések egy kötetben
17 iv 280 olda'
Ára fűzve 1 frt 80 kr.

TARTALOM:

1. Őszi napsugár.
2. Szeret.
3. Szomszédaim:
   I. Patakiék és a néni.
   II. A rácz Boglánról.
   III. Klára az anya.

IV. Sugár a buba.
V. A porkorum inspektor.
VI. Kati
VII. Két gyermekről.
4. A kapu be van zárva.
5. Máli.
6. Rosz vásár

7/886. sz.

Tervpályázat.

A jászberényi izr. hitközség részéről egy **templom épitésére** szükséges **tervrajz készitésére** pályázat iratik ki.

Kivántatik:

a) az épület alaprajza és keresztmetszete,
b) a teljesen elkészült épület külső rajza,
c) a részletes költségvetés a szükséges anyagmennyiség kimutatásával.

Az épitési költségek 20,000 frtot túl nem haladhatnak.

Az épület legalább 250 férfi ülőhelyre, egy karzattal 150 női ülőhelyre, egy esetleg később felállitandó orgona részére szánt helyre, az előrészen egy bejárati helyiségre és a lépcsőzet alatt egy kis irodahelyiségre számitandó.

A 150 női ülőhely, mely a hitközség által adatik, a költségszámitásból kihagyandó.

A legjobbnak talált pályaműszerzője 60 frtnyi — a második 25 frtnyi tiszteletdijban részesül.

A jeligével ellátott pályaművek legkésőbb f. é. deczember hó 1-ig Neuberger Adolf, az épitési bizottság elnökénél Jász-Berényben, nyujtandók be, ki a helyi viszonyokat, árakat stb. illető tudakozódásokra készséggel ad felvilágositást, és esetleges kivánatra a helyrajzot is átküldi.

Egyenlő ajánlat esetén az első pályanyertes, az épités kivitelével megbizatik.

Kelt Jászberényben 1886. szeptember hó 9-én, a templom épitő-bizottság ülésén. 3307

Neuberger Adolf,
az épitő-bizottság elnöke.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

66078/CI szám/86.

Hirdetmény.

A keletnémet-magyar vasuti kötelékben, uj gabonadijszabás (II. rész 2-ik dijszabási füzet) f. é. október 1-én fog életbe lépni, mely dijtételeket tartalmaz a) gabona, b) korpa és c) üres zsákok közvetlen szállitására nézve.

E dijszabás példányai a részes vasutaknál, és a magyar kir. államvasutak dijszabási osztályában, darabonkint 60 krajczáron megszerezhetők.

Budapest. 1886. szeptember 12-én.

Az igazgatóság.

Az első ausztriai kereskedelmi- és iparkamra elismerési dija. — Megvizsgálva és jónak ismerve az alsóausztriai iparegyesület által.

Cs. és kir. kiz. osztrák és magyar szabadalom.
Német birodalmi szabadalom.

A magas cs. és kir. alsó ausztriai helytartóság rendeletére hivatalos beható vizsgálat alá vétettek s ez alkalommal összes előnyei teljesen elismertettek.

GÖREB-KÁLYHÁK,

cserépkályhák göreb-betéttel, göreb-takaréktüzhelyek.

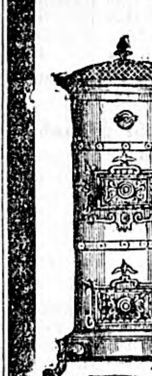

LÖWENTHAL, WINTER ÉS TÁRSA

BÉCS,
III., Erdberger Lände Nr. 3. (vis-á-vis der Sophienbrücke).

Előnyei a cs. és kir. kiz. szabadalmazott göreb-kályháknak:

1. Tökéletes füstfelemésztés.
2. 50 százalék tüzelő anyag megtakaritás.
3. Teljes kihasználása az előállitott hőnek.
4. Mivel korom nem képződik, nem kell a kályhát és a csöveket tisztitani.
5. Egyenletesen keringő hő (nem sugárzó).
6. A kályha tökéletes szabályozhatósága. 3241

Ménvásárlási hirdetmény.

Az állami lótenyész-intézetek jelenlegi viszonyai követelik, hogy a méntelepek létszámának kiegészitésére magántenyésztőktől vásároltatni szokott mének megvizsgálása, **eltérőleg az eddigi szokástól,** nem az egyes tenyésztők, illetőleg bejelentők lakhelyén, hanem központositva az őszi nagy ménkiállitás alkalmával, **Budapesten (Tattersallban) folyó évi október 15. és 16-án eszközöltessék.**

Felhivatnak ennek folytán mindazok, kik a tulajdonukban lévő 3½—8 éves tenyésztésre **kiválóan alkalmas** ménlovakat az állam részére eladni óhajtják, hogy ezeket a fennjelzett kiállitás alkalmával müködő vásárló-bizottság elé vezessék.

Figyelmeztetnek egyuttal a tenyésztők, hogy a vásárló-biztosok helyszinrei kiküldése ez idén **egyáltalán nem történhetik.**

3295 A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumtól.

BUDAPEST. BÉCS. BELGRÁD. MÄHR. WEISSKIRCHEN. 3256
Csász. királyi és szerb királyi udvari szállitók.

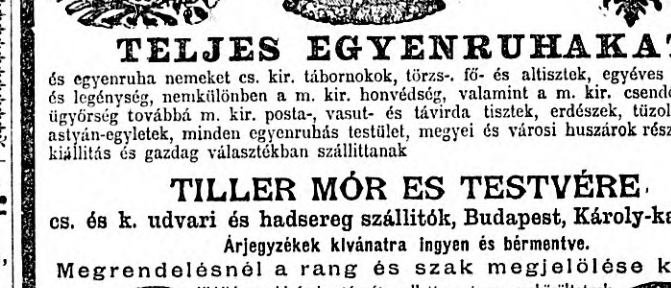

TELJES EGYENRUHAKAT

és egyenruha nemeket cs. kir. tábornokok, törzs-, fő- és altisztek, egyéves önkéntesek és legénység, nemkülönben a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség, pénzügyőrség továbbá m. kir. posta-, vasut- és távirda tisztek, erdészek, tüzoltók és hadastyán-egyletek, minden egyenruhás testület, megyei és városi huszárok részére elegans kiállitás és gazdag választékban szállittanak

TILLER MÓR ES TESTVÉRE
cs. és k. udvari és hadsereg szállitók, Budapest, Károly-kaszárnya.
Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.
Megrendelésnél a rang és szak megjelölése kéretik.
Vidéki megbizások utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

HARDTMUTH L. és C.

kályhagyári főraktára
Budapest, Andrássy-ut 6. sz.

Legujabb készitményeivel felszerelt mintaraktár megtekintése végett, tisztelettel meghivja és ajánlanak **cserép-fehér porczellán, ó-német és majolika kályhát kandallók, fürdőkádak, takaréktüzhely, faldiszletek fürdőszobákban, konyha- és istállói berendezések dus választékát leszállitott szabott árakon.**

Mintakönyvek és árjegyzékek kivánatra bérmentve. 3216

Kitüntetve a legnagyobb kiállitásokon a legelső dijakkal.

3073

KLEIN JÁNOS-féle

első cs. kir. szab.
harmonika és harmonium gyára
Bécs, VII., Mariahilferstrasse 86.
Fiókraktár: Budapesten, dohány-utcza 10. sz.

Ajánlja a legfinomabb hangszereket a legjobb önoktatási iskolákkal egy több mint 1200 legkedveltebb zenedarabot tartalmazó függelékkel egy két és háromsoros harmonikák számára, továbbá hangszinezetileg hangolt és zongora-harmonikákat, melophonokat, harmoniluiteket, harmoniumokat, melodionokat forgatásra, a legfinomabb szájharmonikákat, stb.

Harmoniumok 5 okt. egyhanguak 3 regist. 75 frt
5 „ kettős „ 3 „ 100 „
2, 3, 4, 5 hangucskat mindenféle kiállitásban árjegyzék szerint.

A legdusabb választék mindennemü Aristonokban, registerrel vagy a nélkül, mint szinte nagy raktára a hozzá való hangjegyeknek, a lehető legjutányosabb árak mellett.

Javitások ezen szakban a leggyorsabb és a legjobban teljesittetnek. — **Képes árjegyzékek kivánatra ingyen.**

EGY-EGY SZÁM ÁRA 20 KRAJCZÁR — EGY FÜZET ÁRA (2 SZÁM) 40 KR.

FELHIVJUK
A MAGYAR MŰVELT KÖZÖNSÉG
FIGYELMÉT A TARTALOMDÚS

ORSZÁG-VILÁG

CZIMŰ KÉPES HETILAPRA.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE 10 FRT. FÉL ÉVRE 5 FRT.
NEGYED ÉVRE 2 FRT 50 KR.

KIADÓHIVATAL: KECSKEMÉTI-UTCZA 6. — KIADÓHIVATAL: KECSKEMÉTI-UTCZA 6.

A világhirü ménesi és magyarádi
gyógy- és asztali szőlőt
küld bérmentve minden posta-állomásra 2 frt 10 krért utánvét mellett
3308 *Wertheimer Vilmos,* Arad.

BECHER-féle

KARLSBADI ANGOL KESERÜ

KÜLÖNLEGESSÉG
Általánosan kedvelt, az emésztést kitünően elösegitő
EGÉSZSÉGI LIQUEUR.
Járványoknál igen ajánlatos.
Alapittatott 1807. **BECHER JÁNOS**
liqueur gyár. Karlsbad. 3292

Szives figyelemre!

Bátorkodunk tisztelettel jelenteni, hogy
beton-alagcsövezéseket
minden terjedelemben a mi **öt évi jótállásunkkal** legjutányosabban vállalunk el. 3238
ALBUS DÉNES és NERI FERENCZNÉ, Budapest, VI. gyár-utcza 39.

Átköltözködéseket.

TAUSZKY MIKSA

első budapesti
butor-szállitó és butorraktározó-intézete
BUDAPEST, üllői-ut 31. sz., (alapittatott 1876-ban),

elvállal **költözködéseket helyben, vidékre és külföldre** elzárható **kárpitozott szab. butor-szállitó kocsikon,** vasuti és hajó szállitásra legelőnyösebb feltételek mellett. **Hivatalnokok és katonáknak** jelentékeny kedvezmény. Butorok elhelyezése száraz raktárakban elvállaltatik. 3183

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. sz.) megjelent:

A MAGYAR
ÖRÖKÖSÖDÉSI ELJÁRÁS BIRÓSÁGOK ELŐTT.

IRTA
RÓNASZÉKI TRUX HUGÓ,
HITES KÖZ- ÉS VÁLTÓ-ÜGYVÉD
BUDAPESTI KIR. ITÉLŐ-TÁBLAI PÓTBIRÓ.
Ára 1 forint 80 krajczár.

Gummi és halhólyag különlegességek
1 frttól 5 frtig, Safety Sponges 2 frttól 5 frtig. 3309
KLEIN SÁNDOR-nál Budapest, váczi-körut 19. sz.
Vidéki megrendelések discretio mellett eszközöltetnek.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen intézet legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehér folyást, bármennyire is idültek, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója, és bőrbetegségeket, gyógyit uj gyógymód szerint biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. GARAY ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász·kir. oszt.-főorvos.
Lakás: Budapest, VI. ker. gyár-utcza 7., I. em. bejárat a lépcsőről, a sugár-uttól jobbra a második ház.
Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.
Ugyanott megjelent és szerzőnél Dr. Garai Antalnál megrendelhotő:
Népszerü utmutató
a nemi betegségek s ezek észszerü gyógykezeléséhez
czimü könyv. — Ára 2 frt 50 kr. 3156

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. II. A nemi élet ébredése. III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. IV. A hugycsőtakár (Tripper) és hugycsőszükületek. V. A bujakór (syphilis). VI. Fehérfolyás. VII. Elgyengült férfierő. VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitutió.

Van szerencsénk tisztelettel tudatni, miszerint a

Budapesti általános hitelszövetkezet

iroda helyiségei szept. 16-ától kezdve **VI., váczi-körut 5. sz. a.** vannak, hol a hivatalos órák naponta 9—1-ig tartatnak és a szövetkezet-üzlet részére előjegyzések történhetnek. **A „Budapesti általános hitelszövetkezet“** ingatlanokra, váltókra s biztos állandó keresetben levő egyéneknél kezes nélküli, egy aláirásu kötvényre és **olcsó kamat és kedvező részlet visszafizetési módozatok mellett** gyakorolja az alapszabályszerü kölcsön műveleteket. A szövetkezet működésének első évnegyedében (aug. 31-ig) jegyzett törzstőke-alap-állomány kitett 12,660 frtot. Bővebbet ugy helyben, mint vidékre s 20 kr levélbélyeg ellenében nyomtatványokat küld 3302/B **az igazgatóság.**

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Bpest kecskeméti-utcza 6, megjelent)

Gyakorlati kézikönyv
Fröbel Frigyes foglalkoztató eszközeihez

Irta:
Kobány Mihály.
96 táblával. **2 frt helyett 1 frt 50 kr**

Értesités.
Magyar kir. gazdasági tanintézet Kassán.

A kassai m. kir. gazdasági tanintézetnél a beiratások október hó 1—8-ig történnek. Az intézetnél különös tekintettel az első éves hallgatókra, convictus van berendezve, melyben 20 frtnyi havi dijért teljes ellátást találnak, s a nevelés szigoru követelményeinek megfelelő czélirányos felügyelet alatt állanak. Az oktatás a mező és erdőgazdaság minden ágára kiterjeszkedik. Gyakorlati tananyagul az 860 k. holdas terjedelmü gazdaság és erdő valamint az intézeti majorban fölállitott szeszgyár szolgál.

Részletes fölvilágositásokkal készséggel szolgál

az igazgatóság.
Dr. Rodiczky.

3316

CHOLERA ELLEN

ajánlom, mint legjobb és legbiztosabb óvszert, az én

valódi és ó borovicskámat

erős fél literes üvegekben . . . . . 60 kr.
« egy « « . . . . . 1 frt.

egyes üvegeknél a csomagolás legjutányosabban, 6 üveg rendelménynél semmi sem számittatik a csomagolásért.

ÉDER ANTAL GYULA
zongora-gyáros és kereskedő
Budapest, IV., Ferencziek-tere 4.
3310 **Alapittatott 1846.**

A Balaton gőzhajózási társaság igazgatósága.

Gőzhajózás a Balatonon.

Folyó évi szeptember 16-tól kezdve további intézkedésig, a **„Kisfaludy“** gőzös **Siófok** és **Balatonfüred** között a következőképpen közlekedik:

Indulás: **Siófokról-Balatonfüredre naponta 11 órakor d. e.,** a Budapestről 7·30 órakor reggel induló személyvonatnak megérkezése után.

« **Balatonfüredről-Siófokra naponta 7 órakor** reggel. 3313

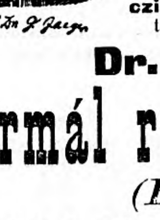

Dr. Jaeger G. tanár
gyapjurendszere.

A dr. Jaeger G. stuttgarti tanár személyes jótállása mellett készült összes **valódi és eredeti normál gyapjuczikkek** egyedül engedélyezett főraktára Magyarország részére csupán

Dr. Jaeger G. tanár
normál ruházati társulatánál

(Riess H. és Társa) 3317

Budapesten, IV. ker., Deák Ferencz-utcza 5. sz. a. létezik.

Árjegyzékek uj leszállitott árakkal, valamint tárgymutatók kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Sz. 6290 1886.

Faeladási hirdetmény.

Közhirré tétetik, hogy Marosvásárhely sz. kir. város tulajdonát képező 5000 (ötezer) darab élőtölgyfának 49,553 frt 18 kr kikiáltási ár mellett való eladása czéljából f. évi szept. hó 30-án délelőtti 10 órakor a városi tanácsház nagytermében irásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. Az árverezés megkezdése előtt 10% bánatpénz leteendő s 50 kros bélyeggel ellátott szabályszerü irásbeli zárt ajánlathoz is 10% bánatpénz melléklendő készpénzben vagy óvadékképes papirokban. Ily zárt ajánlatok benyujthatók a nyilt árverezés megkezdéseig s azokban ajánlattevő által az igérendő ár határozott megjelölése mellett világosan kiteendő, hogy az a polgármesteri hivatalos helyiségben betekinthető árverési feltételeket ismeri és magát azoknak mindenben aláveti.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A fák átlag kora 130 év, és azok közül:

a)	1901 db	26—49	ctmr átmérőjü (mellmagasságban)	14	mtr átlag törzshossza
b)	2155 db	50—60	« « «	15	« « «
c)	746 db	61—70	« « «	16	« « «
d)	198 db	71—130	« « «	18	« « «

Mennyiség becslés szerint következő:

a) Épületfa 5·491. 28 m³; b) hasábfa 7·598 ür m³; c) dorong 2·352 ür m³; d) rőzse 2·659 szekér. — Az erdő a vasuti állomástól 5 klmtr és állami uttól 1 klmtr távolságra van. Kihasználási idő 2 év.

A vételár felerésze az árverés befejeztével azonnal, másik felerésze pedig f. évi november hó 1-én fizetendő.

Marosvásárhely sz. kir. város tanácsának 1886. szept. 11-én tartott üléséből.

Győrfi Pető,
polgármester.

3306

Most jelent meg
a PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában, kecskeméti-utcza 6. sz. és ugyanott valamint minden hazai könyvkereskedésben kapható:

A MAGYAR GAZDA HITELE

az orsz. m. gazd. egyesület által
2000 forint dijjal jutalmazott pályamunka.

IRTA
Dr. SCHMIDT JÓZSEF.
Ára 1 frt 60 kr.

A gazdasági hitel kérdése hazánkban immár oly égetővé vált, hogy mindama közegek, melyek hivatvák intézőleg közrehatni közgazdasági ügyeinkben, nemcsak hogy teljes figyelmüket forditották e kérdés felé, hanem egész erővel iparkodnak annak megoldásában cselekvőleg munkálkodni, s minden törekvést, mely erre czéloz, hathatósan istápolni.

Ez inditotta az **orsz. gazd. egyesületet** is arra, hogy nagyösszegü pályadijat tüzzön ki oly munkára, mely a kis és közép birtokos osztály személyes és jelzálog, ugy a bérlő osztály hitelviszonyait, valamint azon módokat ismertesse, melyekkel e viszonyokon javitani lehetne.

A pályadijat a fenti munka nyerte el, mint olyan, mely tartózkodva meddő rekrimináczióktól, arra fekteti inkább a fősulyt, hogy éles világitásba helyezze a jelen viszonyokat; a gazda-osztály igényeit; kinek, mikor és miért van szüksége hitelre; hol keresi, hol és hogyan kapja azt; milyen a hitelforrások helyzete, anyagi képessége, minő üzletkörük stb., stb.

Ezek alapján áttér ama módok és eszközök fejtegetésére, a melyekkel viszonyainkon segiteni lehet és kell. Kimeritően ismerteti a hitelszövetkezeteket és alapos javaslatokat tesz ilyenek szervezése iránt. Tárgyalja a személyes és jelzálogi hitelt, és végre foglalkozik a váltóval és annak befolyásával, melyet gazdaközönségünk anyagi helyzetére gyakorol.

Egyszóval a munka megérdemli, hogy mindazok, kik közgazdasági viszonyainkkal közelebbről foglalkoznak, elolvassák; de olvassa minden gondolkodó gazda is, mert csak ugy termi meg üdvös gyümölcseit, ha az abban letett eszmék és javaslatok országszerte válnak közismeretiekké.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij is fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik és a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg beküldetik.

Legkevesebb
10 frt naponta
biztos kereset
bárkinek
tőke nélkül
szerezhető, ki állandó tartózkodási helyén, a hatóságilag engedélyezett részlet-ivek eladásával foglalkozik. Ajánlatok küldendők: 3138
FUCHS H.
váltóüzlet Budapest,
Dorottya-utcza 9. szám.

Mely nagylelkü
emberbarát lenne hajlandó, egy fiatal intelligens hölgyet, szorult helyzetéből 200 frttal kisegiteni? Legmélyebb hálája mellett, részletekben fizetné vissza az összeget. Bővebbet a kiadóhivatalban 7077

Szerény
nyugdijból élő tisztviselő, ellátást keres magányos vagyonos nőnél, ház- vagy földbirtokosnőnél helyben vagy vidéken. Czime a kiadóhivatalban. 8346

Közös háztartásra,
melyik művelt nő vállalkozik egy befolyásos állásban levő férfiuval? Házasság nincs kizárva. Ajánlatok «Szerencse 7054.» cz. a. a kiadóhivatalba.

Amicának
levele van, üdvözli stb. 7097

Csinos,
magányosan élő, és gazdaszszonyságáról híres menyecske, keres egy vidéki nagy földbirtokost, szabad kézzel és szivvel birót, szépnek, de nem feltétlenül fiatalnak kell lennie. Czime «Falusi menyecske 7093» alatt e lapnál.

Eladás.

Eladó
vagy haszonbérbe adandó 310 hold föld, vasuti állomásnál. Bővebbet Kapu Bálint Czegléd. 7068

Egy elsőrangu,
igen jó forgalmu, szépen felszerelt, nagy szatócs-üzlet betegség miatt eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 8302

Gyógyszertár,
az alföldön 3500 frt forgalommal. 8500 frt készpénzért azonnal átvehető. Bővebbet a kiadóhivatal. 6973

Birtok eladás.
Tápió-szelei határban egy uri lakóház, 18 hold, 1600 négyszögöl beltelekkel, vasut mellett, örökáron eladó. Értekezhetni Kanyó Balázszsal Tápió-Szelén. 7076

Nagy-Kanizsán
a főtéren az **oroszlán szálloda** 23 diszesen butorozott vendégszoba, nagy és kis étterem, ivó-szoba, mulatókert, nagy udvar, kocsiszin és istállókkal, 1886. november 15-től összes üzleti berendezéssel együtt **bérbe, esetleg mint csaposnak is ki- vagy átadandó.** Ugyszinte **220 hekto elsőminőségü, közte egy hordó 34 h. Riesling-bor eladandó.** Értekezhetni Nagy-Kanizsán, **Horváth József** főbérlőnél. 3224

Toronyórák eladók,
egész ujak, **melyek a budapesti orsz. kiállitás nyilvános épületein működésben voltak, jutányos áron kaphatók.** Bővebbet — hol meg is tekinthetők — **KORMOS GYULA** urnál, **S.-A.-Ujhelyt.** 3305

Gavalléroktól
levetett férfi ruhák
legjobb karban legolcsóbban kaphatók,
IV., ker. hatvani-utcza 15. sz.
I-ső em. I-ső sz. alatt.
ugyanott javitó, tisztitó és ruhakölcsönző intézet is. 3152

Eladni óhajtom,
12000 frt értékü emeletes házam kávéház-üzlettel együtt, vagy esetleg egy budapesti házzal elcserélni. Felvilágositást ad a kiadóhivatal. 7058

Gőzmalom,
paraszt és finom őrlésre 3 kőre alkalmazott jó termelő vidéken, a kőszénbányához néhány perczunyi távolságra, családi viszonyok végett olcsó áron eladó, esetleg bérbevehető. Bővebb értesités e lap kiadóhivatalánál. 6676

Részletfizetésre
budapesti lakosoknak uri- és női divatáruk, fehérnemü vásznak és szövetek mérsékelt árak mellett. Czim a kiadóhivatalban 7050

Egy nagy
olajfestmény, mely Nagy Sándor ütközetét ábrázolja a perzsákkal 332-ben, eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 8347

Vétel.

Házvétel.
Kerestetik egy üzleti czélra alkalmas kisebb lakház, bármely élénk kereskedelmi forgalommal biró városban, azonnali készpénzfizetés melletti megvételre. Vevő czime megtudható a kiadóhivatalban. 7041

Kerestetik,
egy jól belovagolt, csinos hátas ló. Értesités «Hátas ló» czim alatt a kiadóhivatalba. 7079

Szabónőnek való
modell-báb,
kéz alatt megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 8315

Alkalmazást keres

Hirdetés!
Két művelt jó házból való fiatal leány, beszélnek magyarul és németül, alkalmazást keresnek, mint társalkodónő, házikisaszszony, vagy nevelőnő kisebb gyermekekhez. Czim a kiadóhivatalban. 7083

Egy iskolázott,
művelt fiatal ember, a fővárosban valamely bistositási intézetnél vagy valamely irodalmi vállalatnál egy tisztességes bizalmi állást óhajt elnyerni. Kivánatra pár száz forint óvadékot is nyujthat. Ajánlatok «Bizalmas» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 7078

Mint házvezetőné,
vagy bárminemü hasonló, állást keres egy jó házból való hajadon, ki a háztartás és mezeigazdaság minden ágában jártas, anyátvesztett gyermekek, vagy idősebbek mellé igen lelkiismeretes ápolásban részesiti. Szives felkeresések «P. M. 100.» jel alatt e lap kiadóhivatalában.

Egy gyakorolt
és ügyes himzőnő, ajánlja magát kelengyék egyszerü és elegáns elkészitésére. Bőv. a kiadóhivatal. 8308

Tisztességes fiatal
leány, ki már huzamosb ideig kávéházi kaszirnő állást töltött be, hasonló állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 8241

Kávéházba
vagy vendéglőbe, helyben vagy vidéken, ajánlkozik egy ügyes fiatal ember pinczérnek. Czime a kiadóhivatalban. 8313

Házvezetőnőnek,
társalkodónénak, vagy utitársnőnek ajánlkozik egy distingvált fiatal asszony, ki csak németül és francziául beszél, zenei képzettséggel, helyben vagy vidéken. Ajánlatok «Szerény 7090» alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Egy jó bizonyitványnyal ellátott technikus, szerény feltétel mellett (ellátás esetleg csak koszt) tanitói állást keres helyben. Oktatást adhat a gimn.- és reáliskolai tárgyakból. Szives megkeresések e lap kiadóhivatalába kéretnek. 8316

Gyógyszerész-
gyakornoki állomást keres nagyobb városban egy jó házból való 4 gimnáziumot végzett róm. kath. ifju. Bőv. a kiadóhivatalban 7051

Főrangu
hölgyek figyelmébe. Egy művelt polgári osztályhoz tartozó fiatal keresztény magyar hölgy, két kis gyermek anyja, mágnási családhoz társalgónőnek óhajt a fővárosban elhelyeztetni, s miután még alkalmazva sehol nem volt, reményli, ha annyi dijazásban részesül, hogy leánykáit neveltethesse, nem lesz szerénytelen ámbár csupán érdeme szerint óhajt jutalmaztatni. Levélbeli kegyes megkeresések «Spártai Andromachenak 7043» diszkrét a kiadóhivatalba kéretnek.

Fiatal leány
tisztességes hivatalnoki családból, házias neveléssel, beszél magyarul és németül, mint házi kisasszony, felolvasónő vagy más képességének megfelelő állásban alkalmazást keres szerény feltételek mellett idősebb házaspárnál, méginkább éltesebb magános urnőnél. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6975

Egy gyakorlott,
és elméletileg művelt gyümölcsfa, szőlő, rózsa és finomabb konyhakerti növénytenyésztő kertész, ki magát hosszabb ideig, Páris környékén levő mintakertekben képezte, és azóta 10 éven felül önállóan, s egy helyen működött, érti szintén az amerikai szőlőtenyésztést, s ennek európai szőlőfajokkal átnemesitését. Hajlandó elvállalható feltételek mellett, azonnal állandó szolgálatba lépni. Czime a kiadóhivatalban. 7060

Előkelő szülők
figyelmébe ajánlja magát, egy szigorló orvos, ki ugy műveltsége, mint finom modora által, teljes megelégedésre felelhet meg valamely korrepetitori állásnak. Naponta 2—3 óra felett disponál. Titkári, felolvasói v. társalgói minőségben is alkalmazható. Szives ajánlatok «Előnyös 8327.» cz. alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Ügyes varrónő,
ajánlkozik hölgy- és gyermekruhák készitésére. Czime a kiadóhivatalban. 8289

Egy 33 éves
családos molnár, ki eddig önállóan működött, s a gazdaság minden szakában jártas, óhajtana valamely malomba felügyelőnek vagy gazdaság-vezetőnek, kivánatra óvadékkal is rendelkezik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7092

Egy jó
bizonyitványokkal ellátott gépész, akár (stabil) talapzatos vagy lokomobil mellé, gőzmalomban vagy valamely uradalomban alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7095

Alkalmazást nyer

Gyógyszerész-
gyakornokul, Friedrich János ur gyógyszertárában Malaczkán, azonnal alkalmaztatik kedvező feltételek mellett egy fiatal ember, aki a IV. gimnáziumi osztályt jó sikerrel végezte. 3294

Egy V. osztálybeli-hez, r. kath. németül jól beszélő nevelő kerestetik, 360 esetleg 500 frt dij és ellátás biztosittatik. Bővebbet Elek Kálmán Sajó-Szentpéteren. 7084

Egy a divat-
és kézműáru-szakban tökéletesen jártas segéd, vidékre nagyobb városba kerestetik. Csak olyanok, kik jó elárusitók és kitünő bizonyitványokkal rendelkeznek, küldjék el ajánlataikat arczképükkel együtt, a kiadóhivatalban megtudható czim alá. 8318

Egy nevelőnő,
pusztára izraelita családhoz kerestetik, ki a magyar- és német nyelvet folyékonyan birja és kézimunkában oktatni képes. Bővebb értekezés Ungár Sámuelnél Bokszegen, Arad-megye. 7080

Egy okleveles,
jól kiképezett gépész, állandó alkalmazást nyer egy vidéki gőzmalomnál. Fizetés 540 frt esetleg 600 frt, lakás és 6 öl fa. Azok, akik ezen állást akarják elfogadni, fordulhatnak folyó hó 20-áig a malomtulajdonoshoz személyesen vagy levélileg, az okmányokat mellékelve, esetleg a szükséges levélbélyeggel együtt Budapesten, a «Vadászkürt» szállodába 42. szám. Ugyanott egy lisztraktárnoki állás is betöltendő, aki bizonyos % honoráriumot kap, 600 frt évi minimális jövedelme biztosittatik. Megkivántatik szakértelem és 600 frt óvadék, esetleg elfogadható értékpapirok, vagy kifogástalan jótállás. 7091

Egy bányatiszt
esetleg bányamérnök, aki már szénbányában alkalmazva volt, állandó alkalmazást kap. Hol? megmondja a kiadóhivatal 7089

Kerestetik
az 1-ső gimnázium és elemi osztályok tanitására, három fiu mellé egy nevelő, valláskülönbség nélkül. Évi fizetés 160 forint és teljes ellátás, kik zongorázni tanitani képesek, tetemesbb fizetést igényelhetnek. Hiteles okmányokkal felszerelt ajánlatok Jacobovics Ármin urhoz Csókára, Torontálmegye czimzendők. 7085

Kerestetik
vidékre szakképzett katholikus nevelő, egy III-ik gimnázista mellé, feltételek kedvezők. Felszerelt ajánlatok Bene Károlyhoz, Andrássy-ut 79. Budapest intézendők. 7096

Végzett reáltanuló,
gyakornoki minőségben alkalmazást nyer, Grosmann és Rauschenbach gépgyári irodájában. 8314

Oktatás.

Nevelői
vagy korrepetitori állást keres, szerény feltételek mellett, egy felsőbb éves orvosnövendék. Czim a kiadóhivatalban. 8344

Nevelőnő,
jó bizonyitványokkal vidékre, keresztény családhoz ajánlkozik. Tanit magyarul, németül, francziául, s zongorát. Czim «U. 86. Wien Hauptpost-restante.» 7086

Gediegenen
Klavierunterricht ertheilt eine junge Dame, der vorzügliche Referenzen zur Seite stehen, in und ausser dem Hause. Briefe sub «Ch. C.» in die Administration erbeten. 7088

Egy okl. tapasztalt
nevelőnő,
kitünően zongorázik, zenedében kiképeztetett, a franczia nyelvet Párisban tanulta; több északnémet **nevelőnő,** jól zongoráznak, a franczia és angol nyelvet birják; továbbá több német
bonne
és egy okleveles született **franczia**
nevelőnő,
jól zongorázik, egyenesen Francziaországból érkezett azonnal állást keresnek szerény feltételek mellett, Grossé Dorottya okeveles északnémet tanitónő által Budapesten, Andrássy-ut 86. I. em. 3311

Nevelő,
ki a magyar és német nyelvet tökéletesen birja, a francziában oktatni képes, vidéken alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7082

Franczia- és angol-
nyelvben oktatást ad egy hölgy. Bőv. a kiadóhivatalban. 8304

Egy másodéves
technikus, szerény feltételek mellet, házitanitói állást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 8299

Gimnáziumi
és reáliskolai tantárgyakban, ugyszintén angol nyelvben oktatást óhajt adni, egy szigorló orvos. Czim a kiadóhivatalban. 8296

Okleveles
magyar-német tanitónő, (izr.) ki kezdőket a franczia nyelvből is oktatni képes és kitünő bizonyitványokkal rendelkezik, egyes órákra esetleg egész napra is alkalmazást keres. Czime a kiadóhivatalban megtudható. 8346

Franczia nyelv.
Egy párizsi születésü nő, otthon és a házon kivül, ajánlkozik a művelt közönségnek, óraadásra anyanyelvében Czime a kiadóhivatalban. 8314

Izr. gyermekkertésznő,
ki több éve ezen téren teljes elismeréssel működött, valamennyi kézimunkát birja, és a házvezetést alaposan érti és esetleg gyermekeknek elemi oktatást magyar és német nyelven adhat, anyátlan gyermekekhez v. házvezetőnőnek óhajt alkalmaztatni. Szives ajánlatok «S. M. 8312.» sz. alatt a kiadóhivatalba kéretnek, hol az illető czim is megtudható.

Janits Irma
16 év óta fennálló, s legjobb sikerrel működő
tan- és nevelő-intézetét
a tisztelt szülők figyelmébe ajánlja. 3265
Király-utcza 101. szám, I. emelet 14. ajtó.

Nevelői állást
keres egy III-ad éves orvosnövendék, lakás és ellátásért. Szives ajánlatok «E. E. 8293.» sz. a. a kiadóhivatalba kéretnek, hol bővebb felvilágositás nyerhető.

Czigányos
szinezetü magyar dalok tanitására vállalkozik jól képzett zongorajátszóknak egy intelligens fiatal ember. Levelek a kiadóhivatalba «G. J. 8240.» sz. a. kéretnek.

Nevelői
vagy korrepetitori állást óhajt, egy végzett orvos-növendék, ki tiz évi működéséről bir bizonyitványokkal, a legelőkelőbb családoktól. Ajánlatok «Szerény feltételek 8306.» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Házitanitónak
vagy nevelőnek ajánlkozik, egy az oktatás terén bő tapasztalatokkal biró és kitünő működési bizonyitványokkal ellátott műegyetemi-hallgató. Becses ajánlatok «Technikus» czim alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 8343

Okleveles
német nevelőnő, ki a zenében, franczia és angol nyelvben, alapos oktatást ad, azonnali alkalmazást keres. Czime a kiadóhivatalban. 8303

Egy okleveles
elemi tanitónő, ki egyszersmind okleveles gyermekkertésznő is, kinek államilag engedélyezett magánintézete volt, kitünő bizonyitványokkal rendelkezik, zongorában, hegedüben, és kézimunkában kellő jártassággal bir, magyar és német nyelvet tökéletesen birja, francziában kezdőket oktathat, oly családnál ajánlkozik magánórákat adni, ahol esetleg több gyermek van. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7067

Gyakornoknak
ajánlja magát, egy kereskedelmi akadémiát végzett 20 éves jó családból való fiatal ember, szerény feltételek mellett. Szives megkeresések «J. L.» alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 7075

Lakás és bérlet.

Egy előkelő,
magasabb tantárgyakkal foglalkozó fiatal hölgynek rokonai, egy külön szobából álló lakást és teljes ellátást keresnek helyben. Feleletek szolid családoktól e lap kiadóhivatalába kéretnek «A. F. 7094.» sz. alatt hol a czim megtudható.

Különbejáratu
butorozott szoba az operánál azonnal kiadó, esetleg teljes ellátással. Czim a kiadóhivatalban. 8320

Elegánsan
butorozott különbejáratu nagy szoba, a kecskeméti házban első emeleten, október 1-jére kiadó. 8342

Két egymásba
nyiló, elegánsan butorozott szoba együtt, vagy külön-külön, a tulajdonos elutazása miatt kiadó. Czim a kiadóhivatalban 8328

Lakás
a belvárosban. A kalap- és himző-utcza sarkán egy igen szép, II. emeleti erkélyes utczai lakás, november 1-ére kiadandó. A lakás áll: 5 utczai szobából, konyha, előszoba, éléskamra, pincze és padlás helyiségekből. Bérösszeg 1000 frt. Bőv. a kiad. 8282

Egy első emeleti
lakás,
november 1-ére kibérelhető. Bővebbet a kiadóhivatalban 8268

Különféle.

Melyik anya
volna hajlandó, egy ujszülött gyermek dajkálását helyben elfogadni, és mily feltételek alatt? Válasz «Csecsemő» czim alatt e lap kiadóhivatalához kéretik. 8325

Müpártoló közönség!
Mint fiatal leány, megkezdett művészi pályámat folytatni óhajtom, két évi kitünő előmenelt mutathatok fel, ki lenne nagylelkü, 4 évi külföldi képeztetésemet anyagilag segiteni? Kötelezvény mellett meghatározott idő eltelte utáni visszafizetéssel. Szives tudakozódások «Muzsának 7043.» a kiadóhivatalba küldendők.

Két tanuló,
ki az alsó-reáliskolákat látogatja, teljes ellátást nyer szerény feltételek mellett, egy a belvárosban lakó, a legtöbb iskolához közel családnál. Bővebbet a kiadóhivatalban. 8315

A PALLAS kiadóhivatalában Budapest kecskeméti-utcza 6.) kapható:
KERESKEDELMI FÖLDRAJZ.
Kereskedelmi tanodák és felsőbb ipariskolák számára engedélyezett tankönyv
Irta
Dr. TOLDY LÁSZLÓ.
Ára az I. és II. kötetnek 3 frt 30 kr.

100 frtot keresbet havonta **egész 300** nálunk mindenki
tőke és koczkáztatás (risico) nélkül **sorsjegyek részletfizetés melletti eladása által** (az 1883. évi XXXI. törv. czikk. szerint).
Ajánlatok a jelen foglalkozás megnevezésével intézendők:
A fővárosi váltóüzlet-társaság
ADLER és társához
Budapesten. 3204

Anchor Linés
hajóközlekedés
Fiume és New-York
között, közvetlen személy- és teherszállitás a magy. kir. államvasutak összes állomásaitól
Északamerikába.
Legolcsóbb árak. — Legrövidebb vonal. — Kitünő étkezés.
Értesitések adatnak:
A magy. kir. államvasutak összes állomásainál, „Adria“ magy. tengeri hajózási részvénytársaság Fiuméban, — Hoffmann S. és W. uraknál Budapesten, V., nagykoronautcza 16. szám, — Alphose Parr, Bécs, I., Kolowratring 4., John W. Chaplin, Trieszt, az „Anchor Liné“ (Henderson, Brothers, Glasgow). 3312

A PALLAS kiadóhivatalában Budapest, kecskeméti-utcza 6.) kapható
FRANCZIA-MAGYAR SZÓTÁR.
Szójegyzék és nyelvtani megjegyzések a franczia akadémia és a legjelesebb franczia szótárirók után, 3 nagy kötet, füzve 10 frt kötve 12 frt.

A magyar királyi 3082
ORSZ. KÖZPONTI MINTAPINCZE
PALACZKBORAINAK ÁRJEGYZÉKE
Budapesten, V., mérleg-utcza 6. szám.
A magyar királyi kereskedelmi miniszterium felügyelete alatt.

I. Fehér borok.
Weisse Weine. — Vins blancs.

A) Asztali borok.
Tisch-Weine. — Vins de table.

Dunáninneni kerület.
Bezirk diesseits der Donau. District de la rive gauche du Danube.

Nyitra, Bars, Felső-Komárom vidéke.
Region Nyitra, Bars, Komárom supérieur.

	0.71 liter
1. Wimmer Ferencz, «czétényi»	—.35 kr.

Hont, Nógrád, váczi borvidék. (Region Hont, Nógrád, Vácz.)

2. Marossi Ferencz, «csörög-kiósi»	35.— «
3. Steiner Ignácz, «váczi»	35.— «

Dunántúli kerület.
Bezirk jenseits der Donau. District de la rive droite du Danube

Budai borvidék. (Region Ofen. Région Bude.)

4. Korizmics László, «tétényi»	—.40 kr.

Szegzárdi borvidék. (Region Szegzárd.)

5. Br. Augusz Imre, «szegzárdi»	—.40 kr.
6. Posch Ottilia, «aranydombi decsi termése»	—.40 «

Neszmély-Esztergomi borvidék. (Region Neszmély-Gran.)

7. Gr. Nádasdy Ferencz, «neszmélyi»	—.40 kr.

Balatonmelléki borvidék. (Region Balaton. Region Plattensee.)

8. Keöd József, «balaton-füredi»	—.40 kr.
9. Szalay Imre, «kishegyi»	—.40 «
10. Sulv János, «csopaki termése»	—.45 «
11. Alpár János, «fülöpi»	—.45 «

Somlói borvidék. (Region Somló.)

12. Vallásalapitvány, «somlói II.»	—.40 kr.

Villány-Pécsi borvidék. (Region Villány-Pécs.)

13. Nádosy Kálmán, «helyesfai»	—.35 kr.
14. Engel Adolf, «pécsi»	—.40 «
15. « « «hidori»	—.35 «

Tiszáninneni kerület.
Bezirk diesseits der Theiss. District de la rive droite de la Tisza.

Miskolczi borvidék. (Region Miskolcz.)

16. Szathmári Király Pálné, «asztali»	—.40 kr.
17. Miklós Gyula, «alacskai»	—.45 «
18. Miklós Gyula, «asztali bor»	—.35 «
19. Bottlik Lajos, «daróczi»	—.35 «

Torna, Abauj, Gömöri borvidék. (Region Torna, Abauj, Gömör.)

20. Br. Kemény Gábor, «ajnácskői»	—.40 kr.

Felső-Zemplén, Ung, Felső-Beregi borvidék. (Zemplén superieur, Ung, Bereg superieur.)

21. Gr. Andrássy Gyula, «szőlőskei»	—.40 kr.
22. Gr. Sztáray Anna, «vinnai»	—.40 «

Tiszántúli kerület.
Bezirk jenseits der Theiss. District de la rive gauche de la Tisza.

Érmelléki borvidék. (Region Érmellék.)

23. Kremer Fülöp, «diószegi»	—.35 kr.
24. Pollatsek Lipót, «sződemeteri»	—.40 «
25. Péchy Tamás, «érmelléki I.»	—.40 «
26. « « «érmelléki II.»	—.35 «
27. Wardmann Vilmos, «érmelléki»	—.35 «

Ménes-Magyarádi borvidék. (Region Ménes-Magyarád.)

	0.71 liter
28. Atzél Péter, «magyarádi 1875.»	—.40 kr.
29. Ménesi vinczellérképezde, «ménesi»	—.35 «
30. Dobosffy Alajos, «muszkai»	—.35 «

Szatmár-Kővári borvidék. (Region Szatmár-Kővár.)

31. Kerekes Zzigmond, «szatmári»	—.40 kr.
32. Keresztes András, «szatmári»	—.35 «
33. Smoczer Ignácz, «szatmári»	—.35 «
34. Kovács Ágoston, «szatmári»	—.45 «

B) Pecsenye-borok.
Braten-Weine. — Vins de meilleure qualité.

Dunántúli kerület.
Bezirk jenseits der Donau. — District de la rive droite du Danube.

Budai borvidék. (Region Ofen. — Region Bude.)

	0.71 liter	0.35 liter
35. Kerkapoly Károly, «gellérthegyi»	—.50	—.30 kr.
36. « « «sashegyi fehér»	—.60	—.35 «
37. Korizmics László, «olasz rizling»	—.60	—.35 «

Somlói borvidék. (Region Somló.)

	0.71 liter	0.35 liter
38. Augusz Károlyné, «somlói I.»	—.80	—.50 kr.
39. « « «somlói II.»	—.60	—.35 «
40. Barthalos István, «somlói»	—.60	—.35 «
41. Konkoly Lajos, «somlói II.»	—.80	—.50 «
42. Grill Gáspár, «somlói I.»	—.70	—.40 «
43. « « «somlói II.»	—.50	—.30 «

Balatonmelléki borvidék. (Region Balaton. — Region Plattensee.)

	0.71 liter	0.35 liter
44. Dörgicsei kegyesrend, «olasz rizling»	—.60	—.35 «
45. « « «fehér burgundi»	—.70	—.40 «
46. « « «muskotály»	1.—	—.55 «
47. « « «rizling»	—.50	—.30 «
48. « « «pecsenye» (oporto)	—.50	—.30 «
49. Szalay Imre, «château	—.60	—.35 «
50. Tarányi Ferencz, «Balaton gyöngye»	—.70	—.40 «
51. « « «szentgyörgyhegyi»	—.50	—.30 «

Tiszáninneni kerület.
Bezirk diesseits der Theiss. District de la Rive droite de la Tisza.

Eger-Visontai borvidék. (Region Erlau-Visonta.)

52. Gönczy Pál, «saári kitünő»	—.60	—.35 kr

Miskolczi borvidék. (Region Miskolcz.)

53. Radvány István, «miskolczi»	—.60	—.35 kr.
54. Miklós Gyula, «château Alacska»	—.80	—.50 «

Szatmár-Kővári borvidék. (Region Szatmár-Kővár.)

55. Boros Bálint, «bakar»	—.70	—.40 kr.
56. Boros Bálint, «pecsenye»	—.50	—.30 «
57. Smoczer Ignácz, «pecsenye»	—.50	—.30 «
58. Noéh Zsuzsánna, «szatmári»	—.50	—.30 »

Tokaj-Hegyaljai borvidék. (Region Tokaj-hegyalja.)

59. Gr. Andrássy Aladár, «hegyaljai»	—.60	—.35 kr.
60. Tarczali képezde, «tarczali»	—.50	—.30 «
61. Vajthó László, «pecsenye»	—.90	—.55 «
62. Dr. Pulszky Ágoston, «hegyaljai»	—.50	—.30 «
63. Pollatsek Ignácz, «hegyaljai»	—.70	—.40 «
64. Szunyogh Tivadar, «pecsenye»	—.70	—.40 «

Tiszántúli kerület.
Bezirk jenseits der Theiss. District de la rive gauche de la Tisza

Érmelléki borvidék. (Region Érmellék.)

	0.71 liter	0.35 liter
65. Tisza Kálmán, «kágyai bakar»	—.60	—.35 kr.
66. Kromer Fülöp, «bakar»	—.50	—.30 «
67. Gr. Pejacsevich Arthurné, «tasn. bakar»	—.50	—.30 «
68. Szabó Albert, «nagyváradi»	—.60	—.35 «
69. Janky Antal, «pecsenye»	—.50	—.30 «
	0.5 liter	0.25 liter
70. « « «olasz rizling»	—.60	—.35 kr.

Ménes-Magyarádi borvidék. (Region Ménes-Magyarád.)

	0.71 liter	0.35 liter
71. Atzél Péter, «magyarádi I.»	—.50	—.30 kr.
72. « « «rizling»	—.60	—.35 «
73. Vásárhelyi Béla, «sziklabor»	—.70	—.40 «

Erdélyi kerület.
Bezirk Siebenbürgen. — District de Transsylvanie.

Középmarosi borvidék. (Region Maros-Moyen.)

74. Br. Kemény Istvánné, «csombordi rizling»	—.70	—.40 kr.
75. Zeyk József, «gombási zamatos»	1.—	—.55 «

C) Csemege-borok.
Dessert-Weine. — Vins de dessert.

Dunántuli kerület.
Bezirk jenseits der Donau. — District de la rive droite du Danube.

Budai borvidék. (Region Ofen. — Région Bude.)

	0.71 liter	0.5 liter
76. Kerkapoly Károly, «sashegyi fehér»	1.40	1.— kr.

Somlói borvidék. (Region Somló.)

77. Konkoly Lajos, «1868-iki somlói»	1.40	1.— kr.
	0.60 liter	0.25 liter
78. Nagy Ignáczné, «1811-iki somlói»	1.20	—.70 kr.

Tiszáninneni kerület.
Bezirk diesseits der Theiss. — District de la rive droite de la Tisza.

Tokaj-Hegyaljai borvidék. (Region Tokaj-Hegyalja.)

	0.5 liter	0.25 liter
79. Gr. Andrássy Aladár, «szamorodni»	1.20	—.70 kr.
80. Gr. Andrássy Gyula, «mádi szamorodni»	—.60	—.35 «
81. Dr. Horváth Endre, «	—.80	—.50 «
82. Lonszky Adolf, «szamorodni»	1.—	—.55 «
83. Szabó Lajos, «szamorodni»	—.60	—.35 «
84. Hammersberg Jenő, «szamorodni»	1.20	—.70 «
85. Miklós Ferencz, «muskotályszamorodni»	1.20	—.70 «
86. Ordódy Pál, «szamorodni»	—.80	—.50 «
87. Dr. Pulszky Agoston, «szamorodni»	—.60	—.35 «
88. Pollatsek Ignácz, «szamorodni I.»	1.—	—.55 «
89. » « «szamorodni II.»	—.80	—.50 «
90. Br. Vay Sándor, «szamorodni»	1.—	—.55 «

Felső-Zemplén, Ung, Felső-Beregi borvidék. (Région Zemplén supérieur, Ung, Bereg supérieur).

91. Gr. Andrássy Gyula «szőlőskei szamor.»	—.50	—.30 kr.

Miskolczi borvidék. (Region Miskolcz.)

92. Miklós Gyula, «szamorodni»	—.80	—.50 kr.
93. Szathmáry K. Pálné, «szamorodni»	1.—	—.55 «

Erdélyi kerület.
Bezirk Siebenbürgen. — District de Transsylvanie.

Középmarosi borvidék. (Région Maros-Moyen.)

	0.71 liter	0.35 liter
94. Br. Apor Károly, «tófalvi rizling»	2.—	1.10 kr.

II. Asszu borok.
Ausbruch. — Le vin de Tokaj (assou).

Tiszáninneni kerület.
Bezirk diesseits der Theiss. — District de la rive droite de la Tisza.

Tokaj-Hegyaljai borvidék. (Région Tokaj-Hegyalja.)

	0.5 liter	0.25 liter.
95. Gr. Andrássy Aladár, «aszu»	4.—	2.15 kr.
96. Hammersberg Jenő, «aszu»	2.50	1.40 «
97. « « «muskotály aszu»	5.—	2.65 «
98. Harkányi Károly, «I. aszu»	2.50	1.40 «
99. « « «II. aszu»	1.50	—.85 «
100. Dr. Horváth Endre, «aszu»	2.—	1.10 «
101. Miklós Ferencz, «aszu»	2.—	1.10 «
102. « « «muskotály aszu»	5.—	2.65 «
103. « « «muskotály aszu»	2.50	1.40 «
104. Ordódy Pál, «aszu»	2.—	1.10 «
105. Pornárffy József, «aszu»	2.50	1.40 «
106. Dr. Pulszky Agoston, «aszu»	3.—	1.65 «
107. Szabó Lajos, «aszu»	1.50	—.85 «
108. Szirmay Ödön, «aszu»	2.—	1.10 «

Miskolczi borvidék. (Région Miskolcz.)

109. Miklós Gyula, «vörös aszu»	2.—	1.10 kr.

III. Vörös borok.
Rothe Weine. — Vins rouges.

A) Asztali borok.
Tisch-Weine. — Vins de table.

Dunáninneni kerület.
Bezirk diesseits der Donau. — District de la rive gauche de Danube.

Hont, Nógrád, Váczi borvidék. (Région Hont, Nógrád, Vácz.)

	0.71 liter.
110. Marossi Ferencz, «kiósi vörös»	—.35 kr.

Dunántúli kerület.
Bezirk jenseits der Donau. — District de la rive droite du Danube.

Budai borvidék. (Region Ofen. — Région Buda).

111. Kerkapoly Károly, «budai asztali»	—.35 kr.
112. Weber Ede, «asztali»	—.40 «
113. Br. Radvánszky testvérek, «burgundi»	—.40 «
114. Piósz Pál, «budai»	—.40 «

Szegzárdi borvidék. (Region Szegzárd.)

115. Posch Ottilia, «vörös»	—.40 kr.

Villány-Pécsi borvidék. (Region Villány-Fünfkirchen.)

116. Nádossy Kálmán, «vörös» (helyesfai)	—.40 kr.

Balatonmelléki borvidék. (Region Plattensee.)

117. Szalay Imre, «kishegyi»	—.40 kr.

Tiszáninneni kerület.
Bezirk diesseits der Theiss. District de la rive droite de la Tisza.

Eger-Visontai borvidék. (Region Erlau-Visonta.)

	0.71 liter.
118. Koppély Géza, «visonta-tarjánkai»	—.45 kr.
119. Szalay Józsa, «visontai»	—.40 «
120. Steinhauser István, «egri»	—.40 «
121. Szabó Béla, «visontai I.»	—.40 «
122. « « «visontai II.»	—.35 «

B) Pecsenye-borok.
Braten-Weine. — Vins des meilleure qualité.

Dunántúli kerület.
Bezirk jenseits der Donau. District de la rive droité du Danube.

Budai borvidék. Region Ofen. — Région Bude.)

	0.71 liter	0.35 liter.
123. Kerkapoly Károly, «carbanet I.»	—.75	—.45 kr.
124. « « «sashegyi»	—.70	—.40 «
125. « « «gellérthegyi»	—.50	—.30 «
126. « « «szemelt carbanet»	1.—	—.55 «
127. Weber Ede, «sashegyi»	—.70	—.40 «

Balatonmelléki borvidék. (Region Plattensee.)

128. Szalay Imre, «burgundi»	—.90	—.55 kr.
129. Raksányi Károly, «burgundi»	—.50	—.30 «

Belső-Somogy-Tolnai borvidék. (Region Somogy-interieur-Tolna.)

130. Agoston József, «burgundi vörös» (jánoshegyi)	—.50	—.30 kr.

Szegzárdi borvidék. (Region Szegzárd.)

131. Posch Ottilia, «pecsenye»	—.60	—.35 kr.

Villány-Pécsi borvidék. (Region Pécs-Villány.)

132. Schulh Vincze, «villányi»	—.50	—.30 kr.
133. « « « kitünő	—.60	—.35 «
134. Gr. Andrássy Aladár, «villányi 1883-iki»	—.70	—.40 «
135. Schuth Vincze, «Cabinet»	1.—	—.55. «
136. Jancsics Sándor, «siklósi kitünő»	—.60	—.35 kr.

Tiszáninneni kerület.
Bezirk diesseits der Theiss. District de la rive droité de la Tisza.

Eger-Visontai borvidék. (Region Erlau-Visonta.)

237. Clauner Rikhárd, «visontai»	—.50	—.30 kr.
138. Gönczy Pál, «1880-iki visontai»	—.70	—.40 «
139. Gönczy Pal, «burgundi»	—.50	—.30 «
140. Steinhauser István, «1880-iki egri»	—.70	—.40 «
141. Kánitz Lipót, «egri»	—.60	—.35 «
142. Szalay Józsa, «visontai szemelt»	—.60	—.35 «
143. Szabó Béla, «egri»	—.50	—.30 «
144. Koppély Géza, «szemelt kadarka»	—.60	—.35 «

Tolna, Abauj, Gömöri borvidék. (Region Torna, Abauj, Gömör.)

145. Br. Kemény Gábor, «ajnácskői carbenet»	—.60	—.35 kr.

Tiszántúli kerület.
Bezirk jenseits der Theisz. District de la rive gauche de la Tisza.

Ménes-Magyarádi borvidék. (Region Ménes-Magyarád.)

146. Gr. Nádasdy Ferencz, «ménes-gyoroki I.»	—.85	—.50 kr.
147. Gáál József, «ménesi II.»	—.55	—.35 «

IV. Cognac.

	0.5 liter.
148. Böhm A., «cognac»-ja	—.60 kr.
149. Miklós Ferencz, «zombor-hangácsi»	2.50 «
150. Rosa L., «uj-pesti»	1.50 «
151. Vértesi és társa, «kecskeméti»	—.80 «

V.
Az orsz. központi minta-pincze elárusitó képviseleténél kapható továbbá vadász-kulacs alaku zsebben hord ató üvegekben

	nagy üveg	kis üveg
152. Miklós Gyula, «alacskai cognac»-ja	1.20	—.60 kr.
153. Miklós Gyula, «dió-cognac»-ja	1.60	—.80 «

VI. Pezsgő. — Champagner.

154. «Sport» grande vin sec nagy palaczk	2.20 kr.
155. « « « « kis «	1.10 «

Kizárólagos elárusitási képviselet Budapest, V., mérleg-utcza 6. szám alatt.

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.